

Psalmen

Bijbelvertaler van 1360

editie C.C. de Bruin

bron

Bijbelvertaler van 1360, *Psalmen*. In: Instituut voor Nederlandse Lexicologie (samenstelling en redactie), *Cd-rom Middelnederlands*. Sdu Uitgevers/Standaard Uitgeverij, Den Haag/Antwerpen 1998.

Zie voor verantwoording: http://www.dbnl.org/tekst/bijb001cbu01_01/colofon.php

© 2012 dbnl

Psalmi

I

Salech es die man die niet wech gegaen en es inder quader raet ende die in der sondaren wech niet en stont ende die niet en sat inden setel der overdaet, maer dies wille es in sHeren wet, ende hi sal dach ende nacht pensen in die wet. Ende hi sal sijn gelijc dat hout dat geplant es neven den water, dat sine vrucht gheven sal in sinen tide, ende sijn blat en sal niet af vallen, ende also wat hi doen sal, sal vortganc hebben. Niet also gi ongenadighe ofte quade, niet also, mer ghelijc den mulle dat die wint verdrijft vander erden aensichte. Hier om en staen de quade niet op inden vonnesse, noch die sondaren in der gerechtiger raet, want die Heere weet der gherechtigher wech, ende der quader wech sal vervaren.

II

Waer om grensen die heydenen ende waer bi pensen die lieden ydel dingen? Die coninghe vanden lande stonden te gadere ende die princen vergaderden in een ende jegen den Heere ende jegen <sinen> Cristus. Breke wi hare bande ontwee ende werpen wi van ons haer joc. Die wandelt inden hemel, hi salse bespotten ende die Heere salse verontwerden.

Dan sal hi toten spreken in sinen gramscap ende in sinen torne sal hijse verstoren. Want ic ben geset van hem coninc boven Syon, sinen heyligen berch, predekende sijn ghebod. Die Heere seide tote mi: Du best mijn sone, ic heb di heden ghewonnen. Heesch van mi ende ic sal di gheven de heydine dine eerfachticheit ende dine possessie dende vanden lande. Du seltse regeren in een yserijn roede ende du seltse breken als een arden pot makers vat. Ende nu, ghi coninghen, verstaet, wert geleert, die tlant doemst. Dient den Heere in vresen ende verblijdt hem met anxte. Begrijpt discipline dat die Heere negeene tijt werde verbolgen ende dat gi dan ververt vanden rechten weghe. Als in corter stont sine gramscap sal <ontsteken>, so sijn si alle salich die in hem hopen.

III

Heere, wat sijn si gemenichfuldich, die mi moyen, vele verrisere op jegen mi. Vele seggen miere zielen: Ochte het en es gheene salicheyt in haren God. Maer du, Heere, beste mijn ontfaenre, mijn glorie, ende mijn hoet verheffende. Ic riep met miere stemmen toten Heere, ende hi ghehorde mi van sinen heylighen berghe. Ic sliep ende ben ontslapen ende ic ben op gestaen, want

die Heere hevet mi ontfaen. Ic en sal mi niet ontsien die dusentege van volke dat mi om leit. Staet op ende maect mi behouden, mijn God. Want du sloechts alle die mi jeghen waren sonder sake, du brakes der sondare tande ontwee. Des Heeren es die salicheit, ende dine benedixie es boven dijn volc.

IV

Alsic aen riep, soe gehorde mi God mijnre gerechticheit, inden vernoye breydestu mi. Ontferme mijns ende gehore mine bedinghe. Menschen kindere, hoe langhe sidi van swaere herten? Waer bi mindi ydelheyt ende suect die logen? Ende gi selt weten dat die Heere <sinen> heylige maecte te verwonderne; die Heere sal mi horen alsic totem roepen sal. Wert vergramp, ende wilt niet sondegen; dat ghi segt in u herte ende uwen bedden wert bedroeft. Offert offerande der gherechticheit ende hoept in den Heere. Vele liede seggen: Wie toget ons tgoet? Heere, op ons es ghetekent dlicht <dijns> aenscijs; du heves bliscappe ghegeven in mijn herte. Vander vrucht der tarwen, [des] wijns ende siere olien sijnsi gemenichfuldich. In payse in dit selve sal ic slapen ende rusten, want du, Heere, hevest mi sonderlinghe gheset inder hopen.

V

Mijn worde begripe, Heere, metten oren, verstant mijn roep. Verstant ter stemmen miere bedinghen, mijn coninc ende mijn God. Want, Heere, ic sal an di bidden, du selts vroech mine stemme ghehoren. Ic sal vroech bi di staen ende sien, want du en beste niet God die ongerecheyt wilt, noch die quade en sal bidi niet wandelen, noch die ongherechte en sullen vor dijn oegen niet bliven. Du hatese alle die ongerecheit werken, du seltse alle verliesen die logene spreken. Die Heere sal verontwerdeghen den sondeghen man ende den bosen, mer ic sal hopen in de menechte dijnre ontfermicheit. Ic sal gaen in dijn huus ende ic sal aenbeden te dinen heyligen. Heere, leyde mi in dine gerecheyt; om mine viande soe geleide minen wech in dijn aenscouwen. Want in hare mont en es geene waerheyt, haer herte es bose. Een open graf es hore strote, si daden boeslec met haren tonghen. God, vonnesse die. Si moeten neder vallen van haren gepense, stecse uut inden menechte van hare quaetheit, want si hebben di vergrampt zere. Ende alle die in di hopen, moeten worden verblijdt; ewelijc selen si verbliden

ende du selts in hen wonen, ende alle die dine name nomen, sullen in di glorieren.
Want du selts den gerechtighen benedien, Heere, du heefst ons ghecroent als metten
scilde dijns goets willen.

VI

Heere, en berespe mi niet in dinen torne, noch en begripe mi niet in dine gramscap.
Ontferme mijns, Heere, want ik ben cranc; gans mi, Heere, want mine beenre sijn
verstort. Ende bekeert, Heere, ende verlosse mine ziele, make mi behouden in dijnre
ontfermicheyt. Want niemen en es in die doet die dijns herdinkech sal sijn; maer wie
sal di belien in der ellen? Ic pijnde in mijn versuchten, ic sal elcs snachs dwaen mijn
bedde ende ic sal mijn bedde netten met minen tranen. Mine <oge> es verstort van
gramscepen, ic ben veroudert onder alle mine viande. Gaet van mi, alle die ongerechheit
doen, want die Heere hevet ghehoert die stemme mijns gheweens, die Heere hevet
mine bedinghe gehoert, die Heere hevet mijn orisoen ontfaen. Alle mine

viande moeten hem scamen ende anxtelec werden verstort, si moeten worden bekeert ende hem herde haestelec scamen.

VII

Heere mijn God, ic hebbe ghehoept in di, make mi behouden van hem allen die mi na volghen, ende verlosse mi, soe dat hi te geere tijt mijn ziele begripen en moet als een liebaert, als niemen en es diese verlost of die mi behouden make. Heere mijn God, of ic dit ghedaen hebbe, of ongerechticheit in minen handen es, ochtic gegouden hebbe den ghenen die mi quaet weder doen, so mochtic bi verdienten ter neder geworpen werden van minen ydelen vianden. Die viant moet mijn ziele jaghen ende begripen ende hi moet mijn leven inder erden terden ende hi moet mine glorie te gemulle bringen. Stant op, Heere, in dijnre gramscap ende <werde> verheven inden termine miere vianden. Ende stant op, Heere mijn God, inden <gebode> dattu bevolen heefst. Ende der lieden vergaderinghe sal di omstaen, ende om dese <vergaderinghe> keree weder int hoge. Die Heere ordelt die liede. Vonnesse mi, Heere, na <mine> gerechticheyt ende na mine onnoselheyt op mi. Der sondaren scalcheyt sal werden vertert ende du selts den gerechtighen betrecken,

God, die de herten ende nieren ondersoecs. Mine gerechte hulpe es vanden Heere, die behouden maect die gherechte van herten. God, die <gherechte> doemer, es starc ende gedoechsam, en wort hi niet telken dage vergrampt? En si dat ghi wort bekeert, so hevet hi sijn swert gequeect ende sine boge gespannen ende dien bereet. Ende daerin heeft hi bereet die vate der doet, sine gescutte hevet hi met gloyende gemaect. Siet, hi gebaerde ongerechticheyt, ende <ontfinc> rouwe ende bracht vort loesheyte. Hi opende een laec ende groeffene uut, ende hi viel in die gracht die hi maecte. Sine loesheyte sal werden verwandelt op sijn hoeft ende op den tsop van sijn hoeft sal sine quaetheyt neder comen. Ic sal den Heere belyen na sijn gerechticheyt ende ic sal loven des alre hogeste Heeren namen.

VIII

Heere, onse Heere, hoe zeere es te verwonderne dine name al in artrike! Want dine mogentheyte es verheven boven die hemel. Ute der kinder ende der sugender monde volstaestu den lof om dine viande, om dattu destrueren selts den viant ende den wrekere.

Want ic sal sien dine hemele, die werke diere vingere, die mane ende die sterre, die du gemaect heves. Wats die mensche, dattu sijns herdenkech best, ofte des menschen sone dattune visenteers? Du maecsten alluttelkijn minder dan dingle, du cronesten met glorien ende eren ende du settestene boven den werke dijnre handen. Alle dinc leistu onder sine voete: alle die scapen ende ossen, oec quic vanden velde, die vogele des hemels, die vissche der zee, die dore wandelen die wege der zee. Heere, onse Heere, hoe zeere es te <verwonderne> dijn name in al artrike.

IX

Ic sal di belien [Heere] in al mijn herte, ic sal vertellen al <dine> wondere. Ic sal verbliden ende vervroyden in di, ic sal dijnre name singen, alre hoechste God! In te bekeerne mine viant achterwert, si sullen werden vercranct ende vervaren van dinen anscine. Want du heves gedaen mijn vonnesse ende mijn sake, du sates op den troen, <die> echt ordeelts vonnesse geherecht. Du berespes die heydene, ende die quade vervoer; du planes hare name af in den eweliken ende in dewicheyt der ewicheyt.

Des viants werke gebraken int ende ende du destrueres hare stede. Haer herdenken es vervaren met gelude ende die Heere geduert eweleec. Hi hevet bereet ten vonnesse sinen troen ende hi sal vonnessen die rontheit der werelt in effenheden, hi sal die lieden vonnessen in gherechticheden. Ende die Heere es gemaect den armen een toeverlecht, een helpere in tameleken dinghen, in den vernoye. Ende in di sullen hopen alle die dine name bekinnen, want Heere, dune heves niet gelaten die di sueken. Lovet den Heere die woent in Syon, boetscap onder die heydine sine eerstichede, want hi es herdacht haer bloet hersoekende, hine vergat niet der armer roep. Ontferme mijns, Heere; [sie] mine oetmoedicheyt van mine viande. Du verhefts mi vander porten der doet, om dat ic boetscapen sal alle dine love in der porten der dochter van Syon. Ic sal verbliden in dine salicheyt; die heydenen sijn gesteken in der verdervenessen die si maecten; in desen <strecke> die si geborgen hebben, so es haer voet ghevaen. Die Heere sal worden bekint vonnessen doende, die sondare

es ghevaen inden werke van sinen handen. Die sondaren moeten werden gekeert in der hellen, alle die liede die Gods vergeten. Want int [ende] en sal niet sijn vergetelheyt vander armen, der armer gedoechsamheyt en sal niet vervaren int ende. Stant op, Heere, die mensche en moet niet verstarct werden; [die liede moeten werden] gevonnest in dijn aenscouwen. Heere, set enen wetgevere boven hen; die lieden moeten weten dat si menschen sijn.

Waer bi [Heere] bestu verre wech <gegaen>, versmaestu in tameleken dinghen, in den vernoye? Als die quade hem verhoverdecht, so wert die arme verbrant; si werden begrepen in den rade daer si mede pensen. Want men priset den sondare inden begerten siere zielen, ende den ongerechtighen benedijt men. De sondare [sal] verontwerden den Heere; na die menechte siere gramscap so en sal hi niet eessen. God en es niet in sinen aenscouwenne; sine weghe sijn besmet in alre tijt. Dine ordele werden ghenomen van sijn aensichte; hi sal heerscapie hebben boven alle sine vianden. Want hi seide in sijn herte: Ic en sal niet sonder quaet werden

beroert van deen gheslachte in dander gheslachte, wies mont vol es van vloeken ende van bitterheiden ende loesheyden; onder sine tonghe es pine ende rouwe. <Hi> sittet in verranissen metten riken in den hemeleken om den onnosele te dodene. <Sijn> oegen scouwen inden armen, hi bespriet int heymelec als een liebaert in sijn hol. Hi bespriet om den armen te vane, die arme te begripene als hine te hem wert trect. Hi salne in sinen strecken veroetmoedegen, hi sal neder nicken ende vallen als hi heerscapie hevet boven die arme. Want hi seide in sijn herte: God heves vergeten, hi keert sijn aensichte of, dat hijs int dende niet sien en sal. Stant op, Heere God, dine hant moet werden verheven, <en> vergets der armer niet. Om wat <vergramde> so die quade Gode? Want hi seide in sijn herte: Hi en sal niet hersoeken. Du siets, [want] du mercts die pine ende den rouwe, dat duse leverst in dijn hande. Di es die arme ghelaten, den weesen seltu helpere wesen. Brec ontwee des sondaren ende des quaets arm; men sal <sine> sonden soeken ende men salse niet vinden.

. Die Heere sal ewelec regneren ende in ewicheyt der ewicheyt seldi vervaren, ghi heydene van dies lande. Die Heere ghehorde der armer begerte, die <bereetheit> haerre herten <horde> dine ore. Noch vonnesse den wesen ende den oetmoedeghen, soe datter die mensche vort meer niet daer toe en doe hem selven te verheffene boven der erden.

X

Ic betrouwe in den Heere. Hoe segdi miere sielen: Vaer over in den berch als eene mussche? Want siet, <de> sondare hebben den boge ghespannen, si hebben haer scutten berect in den coker, om datsi scieten sullen int donker die gherechte van herten. Want dattu volmaect hadts, braken si, maer wat dede die gherechtige? Die Heere es in sinen heylighen tempel, die Heere in den hemel es sine siedse. Sijn oeghen scouwen op den armen, sine wintbreewen vraghen der menschen kinderen. Die Heere die vraget den gherechten ende den quaden, maer die quaetheyt mint, hi haet sine ziele. Hi regent op den sondare stricken; vier ende sulphur ende wint van storme es deel haers naps. Want die Heere es gherechtich ende hi minde

gherechtigheyt; effenheyt sach sijn aenschijn.

XI

Make mi behouden, Heere, want die heylighe es af te broken, want die waerheyde sijn gemindert vander menschen kinderen. Si spraken ydelheyden <elc> tote sinen naesten: bose lippen, inder herten ende inder herten spraken sijt. Die Heere moet verderven alle bose lippen ende die tonge die grote dinghen spreect, die <seide>: Wi sullen onse tonge groet maken, onse lippen sijn van ons selven, wie es onse Heere? Omder mater keytivicheyt ende omder armer versuchten so sal ic nu op verstaen, seyt die Heere; ic salt setten <inden> verlossere; ic sal betruweleec in hem doen. sHeeren sprake sijn suver <sprake>, si sijn selver metten viere gefineert, driewerf geproeft ende sevenwerf gepurgeert. Heere, du selts ons behouden ende du selts ons wachten van desen geslachte eweleec. Die quade wandelen alommendomme, na dine hoecheyt so heefstu ghemenichfoudich der menschen kinderen.

XII

Heere, hoe langhe salstu mijns vergheten in dende? Hoe langhe keerstu dijn aensichte van mi? Hoe langhe sal ic rade leggen in mijn ziele, rouwe in mijn herte

al den dach? Hoe langhe sal mijn viant boven mi worden verheven? Anesich ende gehore mi, mijn Heere, mijn God! Verlichte mijn ogen, dat ic nemmermeer en moete verslappen in die doet, dat mijn viant geenen tijt seggen en moet: Ic ben te boven comen jegen hem. Die mi moyen, si sullen verbliden, werdic gestoert, maer ic hoepte in dine ontfermicheyt. Mine herte sal verbliden in dinen behouder; ic sal den Heere singen die mi goet hevet gegeven, ende ic sal loven des alrehoechsten Heeren name.

XIII

Donvroede seide in sijn herte: En es negeen God. Si sijn mesdadech ende te onwerdene worden in haren erechticheiden; niemen en es die goet doet, en esser ne geen tote enen. Die Heere scoude vanden hemele op der menscen kinderen om te siene ofter yemen verstandel es ofte Gode suekende. Si sijn alle neder gedaelt, si sijn te gader onnutte worden; niemen en es die goet doet, en esser en geenen toet enen. Hare <strote> es een ontploken graf; si daden boeslec met haren tongen, aspiden venijnt es onder hare <lippen>. Welker mont es vol van vloeken ende van

bitterheyden, haer voeten sijn snel om tbloet uut te stortene. Rouwe ende onsalicheyt sijn in hare wege, ende si en bekinden niet den wech des pays; Gods vreesse en es vor haer ogen niet. En selen sijt alle niet bekinnen, die quaet doen, die mijn volc <verslinden> als die spise van brode? Si en aen riepen den Heere niet, si waren derwert ververt met vreesen, daer ne geen vreesse en was. Want die Heere es in den gerechtigen geslachte, du bescomes des <maten> raets, want die Heere es sijn hope. Wie sal uut Syon geven Israhels behouden? Als die Heere sal af keeren die gevangenesse sijns volx, so sal hi <vervroyden> Jacob ende Israhel verbliden.

XIV

Heere, wie sal wonen in dinen tabernaculen, of wie sal rusten in dinen heylyghen berghe? Die in comp sonder smette ende werct gerechticheyt, die waerheit spreekt in sijn herte, die ne geene boesheit en heeft gedaen in sine tonge, noch die sinen naesten geen quaet gedaen en heeft, noch die geene lachter en heeft ontfaen jegen sijn evenkerstene. Die quade es te niete ghediet in sinen aenscouwen, maer die de Heere ontsien, die verheft hi.

Die sijn evenkersten sweert, ende niet en bedriecht, die sijn gelt niet en gaf te persemen ende giften op den onnoselen niet en ontfinc, die dese dingen doet, hi en sal nemmermeer werden beroert.

XV

Behoude mi, Heere, want ic hoepte in di. Ic seide den Heere: Du beste mijn God, want du en heefst mijns <goets> niet te doen. Den heyligen, die in <sinen> lande sijn, hi heeft alle mine wille verwonderen gemaect in hem. Haer crancheyden worden ghemenichfuldicht, daer na verhaesten [si]. Ic en sal haer vergaderinghe niet vergaderen vanden sonden, noch ic en sal haer name niet herdinken in minen lippen. Die Heere is deel miere eefachticheyt ende mijns kelcs, du beste die mi weder geven selts mine eefachticheyt. Die linen vielen mi inden voerbarechsten, want mine eefachticheyt es mi vorbarech. Ic sal den Heere benedien, die mi verstantnesse heeft gegeven. Hierenboven oec toter nacht soe vercrompen mi mine nieren. Ic vorsach den Heere altoes in minen aenscouwen, want hi es mi ter rechter siden, dat ic niet beroert werden en sal. Om dat so is mijn herte verblijdt ende mine tonghe vervroyde; hierenboven sal mijn vleesch rusten in hopen,

want dune selts mine ziele niet laten in der hellen noch dune selts dine heylighe niet geven te siene verrottinghe. Du heves mi kinleec gemaect die wege des levens; du selts mi vervullen met bliscepen met dinen aensichte, ghenoechlicheyden sijn in dine rechte side tote int ende.

XVI

Ghehore mi, Heere, mine gherechticheyt, verstant mine bedinge. Verneme metten oren mine oratio niet in bose lippen. Van dinen aensichte moet mijn vonnesse uut comen, dijn oeghen moeten sien gherecheyt. Du proeves mijn herte, ende gi visentert bi nachte; du proeves mi metten viere, ende in mi en es geen ongherecheyt vonden. Om dat mijn mont niet spreken en sal der menschen werken, om de worde van dine lippen so hebbic herde wege gewacht. Volmake mine screde in de dine, dat mine voetstappen niet worden verport. Ic riep, want du gehores mi, Heere; helde dine ore te mi wert ende hore mine worde. Make wonderleec dine ontfermichede, die behouden maects die ghene die in di hopen. Wachte mi alst zien vander oegen vanden genen die mine rechter hant weder staen.

Bedecke mi onder die scade van dine vlogelen vander aensichten [der quader] die mi quellen. Mine viande om leiden mine ziele, si besloten haer merch, haer mont sprac hoverdech. Si hebben mi ontfaen als een liebaert, die bereet es ter proyen, ende gelijc eens leus wolpen, dat woent in den hole. Heere, stant op, compt vor hem ende scrinkelne omme; verlosse mine ziele vanden quaden, dine ziele vanden vianden dire hant. Heere, sceede van litel lieden vanden lande in haer levne, van dinen verborghenen dinghen so es haer buuc vervult. De kindere worden gesaet ende si lieten haer relief hare clenen kinderen. Maer ic sal openbaren in gherechticheden dinen aenscouwene, ic sal gesaet worden als dine glorie sal openbaren.

XVII

Ic sal di minnen, Heere, mine stercheit, die Heere es mi vasticheyt ende mijn toevlocht ende mijn verlossere. Mijn God es mijn helpe ende ic sal in hem hopen. Hi es mijn besermere ende die horen miere salicheyt ende mijn ontfaenre. Lovende sal ik den Heere anroepen ende ic sal behouden wesen van mine vianden.

Die pine der doet hebben mi omgaen ende die vloede der quaetheyt hebben mi verstoert. Die pinen der hellen hebben mi omgaen, mi hebben becommert die strecke der doet. In minen vernoye aenriepic den Heere ende ic riep te minen Gode, ende hi gehorde van sinen heyiligen tempel mijn stemme ende mijn roep es in sijn aenscijn ende es gegaen in sijn oren. De erde wert beroert ende bevede, die fundamente der berge werden verstort ende beroert, want hi es hem vergramt. Roec ginc op in siere gramscap ende vier ontstac van sijn aensichte, colen werden van hem ontsteken. Hi neichde den hemel ende quam neder, ende donkerheyt onder sine voete, ende hi voer op boven cherubin ende vloech, hi vloech op die vlogle vanden winde, ende hi settede donkerheden in sine sculage, al ommendomme hem sine tabernaculen, donkerachtich water in den wolken der lucht. Mids der clærheit so leden over sine aenscouwene wolken, hagel ende coele viers. Ende die Heere donrede vanden hemele ende dalre hoeste gaf sine stemme, hagel ende colen viers.

Ende hi sant sine gescutte ende scietse, hi <menichfoudichde> die blexemme ende verstoretse. Ende openbare fonteine van watere ende die fundamente der rontheit der werelt worden ondeck van dire berespinghe, Heere, vander <insendingen> des <geestes> dire gramscap. Hi sant vanden hogesten ende hi ontfinc mi, hi nam mi op van vele wateren. Hi verlost mi van minen alre starcsten vianden ende vanden ghenen die mi haten, wantsi worden gestarct boven mi. Si quamen mi vor in den daghe mijns vernoys ende die Heere es gemaect mijn bescermere. Hi leyde mi uut in <wijtheiden>, hi maecte mi behouden, want hi woude mi. Ende die Heere sal mi <ghelden na> mine gherechticheit, ende na die suverheyt van minen handen sal hi mi gelden, want ic hebbe sHeeren wege ghewacht ende ic en dede niet nidelec van minen Gode. Want alle sine vonnesse sijn in mijn aenscouwenne ende sine gherechticheden verstietic niet van mi. Ende ic sal onbesmet sijn vor hem ende ic sal mi wachten van mine quaetheit. Ende die Heere sal mi gelden na miere gerechticheit ende na die suverheyt van minen handen ende in den aenscouwen

van sijn oeghen. Metten heyligen saltu heylech sijn ende metten onnosel man seltu onnosel wesen, ende metten vercorenen saltu vercoren wesen, ende metten verkeerden saltu verkeert wesen. Want du selts oetmoedich volc salich maken, ende du selts der <hoverdegen> oegen veroetmoedegen. Want, Heere, du verlichts mijn licht; mijn God, verlichte mijn donkerheden. Want in di sal ic verlost werden van becoringhen, in minen God sal ic een mur dor lopen. Mijn God sijn wech es onbesmet, sHeeren sprake sijn metten viere geproeft, hi es bescermer alre geenre die in hem hopen. Want wie es God sonder God onse Heere, ofte wie es God sonder God? God, die mi ghegort boven hevet met dogeden ende hevet mine wech onbesmet gheset, die minen voet volmaect heeft gelijc der herten voet ende die mi op thoghe geset heeft, die mine hande <leert> ten stride, ende du heefts mijn arme geset als eenen motalen boge. Ende du gaefts mi, bescermere, dine rechter hant, ende dine rechte hant ontfinc mi, ende dine discipline hevet gecastijt int ende, ende dine discipline sal mi leeren.

Du heves mine screde gewijt onder mi ende mine voetstappen en sijn niet gecranct. Ic sal mine vianden na volghen ende ic salse begripen ende ic en sal niet weder keeren vor dien datsi te niete sullen sijn. Ic salse dor breken ende si en sullen niet mogen staen, si sullen vallen onder mine voete. Ende du heves mi boven gegort met crachte te striden, ende du hevest onder mi geworpen die gene die jegen mi op resen, ende du gaefts mine viande mi ten rugge ende du verdreves die mi haten. Si riepen, ende niemen en was diese verlossen mochte, toten Heere, ende hi en gehorde niet, ende ic salse ontwee breken als gemul vor des <wints> aenscijn, ic salse of doen als modere vanden strate. Du selts mi verlossen vander weder segginge des volx, du selts mi setten int hoeft van <den> heydenen; tfolc dat ic niet en kende, dat diende mi; int horen vanden oren so wast mi onderhorich. Vreemde kindere <loghen> mi, vreemde kindere sijn veroudert ende si ghinghen houtende van haren wegghen.

Die Heere leeft, ende ghebenedijt si mijn God ende God miere salicheyt moet werden verheven, God, die mi die wrake gheves ende tfolc onder mi does, mine verlossere van minen vergramden vianden. Ende vanden ghenen die jegen mi op verrisen, selstu mi verheffen, vanden bosen selstu mi verlossen. Hierom sal ic, Heere, dine name loven inden gheslachte ende ic sal dine name lof singhen, verheffende sijns conincxs salicheiden ende ontfermicheiden doende David sinen consecreerden coninc ende sine sade tote in den eweleken.

XVIII

Die hemele vertellen Gods glorie, ende dat firmament boetscap die werke van sinen handen. Die dach worpt uut des daechs wort, ende die nacht wiset die nachte const. En sijn negeene spraken noch talen, vanden welken niet en worden ghehort haer stemme. In alle die werelt ginc uut haer luut ende in dende der rontheyt vander werelt haer worde. Hi settede sine tabernacule inder sonnen ende hi es als een brudegom vort comende uut siere salen.

Hi verblide als een gygant om de wech te lopene. Vanden hoechsten hemele es sijn uutcomen ende sijn ghemoeten es weder toten hoesten des hemels, ende niemen en es die hem verberghen mach van siere hitten. sHeeren wet es onbesmet, die ziele bekerende; sHeeren orconscap es getrouwe, wijsheyt verlenende den cleinen. sHeeren <gherechtigheyden> sijn verblidende die gherechte herten, sHeeren gebod es claer, die ogen verlichtende. sHeeren vreesse gheduert heilich in dewicheyt der ewicheyt, sHeeren vonnessen sijn gewarich ende gerechtich in hem selven. Si sijn begeerlic boven goudt ende boven zere precieusen steen ende soeter boven honech ende honechraten. Want dijn cnecht wachtse, in die te wachten es vele wederloens. <Wie> verstaet die mesdaet? Suver mi van minen heimeliken sonden ende van vreemde sonden wacht dine knecht. Op datsi boven mi ne geen heerscap en hebben, dan sal ic ombesmet wesen ende ic sal gesuvert werden vander meester mesdaet. Ende si sullen sijn so dat die sprake mijns monts sullen genoeghlec sijn, ende tgepens van miere herten es in dijn aenscouwen altoes, Heere, mijn hulpere ende mijn verlossere.

XIX

Die Heere moeti ghehoren inden daghe des vernoys, Jacobs Gods name moete di bescermen. Hi moeti senden helpe vanden heyligen ende hi moet <di> bescermen van Syon. Hi moet herdenkech wesen al diere offerande ende diere holocausten moet vet werden. Hi moet di geven na dijn herte ende alle dine raet moet hi vaste maken. Wi selen verbliden in dine verlossere ende wi sullen werden verheven in ons Gods name. Die Heere moet alle dine bedinge voldoen. Nu bekinnic dat die Heere sine Cristus behouden gemaect heeft. Hi salne gehoren van sinen heyligen hemele, inden mogeden es die salicheyt siere rechter hant. Dese sijn in wagene ende dese [in] paerde, maer wi sullen aenroepen inden name sHeeren ons Gods. Si werden verbonden ende vielen, ende wi stonden op ende rechten ons op. Heere, make behouden [den] coninc ende gehore ons in den daghe daer wi di aen roepen sullen.

XX

Heere, in diere doecht sal die coninc verbliden ende over dine verlossere sal hi anxtelec verbliden. Die begerte siere herten so gavestu hem, ende du honesten niet vanden wille siere lippen.

Want du best hem vortcomen in benedixien der sueticheyt, du settes op sijn hovet ene crone van enen preciosen steene. Hij iessce dleven van di ende du gaves hem lancheit van daghen in dewicheit ende in dewicheit der ewicheit. Sine glorie es groet in dine behouder, glorie ende grote scoenheit selstu op hem setten, want du seltene gheven in benedixien in dewelicheit der ewecheit, du seltene verbliden in vroechden met dinen aensichte. Want die coninc hoept in den Heere ende in des alre hogeste ontfermicheit en sal hi niet werden beruert. Dine hant moet werden [vonden] alle dine viande; dine rechte hant moet venden alle die gene die di haten. Du seltse setten als een oven viers in den tiden dijns aensichten, die Heere salse verstoren in siere gramscap ende tfier salse verslinden. Du selts haer vrucht vanden lande verliesen ende haer saet van tsmenschen kinderen, want si leyden te di wert quade, si pensden rade die si niet gestadich en mochten maken. Want du seltse setten rugge; in dinen overbliven selstu bereden haer aensichte. Werde verheven, Heere, in dire cracht, wi selen singhen ende loven dine dogheden.

XXI

God, mijn God, aenscouwe in mi. Waer omme hevestu mi gelaten? Verre sijn van mire salicheit die worde van mire mesdaden. Mijn God, sal ic sdages roepen, ende en selstuus niet ghehoren snachs, ende mi niet ter wijsheyden? Want du woents int heylige, lof van Israhel. In di <hoepten> onse vadere; si hoepten, ende du verlostese. Si riepen te di, ende si worden behouden gemaect; si hoepten in di, ende si en worden niet confuus. Want ic ben een worm, ende niet mensche, der menschen lachter ende der lieden versteken. Alle die mi saghen, bespotten mi, si spraken metten lippen ende roerden thoet. Hi hoepte inden Heere, hi verlostene; hi makene behouden, want hi wiltene. Want du sijs die mi uten buke trakes, mine <hope> van mire moeder borsten. In di so ben ic uut geworpen uten buke; uut mire moeder buke soe bestu mijn God. En ganc niet wech van mi, want tfernoy es alte bi, want niemen en es die mach helpen. Vele calvere omginghen mi, vele stiere omsetten mi, si ondadon op mi hare mont als een gripende brischende liebaert. Ic ben uut gestort als water ende

alle mine beenre sijn gestroyt. Mij herte es worden als smeltende was in midden mine buke. Mij cracht es verdroecht als een scarf ende mine tonghe hanget ane mine kinbackenne, ende du heves mi bracht ten ghemulle der doet. Want vele [honde] die hebben mi om gaen, der quader raet heeft mi beleyt. Si dorborden mi mine handen ende mine voeten. Alle telden si mine beenre. Maer si mercten [ende] si besagen mi. Si deilden mine cleideren, op mijn cleet so worpen si lot. Maer Heere, en vervare dijn hulpe niet, besich te miere bescermenessen. God, verlosse mine ziele vander doet ende vandes honts hant mijn enige ziele. Behoude mi uut sleeus monde ende vander een horne mine oetmoedicheyt. Ich sal dine name vertellen mine broederen, in midden der kerken sal ic di loven. Die den Heere ontsiet, loeftene, al Jacobs saet glorificeerten. Al Israhels saet moetene ontsien, want hi en heeft niet verontwert noch versmaet des arms bedinge, noch hi en heeft sijn aensichte niet

gekeert van mi, ende doe ic toten riep, doe gehorde hi mi. Vor di es mijn lof in der groter vergaderinghen, ic sal mine beloften gelden in der geenre anscouwene diene ontsien. Die arme sullen eten ende worden gesaet, ende si sullen den Heere loven diene sueken, haer herte sullen leven in dewelicheyt der ewicheyt. Alle dende vander werelt sullen herdinken ende werden bekeert ten Heerc, ende alle geslachte der heydenen selen aenbeden in sinen aenscouwene. Want sHeeren es trike ende hi sal heerscapie hebben boven die heydenen. Si aten ende aenbeden alle die vette vander werelt, in sijn aenscouwen sullen vallen alle die ghene die neder comen in der erden. Ende mijn ziele sal hem leven ende mijn saet sal hem dienen. Dat toecomende gheslachte sal den Heere werden geboetscapt, sine gerchticheiden den volke dat sal werden geboren, dat die Heere maecte.

XXII

Die Heere regeert mi ende mi en sal niet gebreken. Hi hevet mi geset inder stat der weyden. Hi leide mi uut op twater der hermakinghen. Hi heeft mine ziele bekeert. Hi hevet mi geleidt uut op den wech der gerechticheit om sinen name. Want al

eest dat ic wandele in midden der scaduwen der doet, ic ne sal negeen quaet ontsien, want du sijs met mi. Dijn roede ende dijn staf, si hebben mi vertroest. Du bereedes in mijn aenscouwen ene tafle jegen die ghene die mi moyen. Du heves mijn hoeft vet gemaect in olye, ende mijn dronken makende kelc, hoe voerbarech es hi. Ende dine ontfermicheit sal mi na volghen alle die dage mijns levens, ende dat ic <wonen> moghe in sHeeren huus in die lancheit van daghen.

XXIII

sHeeren es die erde ende hare volheit, die rontheit der werelt ende alle diere in woenen. Want hi fonderetse boven der zee ende <bereedese> boven der revieren. Wie sal op gaen in sHeeren berch of wie sal staen in sine heylige stat? Die onnosele van handen ende die suver van herten, die in ydelheit niet en hevet ontfaen sine siele, noch gesworen en hevet in boesheiden sine evenkersten. Die sal ontfaen die benedictie vanden Heere ende ontfermecheden van Gode, sine verlossere. Dit es tgeslachte der geenre dien sueken, der geenre die soeken Jacobs Gods aensichte. Ghi princen, ondoet uwe porten ende wert ontdaen, ghi ewelike porten, ende die coninc

der glorie salre in comen. Wie es dese coninc der glorien? Die stercke Heere ende die mechtege, die machtege Heere in den stride. Ghi princen, ondoet uwe porten, ende die coninc der glorien salre in comen. Wie es dese coninc der glorien? Die Heere der dogeden, het es die coninc der glorien.

XXIV

Tote di, Heere, so hievic op mine ziele. Mijn God, ic betrouwe in di, ic en salts mi niet scamen, noch mine viande en sullen mi niet bespotten, want alle die di ontbeyden, en sullen niet werden bescaempt. Alle die quaet doen, moeten werden gescent alte nieute. Heere, toghe mine wege ende leere mi dine pade. Gheleide mi in dine waerheit ende leere mi, want du best God, mijn verlossere, ende di hebbic ontbeit alden dach. Herdinke diere ghenadicheden ende diere ontfermicheden die van eweleken sijn. <En> herdinke niet die mesdaden miere joncheyt ende miere rokeloseheyden. Na diere ontfermicheit herdinke mijns na dine goetheit, Heere. Hi sal die sachtmoedege gheleeden in den vonnesse, hi sal den <goedertierenne> leeren sine weghe.

Alle sHeeren wege sijn ontfermicheit ende waerheit den ghenen die sueken sijn testament ende sine orconscap. Om dinen namen selstu goedertieren werden mire sonden, want si es vele. Wie es die mensche die den Heere ontsiet? Dien hevet hi uut geset in den wech dien hi vercoren heeft. Sine ziele sal in gode geduren ende si sal tlant te eerfachticheden hebben. Die Heere es sterc den ghenen diene ontsien, ende sijn testament es, dat dien sal werden openbaert. Mijn oegen sijn altoes ten Heere wert, want hi sal mine voete verlossen uten strecken. Anesich op mi ende ontferme mijns, want ic ben enich ende arm. De <vernoye> mijnre herten sijn ghemenichfuldich, verlosse mi van mine noettorstegen dinghen. Sich mine oetmoedicheit ende mine pine, ende verlaet alle mine mesdaden. Aensich mine viande, want si sijn ghemenichfuldich ende met ongherechter haten haten si mi. Behoede mine ziele ende verlosse mi, ic en sal niet bescaempt werden, want ic hebbe gehoept in di. Donnosele ende

die gherechte hinghen an mi, want ic ontbeide di. Verlosse <Israhel>, God, van allen haren vernoyen.

XXV

Vonnesse mi, Heere, want ic ben in miere onnoselheit in comen, ende inden Heere hopende so en sal ic niet werden gecranct. Proeve mi, Heere, ende temptere mi, berre mine nieren ende mijn herte. Want dijn ontfermicheyt es vor mijn oegen ende ic was genoechlec in dijnre waerheyt. Ic en sat niet metten rade der ydelheyt ende ic en sal niet in gaen metten ghenen die ongerechticheit doen. Ic hate der quader vergaderinge ende ic en sal metten quaden niet sitten. Ic sal onder donnosele mijn hande dwaen ende ic sal dijn outaer omgaen, Heere, dat ic mach horen den luut des loefs ende dat ic alle dine wondere vertellen mach. Heere, ic minde die scoenheit dijns [huus] ende die stat der woninghen van diere glorien. God, en verlies metten quaden mine ziele niet ende metten <besondichden mannen> mijn leven, in welcher hande ongerechticheit sijn; haer rechte hant es vervult met giften. Want ic ben in miere onnoselheit in comen; verlosse mi ende ontferme mijns.

Mijn voet stont in trechte; inden vergaderinghen sal ic dit benedien, Heere.

XXVI

Die Heere es mijn verlichtere ende salicheit, wien sal ic ontsien? Die Heere es die besermere mijns levens, van wien sal ic mi vervaren? Als die ghene die deren, comen op mi, datsi mogen eten mijn vlesch, mine viande die mi moyen, si sijn gecranct ende gevallen. Eest dat betaelgen jegen mi staen, soe en sal haer mijn herte niet ontsien; eest dat strijt jegen mi verriset, in dat sal ic hopen. Een dinc hebbic gebeden vanden Heere, dat sal ic eessen, dat ic wonen moge in sHeeren huse alle die dage mijns levens, dat ic moghe sien sHeeren wille ende dat ic mach sinen tempel visenteren. Want hi verbarch mi in siere tabernaculen inder quader dach, hi bedecte mi in die hemeleecheit sijns tabernakels. Hi hevet mi verheven in den steen, ende nu hevet hi mijn hoeft verheven boven mine viande. Ic ginc omme ende offerde in sinen tabernaclen offerande van gerope, ic sal singen ende sal den Heere singen.

Gehore, Heere, mine stemme, daer ic mede in di geroepen hebbe, ontferme mijns ende gehore mi. <Di> seide mijn herte, mijn aenschijn versochte di, Heere, ic sal dijn aenschijn versoeken. En keere dijn aenschijn niet van mi ende helde in gramscap niet [van] dine knecht. Wes mijn helpere; en late mi niet noch en veronwerde mi niet, God mijn behouder. Want mijn vader ende mijn moeder lieten mi, maer die Heere ontfinc mi. Heere, sette mi wet in dine wech ende geledede mi in den rechten pat om mine vianden. En lever mi niet inder geere ziele die mi moyen, want jegen mi sijn op gestaen ongerechte orconde ende dongerechticheit loech hem. Ic gelove te siene sHeeren goet in der levender lant. Ontbeide den Heere, doch manlec, ende dine herte [werde] <gesterct>, ende ontbeide den Heere.

XXVII

Te di sal ic roepen, Heere mijn God, en heels niet van mi, ende ic sal werden gelijc den ghenen die neder dalen inden poel. Heere, gehore die stemme miere bedinghen als ic tote di bidde, als ic mine hande op <heffe> te dinen heylighen tempel wert.

En lever mi niet te gadere metten sondaren ende en verlies mi niet metten ghenen die ongherechticheit doen, die pais spreken met haer evenkersten, maer si spreken quaet in haer herte. Gef dien na hare werken ende na die <scalcheit> van haren verseringhen. Gef na dien werke <van> hare handen, gelt hem datsi verdient hebben. Wantsi en verstonden sHeeren werke niet ende in die werke van sinen handen du selts die destrueren, ende du en <seltse> niet stichten. Ghebenedijt si die Heere, want hi hevet gehoert die stemme miere bedinghen. Die Heere es mijn hulpere ende mijn bescermere, ende in hem hoepte mijn herte ende ic werde geholpen. Ende mijn vleesch herbloyde, ende uut mine wille sal ic hem belyen. Die Heere es stercheit sijns volx ende hi es bescermere vanden behoudingen <sijns> Cristus. Heere, make behouden dijn volc ende benedie dine eerfachticheit, ende regeerse ende verhefse tote in deweleken.

XXVII

Bringet den Heere, ghi Gods kindere, bringet den Heere, der rammen kindere. Bringet den Heere glorie ende ere, bringet den Heere glorie sine name, aenbeedt den Heere in sijn heylige vrijthove.

sHeeren stemme es boven den watere, God der mogentheit donrede, die Heere es boven vele wateren. sHeeren stemme es in crachte, sHeeren stemme es in groetheden. sHeeren stemme es in brekende die sederboem ende die Heere sal ontwee breken [die sederboeme vanden Libani ende hi salse tewriven] als een calf vanden Libani ende hi es gemint als der een horne kint. sHeeren stemme es storende die flamme sviers. sHeeren stemme es bestodende die wildernesse ende die Heere sal beroeren die wildernesse van Cades. sHeeren stemme es gereedende die herte, ende hi sal ontsteken die dicheiden, ende in sinen tempel selen alle menschen glorie seggen. Die Heere doet die diluvie lopen, ende die Heere sal coninc sitten eweleec. Die Heere sal <sinen> volke doget gheven ende die Heere [sal] <sijn volc> benedien in payse.

XXIX

Ic sal di verheffen, Heere, want du heves mi ontfaen ende du heves niet blide gemaect mine viande op mi. Heere, mijn God, ic riep tote di ende du genaest mi. Heere, du heves mine ziele uter hellen geleedt, du heves mi behouden van den genen die inden laec neder dalen. Singt den Heere, sine heylighen, ende belihet den herdinken siere doget. Want gramscap es in

siere onwerdicheit ende tleven in <sinen> wille. Des avons sal tgeween geduren, ende ter morgenstonde bliscap. Want ic seyde in minen overvloedicheit: Ic en sal nemmermeer werden beroert. Heere, in <dinen> wille hevestu mine scoenheit [doget] verleent. Du keeres dijn aensichte van mi ende ic wort ghestoert. Heere, ic sal ane di roepen ende an minen God sal ic bidden. Wat orbaricheit es in minen bloede, als ic neder dale int verrotten? Sal di tgemul belien, of salt boetscappen dine waerheyt? Die Heere horet ende ontfermde mijns, die Heere es worden mine hulpere. Du heves mi verwandelt mijn geween in bliscapen, du heves mine sacroc ontwee gescoert ende heves mi omcleet met bliscepen, om dat <di> mine glorie singen sal, ende ic en sal niet werden genoept, Heere, mijn God, so salic di ewelic loven.

XXX

In di, Heere, hoptic; ic en sal niet eweleec werden confuus; in diere gerechticheyt verlosse mi. Helde neder te mi wert dijn ore, haeste di <dattu> mi verlost. Wes mi in Gode bescermere, ende in een huus der toevlocht, dattu mi behouden makes.

Want du best mijn stercheit ende mijn toevloecht, ende om dine name selstu mi geleeden ende mi voeden. Du selts mi leeden uten stricken, dien si mi geborgen hebben, want du biste mijn bescermere. In dinen handen bevelic minen geest; Heer, God der waerheit, du heves mi verloest. Du heves die ydelheyden behouden alte niete. Want ic hebbe gehoept in den Heere. Ic sal verbliden ende vervroyden in <dire> ontfermichey, want du anesages mine oetmoedicheit, du heves mine ziele verloest van hare noet, ende du en besloets mi niet in des viants hande, du settes in wider stat mine voete. Ontferme mijns, Heere, want ic werde gequest, mijn oge es verstoert in gramscepen, mijn ziele ende mijn buuc. Mijn leven es te nieute comen in rouwen ende mijn jare in versuchtingen. Mine cracht es gecranct in armoeden ende mijn beenre sijn gestort. Boven alle mine viande so ben ic worden lachter <sere> mine geburen ende vrese den ghenen die mi kenden. Die mi daer buten saghén, si vlouwen van mi, ic ben ter vergetelheyt

gegeven als die dode van herten. Ic ben gemaect als een verloren vat, want ic horde veelre liede verwijt, die alommendomme mi woenden. In dien doen si vergaderen soude te gader jegen mi, si hadden raet mine ziele tontfane. Maer ic hoepte, Heere, in di, ic seide: du biste mijn God, in dine handen sijn mijn gescienten. Verlosse mi van miere vianden hant ende van dien die mi navolgen. Verclaer dijn aensichte op dine cnecht, make mi behouden in dijn ontfermicheit. Heere, ic en moet niet confuus werden, want ic hebbe di anroepen. Die quade moeten hem scamen ende werden geleedt in der hellen. Die bose lippen moeten stom werden, die jegen den gerechtigen ongerechticheit spraken in hoverden ende in misbrukenen.

Hoe groet es die menechte diere suetheit, Heere, die du verborgen heefts die di ontsien. Du voldactste den ghenen die in di hopen, in der menschen kindere aenscouwene. Du seltse verberghen inder heymelicheyd dijns aensichten vander menschen verstoringhen. Du seltse bescermen in dinen tabernaculen vander tonghen wedersegginge.

Ghebenedijt si die Heere, want hi hevet mi sine ontfermicheit wonderleec gemaect inder versekerden stat. Want ic seide int op genomentheit van mire ghedachten: Ic ben versteken vanden aensichte diere oeghen. Hier om gehoerstu die stemme mire bedingen als ic tote die riep. Mint den Heere, alle sijn heylighen, want die Heere sal die waerheyt <hereesschen> ende hi salt overvloyenlec gelden den ghenen die hoverde doen. Doet manlec, ende u herte sal werden <gesterct>, ghi alle die in den Heere <hoept>.

XXXI

Salich sijn si die ongerechticheit verlaten sijn ende welker sonden bedect sijn. Salich is die man, die <de> Heere die sonde niet op en leide ende in dies geest dat ne geene boesheyt en is. Om dat ic geswegen hebben, so sijn mijn beene veroudt, alsic aenriep al den dach. Want dach ende nacht so es dijn hant op mi verswaert, ic ben verkeert in mine keytivicheit als die doren dor steect. Ic dede di cont <mine> mesdaet ende ic en hebbe mine ongherechticheit niet verborghen. Ic seide: ic sal jegen mi belien den Heere mine ongerecheit, ende du verliets

die quaetheit miere sonden. Om dese verlanesse sal elc heylige tote die bidden in tameliken tiden, maer nochtan in dier deluvien van vele wateren soe en sullen si te hem niet naken. Du biste mijn toevloecht <inden> vernoeye dat mi omgaen heeft. Mijn verbliden, verloste mi van den ghenen die mi omstaen. Ic sal di verstantnesse gheven ende leeren di in desen weghe, daer du gaen selts; <ic sal> op dit vaste mijn oegen houden. En wilt niet werden alst pert ende mule die ne geen verstantnesse hebben. Inde halechter <ende> inden breydel <bedwinghe> hare wanghen, [die] te di wert niet en ghenaken. Vele geeselen sijn des sondaren, maer die inden Heere hoept, dontfermicheit salne om vaen. Ghi gerechtighe, verblijdt in den Heere ende vervroyt, ende glorieert, gi alle gerechtige van herten.

XXXII

Ghi gherechtighe, verblijdt in den Heere, den gerechtighen <betaemt> loven. Lovet den Heere in der cytolen, inden santerie met x corden singet hem. Singet hem nieuwen sanc, singet hem wel in geroepe. Want sHeeren wort dats gherecht ende alle sine werke in trouwen. Hi mint ontfermicheit ende vonnesse, van sHeeren

ontfermicheyt es die werelt vol. Met sHeeren worde es die hemel vaste ghemaect ende inden geeste sijns monts es alle hare cracht, die vergadert als in <eenen> tonne die watere der zee ende die in tresoer leit dafgronde. Alle tlant ontsie den Heere, want van hem werden beruert alle die gene die in die werelt <wonen>. Want hi seidt, ende si worden ghemaect, hi gebiedt, ende si worden gescepen. Die Heere <sceit der> heydene rade, want hi lachtert der liede gepense ende hi lachtert der princhen rade. Want sHeeren raet duert ewelec, die gepensen siere herten inden gheslachte ende tgeslachte. Salich volc eest, wies die Heere es haer God, volc dat hi uut gecoren heeft hem in eefachticheit. Die Heere sach neder vanden hemel, hi sach alle der menscen kinderen. Van siere bereeder woninghen so sach hi op alle die ghene die in de werelt wonen, die maecten elke sonderlinghe haer herte, die verstaet alle hare werken. Een coninc en wert niet verlost bi vele crachten ende een gygant en sal niet werden behouden in die menechte siere crachten. Tpaert es bedriegelic <ter> salicheit, want in doervloyetheit

siere cracht en salt niet werden verlost. Siet, sHeeren ogen sien op die ghene die hem ontsien ende op die ghene die hopen op sine ontfermicheit, om dat hi vander doet haer ziele verlossen sal ende dat hise voeden sal in den honghere. Onse ziele ontbeidt den Heere, want hi es onse helpere ende onse bescermere, want in hem sal onse herte verbliden ende wi selen in sinen heyligen name hopen. Heere, dine ontfermicheit moet op ons gescien, also wi in di ghehoep hebben.

XXXIII

Benedien sal ic den Heere in allen tijt, sijn lof es altoes in minen mont. Inden Heere sal mine ziele werden gepresen, die sachtmoedege selent horen ende werden verblijdt. Groetet den Heere met mi ende verheffe wi sinen name in dat selve. Ic sochte den Heere, ende hi gehorde mi ende hi verloste mi uut alle mine vernoye. Gaet vort tote hem, ende ghi selt werden verlicht ende u aensichte en sullen niet werden confuus. Dese arme mensche riep ende die Heere gehorde <hem> ende hi verlostene uut alle sine vernoye. sHeeren ingel sal om senden alommendomme der geenre diene ontsien

, ende hi salse verlossen. Gesmaect, ende besiet dat die Heere suet es. Salich es die man die in hem hoept. Ontsiet den Heere, alle sijn heylighe, want die ghene diene ontsien, en hebben geene breke. Die rike hadden breke ende hongher, maer die den Heere an sueken, sine sullen niet gemindert werden van allen <goede>. Bedwinge dine tonge van quade ende dine lippen, datse negeen loesheit en spreken. Keere af vanden quade, ende <doch> tgoede; soeke den pays ende volch hem nae. sHeeren oeghen sijn op den <gherechtighen> ende sijn oren op haer bedingen. Maer sHeeren aensichte es op den ghenen die quaet doen, om dat hi verliesen sal vanden lande haer herdinken. Die gherechtege riepen ende die Heere gehordese ende hi verlostese uut allen haren vernoye. Die Heere es biden ghenen die bedroeft sijn van herten, ende die oetmoedeghe van geeste sal hi behouden. Der gherechtegher vernoye sijn vele ende van al desen salse die Heere verlossen. Die Heere huet al hare beenre, een been van dien en sal niet te broken werden. Der sondaren doet es alre quaeste, ende die den gerechtegen haten, si sullen mesdoen.

Die Heere sal verlossen siere <knechten> ziele, ende alle die in hem hopen, en sullen niet mesdoen.

XXXIV

Vonsense, Heere, die ghene die mi deren, <vervechte> die mi ane vechten. Begripe die wapine ende den scilt, ende stant op mi te helpen. Storte ute die wrake ende <beslute> jeghen hen die mi moyen; sech miere zielen: ic ben dine salicheit. Si moeten werden confuus ende ververt, die mine ziele soeken. Si moeten werden achter wert of gekeert ende confuus, die mi quaet pensen. Si moeten werden als ghemul vor des wints aensichte ende sHeeren ingel moetse verpletten. Hare wech moet werden donkerheyde <ende> glatheyt ende sHeeren ingel moetse quellen. Want al willens soe borghen si mi die verdervenesse haer strechts, si veronwerden mijn ziele alte nieute. Dien moet comen een strop dat hi niet en weet, ende dat strec dien hi barch, moetene begripen, ende daer in moet hi vallen in den strec. Want mijn ziele sal verbliden inden Heere ende si sal ghenoechte hebben op hare verlossere.

Alle mine beenre sullen seggen: Heere, wie es dijns gelijc? die verlostes den maten vander geenre handen die starker sijn dan hi, den maten enten armen vanden genen dien roven. Ongerechte orconde stonden op, ende dat ic niet en wiste, vrageden si mi. Si gouden mi quaet over goet, ontvruchbaerheit miere zielen. Maer doen si mi podersam waren, soe dedic een hare ane. Ic veroetmoedechtene in vastene mine ziele, ende mine bedinghe sal werden gekeert in minen scoet. <Als een> evenkersten, [als] <onsen broeder>, alsoe ghenoegede ic; als een wenende ende bedroefde also <werdich> veroetmoedich. Ende si worden jegen mi verblijdt ende vergaderden; op mi worden vergadert geeselen, ende ic en wists niet. Si worden gesceeden, ende niet en worden si bedroeft, si becorden mi ende si verontwerden mi met onwerdicheiden, si criselden op mi met haren tanden. Heere, alstuut sien selts, soe hersette weder mine ziele van haer quaetheit ende mijn <enege> ziele van den leuwen. Ic sal di belien in groter vergaderinghen,

in sware volke salic di loven. Die mi ongerechteleec jegen sijn, en moeten op mi niet verbliden, die mi al willens haten ende winken metten oghen. Want enege spraken mi oec payseleec aen, ende in die gramscap vanden lande so pensden si boesheit al sprekende. Ende si ondaden wide hare mont op mi; si seyden: Wey, wey, onse ogen sagent. Du sagest, Heere, en helts niet, Heere, en ganc niet wech van mi. Stant op ende verstant te minen vonnessen, mijn God ende mijn Heere, in miere saken. Vonnesse mi na dine gerechticheit, Heere mijn God, ende si sullen op mi niet verbliden, datsi niet en mogen seggen in haer herte: Verblijdt, verblijdt, onse ziele, ende datsi niet en seggen: Wi sullen verslinden. Si moeten hem scamen ende vergaren te gadere, die genoechte hebben in mijn quaet. Si moeten werden gecleedt met scanden ende onscamelike die quaet <spreken> op mi. Die <moeten> verbliden ende vervroyden, die mine gherechticheyt <willen>, ende si moeten seggen: Altoes moet die Heere geloeft worden, die sijns knechts pays willen. Ende mine tonghe sal pensen dine gherechticheit, alden dach dinen lof.

XXXV

Dongherechtighe seide dat hi mesdoet in hem selven, Gods vreesse en es vor sijn ogen niet, want hi dede loselec in sinen aenscouwen, om dat sine ongerechticheit vonden werde sal ter haettien. Die worde sijns monts sijn ongherechticheit ende loesheit, hi en woude niet verstaen dat hi weldade. Hi pensde ongerechticheit in <sinen> bedde, hi stont bi elken quaden weghe, want hi en haette die quaetheit niet. Here, in dinen hemel es dine ontfermicheit ende dine waerheit tote wolken. Dine gherechticheyt es gelijc Gods berghen, dine vonnesse sijn vele afgronde. De menscen ende quic selstu behouden, Heere, alsostu, God, menichfoudicht heeft dine ontfermicheit. Want der menschen kindere sullen hopen in den overdecsele van dinen vlogele. Want bi di es fonteine slevens ende in dinen lichte sullen wi dlicht sien. Bringt vort dine ontfermicheit den ghenen die di weten, ende dine gherecheit den ghenen die van gerechter herten sijn. Mi en moet niet comen den voet der hoverdicheyte ende des sondaren hant en moet mi niet roeren. Daer vielen si die quaet werken, ende si worden uut gestoten ende si en mochten niet staen.

XXXVI

En wille niet verontwerden jegen die quade, noch en volch den ghenen niet, die ongherecheit doen, want ghelijc hoy sullen si haestelike verdroghen ende ghelijc den colen van crude sullen si haestelike neder vallen. Hope in den Heere ende doch goetheyt ende wone intlant, ende du selts worden ghevoet in sinen rijcheyden. Hebbe ghenoechte in den Heere ende hi saldi gheven den eesseche diere herten. Ondecke den Heere dinen wech ende hope in hem, ende hi salt doen ende hi <sal> vort bringhen dine gherechticheit als een licht ende dijn vonnesse als den middach. Wes onderdaen den Heere ende bidde hem. <En> wille niet beniden in den ghenen die voerspoet hevet in sinen wech, in den mensche, die ongherechticheiden doet. Ganc af van gramscappen ende late achter dinen toren ende en wille niet na volghen, so dattu quaet wordts. Want die quaet worden, sullen worden verderft, maer die den Heere ontbeiden, si sullen tlant te eefachticheit hebben. Ende noch een luttelkijn, ende en sal geen sondare sijn; [. . . . .] die du selts niet vinden. Want die sachtmoedeghe sullen tlant te eefachticheit hebben ende si sullen bliven in die menechte van <payse>

. Die sondare sal den gherechtighen wachten ende hi sal op hem criselen met sinen tanden, maer die Heere salne bespotten, want hi vorsiet dat sijn dach comen sal. Die sondaren hebben tswert uter sceeden getrocken ende hebben hare boghen gespannen, om te bedrieghen den armen enten maten, om te neder te slane de gherechte van herten. Hare swert moet gaen in haer herte ende haer boghe moet worden te broken. Beter es den gherechtighen lettelt, boven vele rijcheiden der sondaren, want der sondaren arme selen worden te broken, want die Heere maect die <gherechtige> vastere. Die Heere bekent <der> onbesmette daghe, ende haer eefachticheit sal eweleken wesen. Si en selen confuus worden niet in quaden tiden ende in den daghe des honghers sullen si worden <gesaet>, want die sondaren sullen verderven. Maer sHeeren viande thant alsi geeert sullen sijn ende verheven, te nieute gaende sullen si te nieute worden als roec. Die sondare die sal ontleenen ende en salts niet gelden, maer den gerechten ontfermes ende salt geven. Want die hem benedien, sie sullen tlant te erven ontfaen, maer dine vloeken, sullen verderven

. Vorden Heere sullen smenschen screden beleed worden, ende sijn wech sal vlieghe.
Als hi vallen sal, soe en sal hi hem niet quetsen, want die Heere houter sine hant
onder. Ic was jongher ende ic ben ouder worden, ende ic en hebbe den gherechtighen
niet gesien gelaten, noch sijn saet broet soeken. Alden dach ontfermt hi ende leent,
ende sijn saet sal in benedixien sijn. Ganc wech vanden quaden ende doecht tgoede
ende wone in dewicheit der ewicheit, want die Heere minnet tfonnesse, ende hi en
sal sinen heylighen niet laten, si sullen ewelec worden behouden. Dongherechtighe
sullen worden ghepijnt ende der quader saet sal verderven, maer die gherechtighe
sullen tlant te erve ontfaen ende si sullenre op wandelen in dewelicheit der ewicheit.
Des gherechts mont sal wijsheyt pensen ende sine vonnesse sal sijn tonghe spreken.
Sijns Gods wet es in sijn herte ende sine screden en sullen niet worden ghescrinkelt.
Die sondare marct den gherechtighen ende hi suectene te doedene, maer die Heere
en salne niet laten in sinen handen, noch hi en salne niet verdoemen, als hi dien
vonnessen sal

. Ontbeyde den Heere ende wachte sinen wech, ende hi sal die verheffen, dattu in eefachticheyde tlant ontfaen selts; dit selstu zien als die sondaren verderven selen. Ic sach den quaden sere verheffen op ende verheven ghelijc den cedren van Libano, ende ic leeter over ende sich, hi en was niet, ic sochtene ende sine stat en wert niet vonden. Wachte onnoselheyt ende sich gerechticheit, want den <paysелеken> mensche sijn <overblive>, want dongherechtighe sullen verderven ende der quader overblive selen oec vervaren. Maer der gherechtigher salicheyt es vanden Heere ende hi es haer bescermere in den tide des vernoys, ende hi sal hem helpen ende verlossen ende hi salse bescermen vanden sondaren ende hi salse behouden, want si hoepten in hem.

XXXVII

Heere, en berespe mi niet in dinen toren, noch en begripe mi niet in dine gramscap want dijn gescutte sijn in mi ghescoten ende du heves dijn hant op mi vaste gemaect, In minen vleessche en es geen ghesontheit vanden anesichte dijnre gramscap, ne geene vrede en es in mine beenre vanden aensichte miere sonden, want mine quaetheit sijn comen tote boven in mijn hoeft ende als een swaer last sijn si verswert

op mi. Mine lettekine sijn gevult ende gerot vander aensichte miere onwijsheyt. Ic ben keytijf worden ende ic ben buckende worden tote int ende; beserich ginc ic al den dach in. Want mine lendenen sijn vervult van bespottinghen ende in minen vleessche en es geene ghesontheit. Ic ben gequelt ende ic ben zere veroetmoedicht, ic burrelde vander ghesuchte mire herten. Heere, vordi es al mine begerte ende mine versuchten en es van di niet verborghen. Mijn macht is verstort, mine cracht heeft mi ghelaten ende dlicht van minen oegen en es met mi niet. Mijn vrienden ende mijn naeste si quamen naere ende stonden jegen mi, ende die neven mi waren si stonden van verre ende die mine ziele sochten, si daden mi cracht. Ende die ondersochten quade, spraken mi ydelheyden ende si pensden alden dach boesheyden, maer ic en hores niet ghelijc of ic doef ware, ende ghelijc of ic stom ware, en ondedic mine mont niet, ende ic ben worden als een mensche, die niet en hoert ende die in sinen mont niet en heeft berespinghe. Want, Heere, ic hoepte in di

, Heere mijn God, du selts mi gehoren. Want ic seide: Mine viande en moeten nemmermeer op mi verbliden, ende als mine voeten beroert werden, soe spraken si op mi grote dinghen. Want ic ben greeet in den geeselen ende mijn rouwe es altoes in mijn aenscouwen, want ic sal mine ongerechticheyt boetscappen ende ic sal om mine sonden pensen. Mine vianden leven ende sijn vast ghemaect boven mi, ende die mi ongherechtelec haten, sijn ghemenichfoudicht. Die quaet over goet weder gelden, si spraken mi quaet achter, om dat ic die goetheit volghede. En late mi niet, Heere mijn God, noch en ganc niet wech van mi! Verstant in miere hulpen, Heere, God miere salicheit.

XXXVIII

Ic seide: Ic sal mine weghe wachten, om dat ic niet mesdoen en sal in miere tonghen. Ic settede hoede te minen monde, doen die sondare jegen mi op stont. Ic sweech ende wert veroetmoedicht, ende ic sweech van goede ende mijn rouwe wert verniewet. Mijn herte verwermden binnen mi, ende in minen gepense sal vier ontsteken

. Ic sprac met miere tongen: Heere, doch mi cont mijn ende ende tghetal van minen daghen welc het es, dat ic weten mach wat mi ghebreect. Sich, du heves bi maten mine daghen gesettet ende mijn goet es vor di als niet, maer nochtan eest al ydelheit, elc levende mensche. Maer nochtan so lijdt die mensche over [in] een beelde, maer oec te vergeefs wert hi gestoert. Hi gadert scat, ende hi en weet niet, wien hine vergaderen sal. Ende nu, welc es mijn ontbeyden? En eest die Heere niet? Ende <mijn goet of substancie> es vor di. Verlosse mi van alle mine quaetheyden, du heves mi ghegheven den lachter den onwisen. Ic sweech ende ic ontdede mine mont niet, om dattu gedaen heves, so doech wech dine plagen van mi. Vander stercheit diere hant soe gebrackic in berespinghen, om ongerechticheit berespestu den mensche ende daeds <sine> ziele te niete gaen ghelijc eere spennen, maer nochtan so wort elc mensche ydelec verstoert. Gehore mijn orisoen, Heere, ende mine bedinghe, begrijp metten <oren mijn> tranen. En hels niet, want

ic ben een toecomelinc vor di ende een pelgrijn als alle mine vaders. Late mi, dat ic worde poseert eer ich wech gaen sal, ende voert meer en sal ic niet sijn.

XXXIX

Ontbeidende ontbeydic den Heere, ende hi verstont te mi ende hi ghehorde mine bedinghe, ende hi leede mi uten lande der keytivicheit ende uter moderen der vullecheyt, ende hi besette mine voete op eene steen ende hi beleede mine screden, ende hi sant in minen mont neuen sanc, lof onse Gode. Vele liede sullent sien ende hem ontsien ende selen hopen inden Heere. Salech es die man, wies sHeeren name es sijn hope, ende niet an en sach in ydelheyden ende in valschen sotheden. Du, Heere mijn God, heves vele gedaen diere wondere, ende in dinen gepense en es di niemen ghelijc. Ic boetscapte ende sprac: si sijn ghemenichfoudich boven ghetale. Sacrificie ende offerande en woustu niet, maer du heves mi die oren volmaect. Holocaust ende [offer] over de sonden en yestu niet. Doe seidic: Siet, ic come. Int hoet vanden buke es van mi gescreven, dat ic dine wille soude

doen; mijn God, ic woud, ende dinen wet in midden miere herten. Ic boetscapte dine gherechticheit in groter vergaderingen; sich, mine lippen en salic niet verbieden, Heere, du wetest. Dine gerechticheit en verbergic in mijn herte niet, dine waerheit ende dine salicheit hebbic gheseit. Ic en hebbe niet verborgen dine ontfermicheit ende dine waerheyt van vele rade. Maer du, Heere, en doch dine ontfermicheit niet verre van mi, dine ontfermicheit ende dine waerheyt hebben mi altos ontfaen. Want mi hebben omgaen quade, dier ne geen ghetal en es, mijn quaetheden hebben mi begrepen, ende ic en mochte niet, dat icse saghe. Si sijn ghemenichfoudicht boven thaer van minen hovede ende mijn herte heeft mi gelaten. Di <moete> ghenoeghen, Heere, dattu mi verloest; Heere, besich om mi te helpene. Die moeten worden confuus ende ververt worden te gader, die mine ziele soeken, om dat sise wech draghen sullen. Si moeten achterwert werden gekeert ende werden ververt, die mi quaet willen. Si moeten haesteleec draghen hare lachter, die mi seggen: Verblide, verblide

. Die moeten verbliden ende vervroyen op di, alle die di sueken, ende [die] dine salicheit minnen, moeten seggen: Die Heere moet altoes verheven werden. Want ic ben mate ende arm, ende die Heere es ontfermachtich mijns. Du biste mijn hulpere ende mijn bescermere; mijn God, en <merre> niet.

XL

Salich es hi die verstaet op den maten ende armen; die Heere salne verlossen in den quaden daghe. Die Heere moeten behouden ende levende maken ende hi moetene salich maken inder erden, ende hi en moetene niet leveren in sijnre vianden ziele. Die Heere moeten <helpe> bringhen opt bedde siere pinen; al sijn bedde kerestu in siere siecheit. Ic seide: Heere, ontferme mijns, genese mine ziele, want ic hebbe di gesondecht. Mine viande seiden mi quaet: Wanneer sal hi sterven ende sine name te nieute worden? Ende wast dathi in quam om te ziene, soe sprac hi ydelheyden, sijn herte vergaderde te sinen behoef quaetheyt. Hi <quam> uut daer buten ende hi sprac in dat selve. Jegen mi ruunden alle mine vianden, si pensden mi quaet jegen mi. Si setten <ongerechtich wort> jegen mi: Die ghene die slaep, en sal

hier niet toe doen, dat hi weder verrise? Want die man mijns pays, daer ic in hoepte, die mijn broet at, hi merende op mi scrinkelinghe. Maer, Heere, ontferme du mijns ende verwecke mi, ende ic salt hem gelden. Hier in bekendic, <dattu mi> wouds, want mijn viant en sal op mi niet verbliden. Want du heves mi ontfaen om onnoselheyt, ende du heves mi vaste geset ewelec in dinen aenscouwene. Ghebenedijt si die Heere God van Israhel van ewelec tote eweleec; dat moet waer sijn, dat moet waer sijn.

XLI

Ghelijc dat die hert beghert ten fonteine der wateren, also begert mijn ziele tote di, God. Mine ziele hadde dorst te Gode wert, die levende fonteine. Wanneer sal ich comen ende openbaren vor mijns Gods aensichte? Mine tranen waren mi broet nacht ende dach, als men mi dagelec seyt: Waer es dijn God? Dit wordich <herdachtich> ende hebbe in mi mijn ziele uut gestort, want ich sal over liden in die stat des wonderleecs tabernakels tote mijns Gods huus; in stemme der bliscap ende belijngen es die luut van werscapen. Mine ziele, waer omme bestu zerich ende waer om bedroefste mi

? Hope in Gode, want ic sal dien noch loven, hi es die salicheit mijns aensichten ende mijn God. Te mi selve wert es mijn ziele verstort, daer om sal ic di herdinkech wesen vanden lande der Jordanen ende Hermoniim, vanden cleene berghe. Dafgront ane roept den af gront in den luut van dinen wateren conduten. Alle dine diepheden ende alle dine vloede leden boven over mi. Die Heere hevet bevolen in den daghe sine ontfermicheyte ende snachs sinen sanc. Bi mi es die bedinghe te Gode mijns levens. Ic sal Gode seggen: Du best mijn ontfaenre. Waer om hevestu mijns vergheten ende waer om ga ich droeveleken vort als mi die viant quelt? Als mine beenre werden te broken, so verweten mi mine viande, die mi moyen, als si mi seggen elx dages: Waer es dijn God? Waer om bestu beserech, mijn ziele, ende waer om bedroefstu mi? Hope in Gode, want ic sal dien noch loven, hi es die salicheit mijns aensichten ende mijn God.

XLII

Vonnesse mi, God, ende ondersceede mine sake van [den] volke, dat niet heylech en es; vanden ongerechtighen ende den losen mensce verlosse mi

. Want du biste, God, mijn starcheit. Waer om hevestu mi verstoten, ende waer om gaic doerlec vort, als mi die viant quelt? Sende uut dijn licht ende dine waerheit; si gheleeden mi ende brachten mi in dine heyliche berch ende in dine woninghe. Ende ic sal in gaen te Gods outaer tote Gode, die verblijd mine joncheit. God, mijn God, ich sal di loven inder cytolen. Waer omme bestu droeve, mijn ziele, ende waer om bedroefstu mi? Hope in Gode, want ic sal dien noch loven, hi es die salicheyt mijns aensichten ende mijn God.

XLIII

God, wi hebben <ghehoert> met onsen oren, onse vaders hebbent ons gheboetscap, dwerc, dattu wrachts in haren dagen ende inden ouden daghen. Dijn hant heeft die heydene ghestroit ende du hevetse gheplant, du quelste die lieden ende drevetse ute. Want in hare swerde en besaten si tlant niet ende haer arm en verlossese niet, maer dine rechte <hant> ende dijn arm ende die verlichtinghe dijns aensichten verlossetse, want du hadts ghenoechte in hem. Du biste selve mijn coninc ende mijn God, die Jacobe salicheyden <ontbiedts>

. In di sullen wi onse viande wech blasen in enen horne, ende in dinen name sullen wi verontwerden die ghene die jeghen ons op staen. Want ic en sal niet hopen in minen boge ende mijn swert en sal mi niet verlossen, want du heves ons verlost vanden ghenen die ons quellen, ende die ons haten, makestu confuus. Wi sullen alden dach in Gode worden geloeft ende in dinen name sullen wi ewelec belihen. Maer nu hevestu ons versteken ende confuus ghemaect, ende en selstu niet uut comen, God, in onsen dogeden? Du heves ons achterwert of gekeert na onse viande, ende die ons haten, roveden ons te haren behoef. Du heves ons gegeven als scaep der spisen, ende du heves ons gestroyt in den heydenen. Du heves dijn volc vercocht sonder [prijs], ende ne geen menechte en was in hare wisselinghe. Du heves ons lachter geset onsen gheburen, verontwerden ende bespottighe die ghene die alommendomme ons sijn. Du heves ons geset in gelikenesse der heydenen, [ene] <beroeringhe> vanden hovede in den <wolke>. Al den dach soe es <mine scaemte> jeghen mi ende die scande van

minen aensichte hevet mi overdect van geens stemmen, die mi verweedt ende quaet sprac, van mijns viants aensichte ende die mi quelde. Alle dese dingen quamen op ons, ende wi en vergaten dijns niet ende wi en daden niet ongerechtelec in dinen testament; ende onse herte en ginc achterwert niet wech, ende du keres onse pade van dine weghe, want du veroetmoedes [ons] in die stat des vernoys, ende die scaduwe der doet overdecte ons. Ofte wi ons Gods name vergaten ende of wi onse hande vort steken teenen vreemden goede, en sal God niet dit versoeken? want hi kint die verborgentheit vander herten. Want om dinen wille werden wi alle den dach gedoedt, wi werden geacht als scape die men doden sal. Stant op, Heere, waer om slaepstu? Stant op, ende verstec ons int ende niet. Waer om keerstu dijn aensichte van ons, vergeets du onse ermoets ende ons vernoys? Want onse ziele es veroetmoedecht inden ghemulle, onse buke es te gader ghehoep inder erden. Stant op, Heere, helpt ons ende verlosse ons om dine name

XLIV

Mijn herte warp uut een goet wort, ic segge den coninc mine werke. Mijn tonghe es eens scrivers riet, die haestelike scrivet. Du biste scone van gedane boven der menschen kinderen, gracie es in dine leppen, daer om hevet di God ewelec gebenedijt. Ende [gorde] di met dine swerde, alre mechtichste, boven dine dien. In dijnre gedaenten ende in dijnre scoenheit soe verstant, vorspoedelec compt vort ende regnere, om die waerheyte ende sachtmoedicheit ende die gherechticheit, ende dine rechterhant saldi wonderleec gheleeden. Dijn ghescutte sijn scarp, die lieden sullen onder di vallen, in sconincx vianden herten. God, dijn setel es in dewicheit der ewicheit, die roede des beledens es die roede dijns riken. Du minnes gherechticheit ende hates ongherechticheit; hier om hevet di God gesalvet metter olyen der bliscap boven dine ghesellen. Mirre ende gomme ende casia ute dine cleederen, vanden yvoren husen, uten <welken> di ghenoechlec maecten der coninghen dochteren in dire eeren. Die <coninghinne> stont bi diere rechter siden in vergulden cleede, om hanghen met menigherande verwen. Hore, dochter, ende

sich, ende helde neder dijn ore, ende verghete dijn volc ende dijns vader huus, ende die coninc sal dine scoenheit begheren, want hi es de Heere dijn God, ende si sullen aenbeden. Ende die <doch\tere> van Tiro in giften, alle lieden vanden rike, sullen aenbeden dijn aensichte. Alle sine glorie es sconinx dochter van binnen, si es omcleedt in guldenen fringen met menigherande cleederen. Den coninc sullen worden mageden bracht na hare; haer <naeste> selen di worden bracht. Si sullen worden ghebracht in bliscapen ende in vrouden, si sullen worden bracht in sconinx tempel. Om diere vader wille sijn die kindere gheboren, du seltse princhen setten boven alle die werelt. Si sullen herdinkech wesen, Heere, dijns namen in alle gheslachte ende tgheslachte. Hier omme sullen di die liede loven eweleec, in ewelicheit der ewicheyt.

XLV

Onse God es toevloecht ende cracht ende helpere in vernoyen die ons te zeere hebben vonden. Hier om en sullen wi ons niet ontsien als tlant verstort worden sal, als die berghe sullen werden verdreven intherte vander zee

. Hare watere luuden ende worden ghestoert, die berghe worden verstort in siere stancheit. <Dbedruusch> vanden revieren verblijd Gods stede, dalre hoechste [hevet] sine tabernacle gheheylecht. God en sal in midden hare niet werden beroert, God sal haer helpen vroech in die dageraet. Die heydenen worden gestoert ende die rike worden ghenedert, hi gaf sine luut ende die erde wort ververt. Die Heere der dogede es met ons, ons ontfangere es Jacobs God. Compt ende siet sHeeren werke, die wondere die hi geset hevet boven der erden, ende hi doet wech die stride tote den ende der werelt. Hi sal den boge breken ende die wapene ontwee breken, ende hi sal die scilt verbernen metten viere. Gebruct ende besiet, dat ic God ben, ic sal verheven worden inder erden. Die Here der dogede es met ons, ons ontfanghere es Jacobs God.

XLVI

Alle liede, weygert metten <handen>, jubileert Gode in stemmen der bliscap. Want die hoghe Heere es ververlec ende groet coninc boven alle die werelt. Hi hevet ons tfolc tonder ghedaen ende die heydene

onder onse voete. Hi hevet ons uutvercoren te siere eefachticheit, Jacobs scoenheit, dien hi minde. God voer op in vroyden ende die Heere in die luut der trompen. Singet <onsen> Gode, singet onsen coninc, singet! Want God es die coninc van alder werelt, singet hem <wijslec>. Die Heere sal regneren boven den heydenen, God sittet op sine heylighe setel. Der volken princen worden vergadert met Abrahams God, want die sterke gode vander werelt sijn anxteleec verheven.

XLVII

Groet es die Heere ende zeere te lovene in ons <Gods> stede, in sinen heylighen berghe. Si wort gesticht in der bliscap van alder werelt, die berg van Syon, die syden van Noerden, dats des groets sconinx stat. God sal worden bekint in sinen husen, als hise ontfaen sal. Want siet, die coninghen sijn vergadert ende in een te gader comen. Sij, diet dus saghen, worden verwondert, si worden verstoert ende beroert, anxt begreepse. <Daer waren> pinen als eenre vrouwen die in arbeiden leyt. In anxteleken wenden selstu die scepe van Tharsis ontwee breken. Also wijt hoerden, also hebben wijt ghesien in de stat sHeeren der dogheden, in ons Gods

stat; God hevetse eweleec gesticht. God, wi hebben dine ontfermicheit ontfaen in midden dinen tempel. Na dine name, God, also es dine lof int ende vander werelt, dine rechte hant es vol gherechticheyden. Die berch Syon moet verbliden ende die dochtere van Juda moeten vervroyen om dijn vonnesse, Heere. Omleet Syon ende omhelset [haer], vertellet in hare torren. Settet u herte in hare cracht ende delet haer huse, dat gijt moget vertellen inden anderen gheslachte. Want dit es God, onse God eweleec in dewelicheit der ewicheit; hi sal ons eweleec regeren.

XLVIII

Hort dit, alle liede, begrijpt metten oren, ghi alle, die op die werelt woent, alle lant liede ende der menscen kindere, alle te gader in een, rike ende arme. Mijn mont sal wijsheit spreken ende tghepens miere herten vroetscap. Ic sal inder ghelikenesse mijn ore neder helden, ic sal inder santerien ondoen [mine] vort settinghen. Waer om sal ic ontsien inden quaden daghe? Dongerechticheit miere hielen sal mi omgaen; die betruwen in haren cracht ende in die menechte hare rijcheyden glorieren.

Die broeder en verloestes niet; saelt een mensche verlossen, hine sal Gode niet gheven sine ghenoechlicheyt ende den loen der verlossenessen siere zielen, ende hi sal eweleec pinen, ende hi sal ewelec in dende leven. Hi ne sal verdervenesse niet sien, als hi sal sien die wise sterven, te gader sullen donwise ende die sotte verderven. Ende si sullen den vreemde laten haer rijcheiden ende haer graven sullen eweleec haer huse wesen. Het sullen sijn haer woninghen vanden gheslachte inden gheslachte, si riepen hare namen in haren landen. Ende die mensche, als hi in eren was, so en verstont hijs niet; hi wort gerekent jegen donwise beesten ende hi wort dien ghelijc ghemaect. Dits haer wech ende lachter, ende daer na sullen si in hare monde ghenoechlic wesen. Si sijn ghelijc scape inder hellen gheset, de doet salse verderven, ende die gherechtighe sullen in den morghenstonden boven hen heerscapie hebben, ende hare helpe sal verouderen in die helle van hare glorien. Maer nochtan sal God mine ziele verlossen vander hellen hant, als hi mi ontfaen heeft. Du en selts niet ontsien als een mensche rike wort ghemaect ende als die glorie sijns huus wort gemenichfoudicht,

want als hi verderven sal, so en sal hijt al niet nemen, noch sine glorie en sal [met] hem niet neder gaen. Want sine ziele sal in sine levne worden gebenedijt, hi salts di belyen als du hem wel ghedaen heves; hi sal gaen tote in siere vader gheslachte, ende tote inden eweleken en sal hi dlicht niet sien. Die mensche, als hi in eeren was, sone verstont hijs niet ende wort gerekent jegen domme beesten ende hi wort dien ghelijc ghemaect.

XLIX

God der gode [Heere] sprac ende riep die erde, vander sonnen op gange tote haer neder ganghe. Uut Syon es die gedaente siere scoenheit. God sal openbaerlec comen, onse God ende en sals niet helen. Vier sal in sijn aenscouwen bornen ende allommendomme hem sal groet tempeeste wesen. Hi riep den hemel toe van boven, ende deerde om sijn volc tondersceedene. Vergadert hem sine heylighen, die sine testament ordineren boven offerhande. Ende die hemele sullen sine gherechticheit boetscappen, want God es die vonnesser. Hore, mijn volc, ende ic sal spreken, Israhel, ende ic sal di orconden: God, dijn God ben ic

. Ic en sal di niet berespen in dine offerande, want dine holocauste sijn altoes in minen aenscouwen. Ic en sal en geene calvere ontfaen van dinen huus noch bocke van dine cudden, want alle die beesten vanden bocken sijn mine, tfee inden berghe ende [die] ossen. Ic bekinde alle die vogle des hemels, ende die sconheyte des ackers es met mi. Eest dat ic hongher hebbe, ic en salts di niet seggen, want mine es die rontheit der werelt ende hare volheit. En sal ic niet eten vleesch van stiere ofte tbloet van bucken drinken? Offer Gode offerhande van love ende gelde den hogesten dine belofte, ende aen roepe mi in den daghe des vernoys, ende ic sal di verlossen ende du selts mi eeren. Maer God seide den sondare: Waer om vertelstu mine gherechtichede ende nemes ane dor dine mont mijn testament? Want du haedts discipline ende du heves mijn wordt achterwert of geworpen. Sagestu eenen dief, du liep met hem ende du leidts dijn deel metten peuters. Dijn mont vloyde over van malicien ende dijn tonghe [sprac] loesheden

. Sittende soe spracstu jegen dine broeder, ende jeghen diere moeder kint boedtstu scande; dit daedtstu ende ic sweech. Du wanes ongereckeleece, dat ic dijns ghelijc sal sijn; ic sal di berespen ende setten jegen dijn aensichte. Verstaet dit, die Gods verget, dat hi u te geere tijt begripe ende dat niemen en si die verlost. Offerande des loefs sal mi eeren ende daer wert es die wech, daer ic hem toghe sal Gods salicheyt.

L

Ontferme mijns, God, na dien grote ontfermicheit. Ende na die menechte diere ontfermicheit soe doch of mine quaetheit. Vort meer dwaet mi van miere ongherechticheit ende suver mi van mine sonden. Want ic bekinne die ongerechticheit, ende mine sonde es altoes jeghen mi. Di allene hebbic gesondich ende quaet <vor> di ghedaen, om dattu gewarech worden selts in dine worde ende dattu verwinnen selts alstu werts gedoemt. Want siet, ic ben in quaetheiden ghewonnen ende in sonden so wan mi mijn moeder. Want sich, du minnes die waerheyt; [die] donkerheiden

ende die hemelicheiden van diere wijsheit hevestu mi gheopenbaert. Du selts mi <bespersen> met ysopen, ende ic sal worden gesuvert, ende du selts mi dwaen, ende ich sal wit worden boven snee. Minen horen selstu geven bliscap ende vroechde ende die <veroetmoedichde> beenre sullen verbliden. Keer of dijn aensichte van mine sonden ende doch of alle mine ongerechticheyde. God, sceppe in mi eene suver herte ende ene gherechtighe geest vernieuwe in minen binnensten. En worpe mi niet van dijn aensichte, nem dine heylighe geest niet van mi. Gef mi weder die bliscap diere salicheit, ende metten princepalen geeste so make mi versekert. Ic sal den ongerechtighen dine weghe leeren, ende die quade sullen te di worden bekeert. Verlosse mi vanden sonden, God, God miere salicheit, ende mine tonghe sal dine gerechticheyt verheffen. Heere, du selts mine lippen ontdoen, ende mijn mont sal dine lof boetscappen. Want hadstu ghewilt, ic hadde di offerande gegeven, want du en selts niet werden genoechte hebbende in holocausten

. Gode es offerhande een bedroeft geest; <God>, een bedroeft herte ende veroetmoedecht en seltu niet verontwerden. Heere, make mi Syon goedertieren in dinen goede wille, ende die mure van Iherusalem sullen worden ghesticht. Dan saltu ontfaen dofferande der gherechticheit, offerande ende holocauste; dan sullen si op dine outaer calvere leggen.

LI

Wat glorieerstu in quaetheyden, die mechtech best in ongherechticheyden? Alle den dach pensde dine tonghe ongerechtichheiden; als een scarp scars daets du loesheyte. Du minnes quaetheit boven goedertierheyte, ongerechticheyte meer te sprekene dan gherecht. Du minnes alle worde van scrinkelinghen, lose tongen. Hier om sal di God int ende destrueren, hi sal di uut hurten ende wech senden van diere woninghen, ende dijn wortele van den levende lande. Die gherechte sullen sien ende sullen hem ontsien, ende si selen op hem lachen ende seggen: Siet den mensche, die God niet geset en hevet sinen helpere, maer hi hoepte in die menechte siere rijcheit, ende hijs te boven comen in siere

ydelheyt. Maer ic hoepte ewelic als eene drachtighe olive in sHeeren huus in Gods ontfermicheit ende in dewicheyt der ewicheyt. Ic sal di ewelec belien, want du heves ghedaen, ende ic sal dine name ontbeiden, want hi es goet inden aenscouwenne diere heylighen.

LII

Donwise seyde in sijn herte: En es geen God. Si sijn vuel worden ende te verontwerdene in hare quaetheyden; niemen en es, die goet doet. God sach van den hemele op der menschen kindere om te siene of yemen verstandel es ofte Gode suekende. Si hebben hem alle of ghekeert, si sijn te gader onnutte worden; niemen en es, die goet doet, en es nieman toet eenen. En sullent sijt niet weten alle die ongherecheit doen, die mine liede verslinden als spise van broede? Sine aenriepen Gode niet, si ontsaghen hem daer van vreesen, daer geene vreesen en was. Want God hevet die beenre ghesceeden, die den mensche ghenoeghen; si worden confuus, want [God] hevetse verontwert. Wie sal uut Syon Israhels salicheit geven? Als God sijns volcx gevanghenesse bekennen sal, so sal [Jacob] verbliden ende Israhel sal vervroyen.

LIII

God, in dine name make mi behouden ende in dijn cracht verlosse mi. God, gehore mine bedinghe, begrijp metten oren die worde mijns monts. Want vreemde sijn op verresen jegen mi ende die sterke hebben mine ziele gesocht ende si en settede Gode vor haer aenscijn niet. Want siet, God help mi ende die Heere es ontfaenre mire zielen. Keer af tquade te minen vianden, in dijnre waerheyte verderftse. Al willens sal ic di offeren ende, Heere, ic sal dinen name loven, want hi es goet, want du heves mi verlost uut allen vernoye ende op mine viande veronwerde <mijn oeghe>.

LIV

Gehore, Heere, mine bedinghe ende verontwerde mijn orisoen niet. Verstaet te mi ende gehore mi. Ic ben bedroeft in miere oefeninghen ende ic ben verstoert van des viants stemme ende vanden vernoye des sondaren. Want quaetheden sijn in mi neder comen ende in gramscap waren si mi podersam. Mijn herte es verstort in mi ende anxt der doet es gevallen op mi. Vreese ende anxt sijn op mi comen ende donkerheyden hebben mi bedect,

ende ic seide: Wie sal mi vloghelen geven ghelijc eenre duven, ende ic sal vlieden ende rusten? Siet, ic verrende mi al vliende, ende ic bleef inder wildernessen. Ic ontbeide dien, die mi behouden maecte vander onvromicheit des geest ende van tempeeste. Werpt omme, Heere, stoet haer tonghe, want ic hebbe in der stat ghesien ongerechticheyt ende weder segginge. Dach ende nacht salse omgaen op haer muur die quaetheyt, ende in midden hare pine ende ongerechtigheit, ende uut hare straten en gebrac niet perseme ende loesheit. Want hadde mi mijn viant <ghevloect>, ich hadde oec gedoecht. <Ende> hadde die ghene die mi <haette>, grote dinghen op mi ghesproken, ic soude mi mascien van hem verborghen hebben. Want du biste mensce van ene moede, mijn leedtsman ende mijn bekinde, die te gader met mi naems soete spise; wi wandelden in Gods huus met concete. Die doet moet op die comen, ende si moeten levende neder gaen inder hellen, want <scalcheide> sijn in hare woningen in midden hem. Want ic riep te Gode, ende

die Heere sal mi behouden. Savonts ende smorgens ende te middage so sal ic tellen ende boetscapen, ende hi sal mine stemme ghehoren. Hi sal in payse mine ziele verlossen van dien die mi naken, want onder vele viande was hi met mi. God salt ghehoren ende <salse> veroetmoedeghen, die vordie werelt es, want dien en es geen verwandelen, ende si en ontsaghen Gode niet. Hi stac sijn hant vort om te geldene. Si besmetten sijn testament, si sijn gesceeden vander gramscap sijns aensichten, ende sijn herte naecte. Sine waerde sijn vermoet boven olie ende sijn ghescutten. Werp op den Heere dine sorghe, ende hi sal di hervoeden, ende hi en sal nemmermeer den gherechtighen geven ongestedicheit. Maer, God, du seltse geleeden inden putte des verdervens. Die sondege man ende lose en selen haer daghe niet delen, maer, Heere, ic sal in di hopen.

LV

Ontferme mijns, God, want die mensche hevet mi vercoren; alden dach anevachtende
 quelde hi mi

. Mine viande vertoerden mi al den dach, want vele esser, die jeghen mi striden. Vander hoecheit des dages sal ic ontsien, maer ic sal in di hopen. In Gode sal ic mine redene prisen, ic hebbe [in] Gode gehoept; ic en sal mi niet ontsien, wat mi tfeesch doen mach. Alden dach worden mine worde veronwert; al haer gepense waren jeghen mi in quade. Si selenre in wonen ende verberghen, si sullen wachten mijn hiele, also sij mine ziele ontbeiden. Om niet selstuse behouden maken; in gramscapen selstu die liede breken. God, ic dede di mijn leven cont, du heves mine trane geleidt in dine aenscouwenne, gelijk oec als in dine beloften. Dan sullen mine viande weder achterwert keeren. In so wat daghe ic di aenroepen sal, sich, ic bekinne dattu mijn God best. In Gode sal ic loven dwaert, inden Heere sal ich die redene loven, in Gode hebbic ghehoept, ic en sal niet ontsien, wat mi die mensche doen mach. In mi, God, <sijn dijn beloften>. Wat lone sal ich di weder gheven? Want du heves mine ziele verlost vander doet ende mijn voet van vallen, op dat ic ghenoeghen

sal vor Gode inder levender licht.

LVI

Ontferme mijns, God, ontferme mijns, want mine ziele betrouwet in di, ende inder scaduwen van dine vloglen sal ic hopen, tote dat die quaetheit sal overleden sijn. Ic sal tote den hogesten Gode roepen, tote Gode, die mi wel ghedaen heeft. Hi sant van den hemele, ende hi heeft mi verlost; hi hevet in lachter den ghenen die mi <vertoerden>, ende hi heeft mine ziele verlost van midden der leewen wolpenne: ic sliiep ghestort. Der menschen kindere haer tanden sijn wapine ende ghescutte ende haer tonghe es een scarp swert. Werde verheven boven die hemele, God, in alle die werelt es dine glorie. Si bereiden een strec te minen voeten ende <crommeden> nederwert mine ziele. Si groeven vor mijn aensichte een graf ende si vielenre inne. Mijn herte es ghereet, God, mijn herte es bereet, ic sal singhen ende salm seggen. Stant op, mine glorie, stant op, <salterie> ende cytole, ic sal op staen in die dageraet. Ic sal di inden wolken belien, Heere, ende ic sal di salm seggen in den heydenen, want dine ontfermicheit es grot worden tote hemelen ende dine

waerheit es toten wolken. Werde verheven boven den hemele, God, ende op al die werelt es dine glorie.

LVII

Of ghi ghewaerlec gerechttheyt spreect, soe vonnesse rechteleec, ghi menschen kinderen. Want in der herten <werct ghi> quaetheyden inden lande, uwe hande versieren ongerechticheyden. Die sondaren sijn vervreemt uter vrouwelicheyd, si doelden van uten buke; si spraken valsheden. Hen es verwoetheit na die gelikenessen eens serpents, als eere dover aspiden ende die haer oer stopt, die niet horen en sal der blasender luut ende een fenijns makers, die wiseleec besinget. God sal hare tande breken in hare mont; der lewe baectande sal God breken. Si sullen te nieute comen als water dat nederwert loept; hi spant sinen boghe tote datsi ghecrant worden. Als was, dat loep, sullen si wech worden ghedaen; tfier vielre op, ende si en sagen die sonne niet. Eer dan u dorne den stekeldorne verstonden, hi salse verslinden als levende, als in gramscapen. Die gherechtighe sal verbliden

als hi wrake sien sal; hi sal sine hande dwaen in des sondaren bloet. Ende die mensce sal seggen: Ofte vorwaer den gerechtighen vrucht es, vorwaer es God vonnessenden inder erden.

LVIII

Verlosse mi van minen vianden, mijn God, ende vanden ghenen die jeghen mi op risen, verlosse mi. Verlosse mi vanden ghenen die quaet doen, ende van mannen der sonden behoude mi. Want siet, si hebben mine ziele gevaen, si vielen strac jeghen mi, noch mijn ongerecheit en doet, noch mine sonden, Heere; sonder ongerechtheit liepic ende beleede. Stant op in mijn gemoet, ende sich, ende <du>, Heere, best God der dogeden, God van Israhel. Verstant om alle die liede te visenteerne, ende ontferme niet al den genen die quaet doen. Si sullen weder keeren tsavonts ende sullen hongher ghedoghen als honde, ende si sullen die stat omgaen. Siet, si sullen spreken in haren mont ende een swaert es in haer lippe, maer wie horet? Ende du, Heere, seltse bespotten, te nieute selstu alle die liede bringhen. Mijn stercheyt

sal ic te di wert wachten, want God, du biste mijn ontfaenre; mijn God sine ontfermicheyt sal mi vort comen. God hevet mi vertoghet boven mine viande, ende doetse niet, dats mine liede nemmermeer vergeten. Stortse in diere cracht, ende, Heere, mijn bebescermere, dochse af. Doch of die mesdaet haers monts, die reden van hare lippen, ende si sullen worden begrepen in haer hoverde, ende si sullen int ende worden gheboetscapt van onwerdenen ende van loghene, inde gramscap des enddes, ende si en selen niet wesen. Ende si sullen weten dat God heerscepie hebben sal boven Jacobe ende boven tende van ertrike. Si sullen weder keeren savonts ende si sullen hongher doghen als honde, ende si sullen die stat omgaen. Si sullen ghesceeden worden om tetene, maer op datsi niet ghesaedt en worden, so sullen si murmureren. Maer ic sal dine cracht loven ende ic sal vroeck dine ontfermicheit verheffen, want du biste worden mijn ontfaenre ende mijn toe vloecht inden daghe mijns vernoys. Mijn helpere, di salic singen, want God, du biste mijn ontfaenre; mijn God es mijn ontfermicheit

LIX

God, du verstaecs ons; du waers gram, ende du bes ontfermich. Du beroers die erde ende verstercse; ghenese hare quetsure, want si es verporrent. Du toges dine volke herde dingen; du drenkes ons met wine der bedroeftheit. Du gaves den ghene die di ontsien, beteekenessen, datsi vlien moghen van des boghen anesichte, dat dine gheminde verlost moghen worden. Make mi behouden met diere rechterhant ende ghehoere mi. God sprac in sinen heylighen. Ic sal verbliden ende deelen Cychem ende die valyen vanden tabernaculen salic meten. Mine es Galaad ende mine es Manasses ende Effrahim ende die stercheit mijns hoefts; Juda [es] mijn coninc, Moab es die pot miere hopen. In Ydumea sal ic mijn ghescutte uut spreeden: vreemde geborne sijn mi onderdaen. Wie sal mi geleeden in die vaste stat? Wie sal mi geleeden tote in Ydumea? En sachstuus niet, doen God ons verstoet heefts, ende en seltu niet uut comen, [God], in onse dogeden? Gef ons helpe vanden vernoye ende smenschen salicheyt es ydel. In Gode sullen wi doget doen, ende hi sal te nieute maken die ghene die ons moyen.

LX

Ghehore, God, mine bedinghe, verstant te minen orisoene. Ic riep te di vanden enden der welt; als mijn herte in anxte was, du verhiefts mi inden steen. Du beleedes mi, want du bist worden mijn hope, ene tor der starcheyt van des viants aensichte. Ic sal eweleec wonen in dinen tabernaculen; ic sal worden bedect in der bedectheyt van dine vlogelen. Want du, mijn God, heves gehort mijn orisoen, du heves eefachticheyt gegeven den ghenen die dine name ontsien. Du selts daghe doen op sconinx dage, ende sine jare tote in den daghe des geslachten ende tgheslachten. Hi geduert eweleec in Gods aenscouwenne. Wie sal zoeken sine ontfermicheit ende sine waerheyt? Dus sal ic lof seggen in dine name in dewicheit der ewicheit, om dat ic mine beloefte gelden sal van daghe te daghe.

LXI

En sal mine ziele niet Gode onderdanich wesen? Want van hem es mijn zalicheyt. Want hi es mijn God ende mijn verlossere, mijn ontfaenre; ic en sal vort meer niet worden beruert. Hoe lange valdi jegen den mensche? sladi u allen doet? als ene

gheleende want ende een muer die averecht gestoten es? Maer nochtan soe pensden si minen loen wech te stekene, ic liep in dorste; si benediden metten monde ende vlieken metter herten. Maer nochtan mine ziele was onderdaen Gode, want van hem es mine ghedoechsamheyt. Want hi es mijn God ende mijn verlossere, mijn helpere, ic en sal niet wech varen. In Gode es mine salicheyt ende mine glorie, God mire helpen, ende mijn hope es in Gode. Hoept in hem, alle vergaderingen van volke, stort uut uwe herte vor hem; God es onse helpere eweleec. Maer nochtan sijn <der> menschen kindere idel, der menschen kindere sijn logenachtich in den waghen, om dat si bedrieghen sullen in ydelheyden in dat selve. En wilt niet hopen in ongerechticheiden, ende en wilt niet begeren roef; eest dat u rijcheiden overvloyen, en wilt u herte niet ane leggen. Een werven sprac God, die twee dinghen hordic, want die macht es Gods, ende Heere, di es ontfermicheit, want du selts elken gelden na sine werke.

LXII

God, mijn God, <vanden> lichte wakic te di. In di hadde mine ziele dorst, hoe menichfoudelic begherte di mijn vleesch

. In woeste lant ende dat sonder wech was ende sonder water openbardic di dus inden heilighen, om dat ic dine doghet sien soude ende dine glorie. Want beter es dine ontfermicheit boven <levene>; mine lippen sullen di loven. Dus salic di benedihen in <mine> levene ende in dine <name> sal ic mine <handen> op heffen. Als met roeten ende met vetheden worde <mine> ziele vervult, ende mijn mont sal loven met bliscapen. Dus wasic dijns herdinkech op mine koetse; in de morgenstonde sal ic persen in di, want [du waers mijn helpere]. Ende ic sal verbliden in verdecken van dine vloghele; mijn ziele an na di; dine rechthant heeft mi ontfaen. Maer si hebben in ydelheyden mine ziele gesocht, si sullen gaen int nederste vander erden; si sullen worden ghelevert in des swerts hande, si sullen der vossen deele worden. Maer die coninc sal in Gode verbliden, si sullen alle worden geloeft, die in hem sweren, want der geenre mont, die quaet dinghen spreken, es vermaect.

LXIII

Gehore, God, mijn orisoen, als ic bidde; van des viants vreesen verlosse mine ziele.
Du <bescarmes> mi vander quader vergaderingen,

[vander] menechten der geenre die quaet doen. Want si wetten hare tonghe als een swert, si spien den boge bitter dinc, om datsi in den heymeliken scieten sullen den ombesmetten. Si selene onversienlic scieten ende en sullen hem niet ontsien; si maecten vaste [te] hare behoef scalke redene. Si vertelden datsi strecke berghen soudent; si seiden: Wie salse sien? Si <ondersochten> die quaetheyden; si worden te niute ondersoekende [met] ondersoekinghen. Die mensche sal vort comen ten hoghen [herten] ende toeghen herte, ende God sal verheven worden. Der cleinre kindere ghescutte sijn worden hare wonden, ende hare tonghe sijn jeghen hem gecranct. Si worden alle gestoert diese sagen, ende elc mensche ontsach. Ende si <boetscapten> Gods werke ende si verstonden sine daden. Die gherechtighe sal verbliden in den Heere ende in <hem> hopen, ende alle die gherechte van herten selen worden geloeft.

LXIV

Di betaempt lof, God, in Syon, ende men sal di belofte gelden in Iherusalem.
Ghehoere mijn orisoen; te di sal alle vleesch comen. Der ongherechtigher worde sijn mechtech worden op

ons, ende du selts goedertieren werden onse quaetheiden. Salech es hi, dien du vercoren heefst ende ontfaen, hi sal wonen in dinen vrijthove. Wi sullen worden vervult in tgoet van dinen huus; heylich es dijn tempel ende wonderleec in effenheden. Ghehore ons, God, onse verlossere, hope alder eenden vander werelt ende verre in die zee, die de berghe bereeds in diere cracht, die toe gegordt best met mogentheden, die verstoerts die diepheit der zee ende die luut van hare vloede. Die lieden sullen worden verstoert ende hem ontsien die ten termine wonen, van dine teekenen; du selts ghenoegetic maken duutgange van smorgens tote savonts. Du visenteerts die erde ende heeftse vervult; du heefst gemenichfoudich die erde rike te makene. Gods reviere es vul van watere, du heefst haer spise ghereedt, want also es hare bereeden. Hare beken vervullende, menichfoudich haer gheslachten; in haer droppelen salse verbliden groyende. Du selts benedihen der cronen tsjaers diere goedertierheit, ende dine velde sullen worden vervult van drachticheyden. Die scoenheyden vander wildernessen

selen vet worden, ende die berge sullen worden toe gegordt van bliscapen. Der scape ramme sijn geleeedt, ende die valleyen sellen overvloyen van tarwen; si sullen roepen ende oec lof seggen.

LXV

Speeldt Gode, al die erde, segt lof sine name, geeft glorie sine love. Segt Gode: Hoe ververlec sijn dine werke, Heere! Ende in die menechte diere doget sullen dine viande liegen. Alle derde moet di anebeden ende di loven; si moet lof seggen dine name. Comt ende siet Gods werke; hi es ververlec in raden op der menschen kindere. Die de zee in droege verwandelt, si sullen in die vloet doreliden metten voeten; daer sullen wi verbliden in hem. Die Heere es in siere cracht ewelec, sijn oegen scouwen op die liede; diet verontwerden, si en sullen niet worden verheven in hem selven. Ghi heydenen, benedijt onse God, ende doet te horne <die> stemme sijns <loefs>, die mine ziele gheset heeft ten levne ende heeft niet gegeven in berueren mine voete. Want, God, du heefst ons geproeft, du heft ons gheexamineert metten viere alsoe men selver proeft

. Du heefts ons geleedt in den strecke, du heefts vernoye gheleyt op onse ruggen, du heefts menschen boven onse hoofden ghesettet. <Wi> sijn leden dor vier ende water, ende du heves ons ute gheleedt in herrusten. Ic sal in dijn huus gaen met holocauste; ic saldi mine belofte gelden, die mine leppen ondersceden hebben, ende mijn mont sprac in minen vernoye. Ic sal di offeren vette holocauste met brande van rammen; ic saldi offeren ossen metten bucken. Comt, hort alle die Gode ontsiet, ende ic sal vertellen, hoe grote dinghen hi miere zielen gedaen heeft. Ic riep an hem met mine monde ende ic verblide onder mine tonghe. Aensagic quaetheit in mijn herte, sone saelt die Heere niet gehoren. Hier om so hevet God ghehort ende verstont ten luden miere bedinghen. Ghebenedijt si God, die niet wech en doet van mi mine bedinghe ende sine ontfermicheyt.

LXVI

God moet ons ontfermen ende benedien ons, hi moet op ons sijn aenschijn verlichten ende ons ontfermen, dat wi bekinnen mogen inder erden dine wech, in allen heydenen dine salicheyt.

. De volke moeten di belihen, God, alle volke moeten di belihen. Die lieden moeten verbliden ende vervroyen, want du vonnest tfolc in gherechticheden ende du beleedts die liede in den lande. De volke moeten di belihen, God, alle volke moeten di belihen, [die] erde heeft hare vrucht ghegheven. Ons moet benedihen God, God moet ons benedien, [onse] God, ende alle dende vander werelt moeten ontsien.

LXVII

God moet op staen ende sine vianden worden ghesceeden, ende diene haten, moeten vlien van sijn aensichte. Si moeten te niete gaen als roec te niete gaet; ghelijc dat was wech vloet van tfiers aensichte, alsoe moeten die sondaren vervaren van Gods aensichte. Ende die gherechtege moeten wescapen ende verbliden in Gods aenscouwene ende ghenoechte hebben in bliscapen. Singt Gode, segt salm sine name; maect hem [den] wech <die opvert> boven der sonnen onderganc; die Heere es sijn name. Verblijd in sinen aenscouwene, si sullen worden gestoert van sijn aensichte, <des> vaders der weesen ende der weduwen rechtere. God es in sijn heylighen stat, God, die wonen doet die eens van seden sijn

in een huus, die de ghevangene ute leedt in crachte, oec die ghene diet veronwerden, die woenen in graven. God, doe du ute quaemts in daenscouwenne dijns volcx, doe du over leeds inder wildernessen, die erde wert beruert, want die hemele drupte neder wert van Gods aensichte van Synay, van Gods aensichte van Israhel. God, du selts dine eefachticheit versceeden willegen regen, ende si es ghecranct, mer du vulmakese. Dine beesten selenne in wonen; God, du heeftse bereet den armen in dijnre soeticheynt. God sal dwort gheven den ghenen die predeken met groter cracht. De coninc der dogheden des ghemints, ende hi sal hem gheven te deelne die roeve van den sconen huse. Op dat <ghi> slaept tusschen midden die clerke, vander duven verselverden vlogelen ende dachterste van haren rugghe in bleecheynt van goude. Als die hemelsche <ondersceedt> de coninghe op hare, soe sal die snee gewittet [werden] in Selmon. Gods berch es [een] vette berch. Hets een vergadert berch, een vette berch. Om wat waendi vergaderde berghe? Hets

die berch, daer Gode bequame es in te wandelen, want die Heere salre wonen int ende. Gods waghē es menichfoudich met x dusentich der geene die verbliden; die Heere es in hem in Synay inden heylighen. Du voers op int hoge, du vinct die ghevanghenesse, du ontfinct giften in den menschen, want het sijn enige die niet gheloven, datter die Heere ons God in woent. Ghebenedijt si die Heere dages ende dagelec; God sal ons maken voerspoedeghen wech van onse salicheyden. Onse God es God, behouden makende, ende sHeeren sHeeren es duutganc der doet. Maer nochtan sal God breken siere vianden hoofde, den tsoep vanden hare der geene die wandelen in hare mesdaden. Die Heere seide: Ute Basan sal ic weder keren, ic sal weder keeren in die diepheyte der zee, dat dijn voet genet worde in bloet, dijnre honden tonghe uten vianden van hem. Si sagen dine ingange, God, mijns Gods, mijns conincs inganghe, die inden heylighen es. Die princen quamen te gader vordie ghene die songen in midden den jonghen vrouwen, die tambuurden. Inden kerken benedijt Gode den Heere, vanden

fonteine van Israhel. Der was Benjamin, een jonghelinc, in dopgenomentheit der ghedachten. Die princhen van Juda waren hare leetsmanne, die princen van Sabulon ende die princen van Neptalim. God, beveelt diere macht, make vaste dat, God, dattu gewracht heefts in ons. Van dinen tempel in Iherusalem so sullen di die coningen gifte bringhen. Berespe die beesten vanden riede, die vergaderinghe van stiere es inden koye vanden volke, om dat si ute sluten sullen die ghene die gheproeft sijn metten selver. Scedede die liede die striden wille; legaten sullen comen ute Egypten, in Ethiopien sal sijn hant vor Gode comen. Ghi rike der welt, singet Gode, loeft den Heere. Singet den Heere, die ghevaren es ten Oesten boven den hemel des hemels. Siet, hi sal sine lude gheven luut der cracht. Geeft Gode glorie boven Israhel, sijn groetheyt ende sijn cracht es inden wolken. God es wonderleec in sinen heylichen, God van Israhel, hi sal gheven doget ende cracht sinen volke. Ghebenedijt sij God.

LXVIII

Make mi behouden, God,

want die watere sijn in gegaen tote miere zielen. Ic ben gesteken in die diepheyte der vulheyte, ende ne geen substancie goet en es. Ic ben comen in diepheit vander zee, ende die tempeeste heeft mi verdronken. Ic hebbe ghepijnt al roepende, mine kaken [sijn] heesch worden; mijn oeghen sijn te broken, als ic hope in minen God. Si sijn ghemenichfoudich boven alle hare mijns hoefts, die mi al willens haten. Si sijn gestarct, mine viande die mi ongerechteleec quellen; dat ic niet gheroeft en hebbe dat galdic doe. God, du weets mine onwijsheyt ende mine mesdaden en <sijn> van di niet verborghen. Die en moeten hem niet scamen jeghen <di>, die di ontbeyden, Heere, Heere der crachten. Si en <moeten> op mi niet confuus worden, die <di> sueken, god van Israhel. Want om di hebbic lachter gedoghet, scaemte heeft mijn aensichte overgaen. Ic ben vreemde worden minen broederen ende pelegrijm miere moeder kindere, want die toren dijns huus at mi ende der geenre <lachteringe>, die di verweten, vielen op mi. Ende ic bedecte in vastene mine ziele, ende het es mi in lachter worden

. Ende ic [maecte] mijn cleet een haer ende ic ben dien worden in spotte. Die in die porte saten, spraken jeghen mi, ende si songhen jeghen mi, die den wijn dronken. Maer, <Heere>, ic dede mine bedinghe tote di, God, hets tijt van wel ghenoeghene. Inde menechte diere ontfermicheyt ghehore mi, in die waerheyt diere salicheyt. Verlosse mi vanden gore, dat icker niet in worde gesteken; verlosse mi van dien die mi haten, ende vanden diepheyden der watere. Die tempeeste vanden water en moet mi niet doen versinken, noch die diepheyden en moet mi niet verswelghen, noch die putte en moet sine mont niet op mi ontdoen. Ghehoor mi, Heere, want dine ontfermicheit es goedertieren; na die menechte van dine ontfermenessen scouwe in mi, ende en keere dijn aensichte niet van dine kinde; om dat ic in vernoye ben, soe gehore mi haesteleec. Verstant te miere zielen ende verlosse; om mine viande verlosse mi. Du weets mijn verwijt ende mijn scaempte ende mine ontsachlecheyt. Si sijn alle in dijn aenscouwene, die mi moyen, mijn herte heeft ontbeyt verwijt ende keytivicheit. Ende ic ontbeide

wie met mi bedroeft soude worden, ende en was niemen die mi troesten soude, ende ic en vants niet. Ende si gaven in mijn spise galle ende si drancten mi in minen dorste met asine. Hare tafle moet vor hen worden in strecke ende in wedergeldinghen ende in scanden. Haer oeghen moeten verdonkert worden soe datsi niet ne sien en moeten ende crommen altoes hare ruggen. Storte ute dijn gramscap op hen, ende die toren diere gramscap moetse begripen. Hare <woninghe> moet woest worden, ende niemen en moet sijn die in hare woninghe wone. Want dien dattu sloeghes, dien quellen si, ende op die pine van mine wonden daden si noch toe. Lech toe ongherechticheit op haer ongerechticheit, ende si en moeten niet comen in dine gherechticheit. Si moeten of gheplaent worden ute der levender boec, ende si en moeten metten gerechtigen niet worden gescreven. Ic ben arm ende rouwech, dine salicheit heeft mi ontfaen. Ic sal Gods name loven met sange, ende ic salne verheffen in love, ende het sal Gode genoegen boven een jonc calf, dat horne vort bringet ende clawen. Die arme sullent sien ende verbliden; suect Gode, ende

uwe ziele sal leven. Want de Heere ghehorde die arme, ende hi en versmade sine ghevanghene niet. Gode moeten loven de hemele ende die erde ende die zee ende alle die crupende beesten diere in sijn. Want God sal Syon behouden maken ende die steden van Juda sullen worden ghesticht, ende si sullen daer in wonen ende in eerfachticheyden sullen sise bejaghen. Ende sijnre cnechten saedt salse besitten, ende die sine name minnen, sullenre in wonen.

LXIX

God, verstant in miere helpen, Heere, haeste di mi te helpen. Die moeten worden confuus ende vervaert, die <mine> ziele sueken. Si moeten achterwert worden gekeert ende hem scamen, die mi quaet willen. Si moeten haesteleec of keeren met scamenessen, die mi seggen: Verblide, verblide! Alle die di sueken, moeten vervroyen ende verbliden in di, ende die dine salicheyt minnen, si moeten seggen: Altoes moet die Heere worden verheven! Want ic ben mate ende arm, God, helpe mi! Du best mijn helpere ende mijn verlossere; Heere, en merre niet!

LXX

In di hoepte ic, icken sal niet eweleec worden confuus; in dijnre gherechticheit verlosse mi ende bescerme mi. Helde neder te mi wert dijn

ore ende behoude mi. Wes mi in Gode bescermere ende in eene <bevreedde> stat, dattu mi behouden maects, want mine vastheit ende mine toevloecht bestu. Mijn <God>, verlost mi vandes sonders hant ende van sgeens hant, die jeghen die wet doet ende ongerechtich es. Want, Heere, du best mijn ghedoechsamheit, Heere, du best mijn hope van miere joncheyt. In di ben ic vast ghemaect van uten buke, du best mijn bescermere van miere moeder buke. In di es mijn sanc altoes. Ic ben vele liede ghemaect als een wonder, ende du best die sterke helpere. Mijn mont moet vervult worden met love, dat ic dine glorie singen mach, alden dach dine groetheit. En verwerpe mi niet inden tide der outheyt; als mine cracht ghebreken sal, en late mi niet. Want mine vianden seiden mi, ende die mine siele wachten, maecten over een eenen raet. Si seiden: God heeftene ghelaten, volcht hem na ende begrijptene, want niemen en es, diene verlossen sal. God, en verlinghe di van mi niet, mijn God, <anscouwe> in mijn hulpe

. Si moeten confuus worden ende te nieute comen, die mine ziele lachteren, si moeten overdeect worden met confusen ende scanden, die mi quaet soeken. Want ic sal altoes hopen ende ic sal toe doen op alle dinen lof. Mijn mont sal boetscappen dine gerechticheit, alden dach dine salicheit. Om dat ic niet en can die scrifture, so sal ic in sHeeren mogentheit in gaen; Heere, ic sal alleene diere gherechticheyt herdinken. God, du heefst mi gheleert van miere joncheit tote nu, ic sal dine wondere seggen. Ende tote in doude ende in die outheit, God, sone laet mi niet, vore dat ic dinen arm gheboetscappen sal alde geslachte, dat na comen sal, dine mogentheyt ende dine gherechticheit, God, tote in den hogesten, grote wondere die du ghedaen heefst. God, wie es dijn ghelijc? Hoe grote vernoy, vele ende quaet, heefste mi getoget, ende du best bekeert ende du heefst mi levende ghemaect, ende du heefst mi weder bracht vander diepheyte der erden. Du heefst dine groetheyt ghemenichfoudicht, ende du best bekeert ende du heefst mi vertroest. Want ic sal die oec belien in den instrumenten van love, dine waerheit; God, ic sal di singhen inder cytolen, Israels heyliche God

. Mine leppen selen verbliden alsic die singen sal, ende mine ziele die du verlost heefts. Maer oec so sal mine tonghe [alden dach] persen [dine] gherechticheit, alsic confuus ende ververt sullen sijn, die mi quaet sueken.

LXXI

God, geeft dijn vonnesse den coninc ende dine gherechticheit sconinx sone, om te vonnessen dijn volc in gerechticheyden ende dine arme in vonnessen. Die berghe moeten den volke pays ontfanen ende die hovele gherechticheit. Hi sal vonnessen arm volc ende hi sal der armer kinder behouden maken ende hi sal den overdadeghen veroetmoedeghen, ende hi sal gheduren metten sonnen ende vordie mane, in de gheslachte ende tgheslachte. Hi sal neder comen als die regen in een vlies ende als droppele die neder drupen op die erde. In sinen daghe sal verrisen gherechticheit ende overvloyetheit van payse, tote dat die <mane> wech gedaen sal worden, ende hi sal heerscapie hebben vander zee toter zee ende van den reviere toter enden der rontheit. De <Moren> sullen neder vallen vor hem ende sine viande sullen de erde lecken. Die coningen

van Thersis ende deylande selen gifte bringhen, die coninghen van Arabien ende van Saba selen gifte toe bringhen, ende alle die coninghen sullen aenbeden, alle heydenen sullen hem dienen. Want hi sal den armen vanden machtigen lossen, ende dien armen die ne geen helpere en was. Hi sal den armen ende den maten sparen ende hi sal der armer ziele behouden maken. Hi sal hare ziele verlossen van persemen ende van ongherechtigeyden, ende hare name es eerlec vor hem. Ende hi sal leven ende hi sal hem gheven vanden goude van Arebien, ende si sullen altoes van hem anebeden, alden dach selen si hem benedihen. Hi sal <sijn> vastheit inder erden inthoechste vanden berghe, ende sine vrucht sal worden op verheven boven den Libanus, ende si sullen bloyen uter stat ghelijc den hoye vanden lande. Sijn name moet worden ghebenedijt eweleec; vore die sonne geduert sijn name. Ende in hem moeten worden gebenedijt alle die geslachten vander werelt, alle heydene selen verheffen. Ghebenedijt moet sijn die Heere God van Israhel, die groet wonder doet allene, ende ghebenedijt moet sijn die name siere mogenthey, dat moet

ghescien, dat moet ghescien.

LXXII

Hoe goet es God van Israhel den genen die gherecht sijn van herten! Maer wel na sijn mijn voete beruert, wel na sijn mine screden ute gestort. Want ic hadde toren op den <ongherechtighen>, om dat ic der sondaren pays sach. Want ne geen anscouwen en es thaere doet, ende vastheit es in haer wonden. Si en sijn in der menschen pine niet, ende si en sullen metten menschen niet worden gegeeselt. Hier om hiltse die hoverde, si sijn overdeect met haren ongerechticheit ende met haren quaetheyt. Haer ongerechticheit quam vort als ute vetheyden; si leiden over in der herten begerte. Si pensden ende spraken scalcheyt; si spraken ongherechticheyt in den hoghen, si <setteden> hare mont in den hemel, ende haer tonghe leed over inder erden. Hier om sal mijn volc hier weder keeren, ende vulle daghe sijn in hem worden vonden. Ende si seiden: Hoe gheweet God, ende ofte es const inden inden hoghen? Siet, die sondare die overvloyet waren in die werelt, heilden die rijcheyden, ende ich seide: Hier omme hebbic mijn herte gherecht ghemaect ende hebbe onder donnosele mine

hande ghedweghen, ende ic was alden dach gegeeselt ende mijn castien was in die dageraet. Ofte seidic: Sallic dus vertellen, sich so verstackic tgheslachte van dine kinderen. Ic waende dat ic bekinnen soude, dits vore mi pine, tote dat ic in gaen mach in Gods sanctuarie ende dat ic verstaen mach in haren utersten. Maer nochtan settes du hen om die loesheyden, du worpse ter neder, doe si worden op geheven. Hoe sijn die worden in bedroefheyden ende si sijn soe haesteleke te nieute worden, si sijn vervaren om hare ongerechtigheit; ghelijc der geenre slaep die op staen, Heere, du selts in dine stat hare beelde te nieute maken. Want mijn herte es ontsteken ende mijn nieren sijn verwandelt, ende ic ben te niete worden, ende ic en wist niet. Ic ben vor di gemaect als een beeste, ende ic altoes met di. Du hefts mine rechthant behouden ende du heeft mi beled in dine wille, ende du heefts mi met glorien ontfaen. Want wat es mi in den hemel, ende wat woudic van di op der erden?

. Mijn vleesch es of gegaen ende mijn herte, God mijns herten, ende God es mijn deel eweleec. Want siet, die hem vervaren van di, sullen vervaren; du verlosse alle die van di <vernoveren>. Maer mi es goet an Gode te clevene, mijn hope te settene inden Heere God, dat ic boetscapen mach alle dijn predecacien, in der dochtere porte van Syon.

LXXIII

God, om wat verstietstu int dende? <Es> dijn toren gram op die scaep diere weyden? Wes herdinkech dijnre vergaderinghen die du beseten heefts van den beghinne. Du verlostes die roeden diere eefachticheit, die berch Syon in dien dattu in hem wones. Hef op dijn hande in haer hoverde int dende. Hoe vele heeft die viant quaets gedaen in den heylighen! Ende si hadden bliscap die di haten, in midden diere sollemniteit. Si settede haer teekene te teekenen, ende sine bekindens niet als inden uutganc opt dende. Si sloegen in dat selve haer doren af als in den bosch van houten metter bilen, ende metter aex worpen sise ter neder. Si ontstaken metten viere dine sanctuarie ender erden

si <besmetten> die tabernaculen dijns namen. Hare meescap seiden te gader in haer in haer herte: Laet ons doen op houden alle Gods feestelike daghe van den lande. Wi en saghen onse teekenen niet, nu en es negeen prophete, ende hi en sal ons vort meer niet bekinnen. God, hoe langhe sal die viant verwiten? Vergramp die <onvriend> dinen name int ende? Want God es onse coninc vor die werelt, hi heeft salicheit gewracht in midden die welt. Du makes vast in diere cracht die zee, du <verstores> der draken hoeftde in den wateren. Du braects der draken hoeftde, du gavesten te spisen den volke vanden Moerren. Du stores die fonteine die fonteine ende reviere, du verdroges die reviere van Etham. Dine es die dach ende dine es die nacht, du makes die dageraet ende die sonne. Du makes alle dende vander werelt, du sciepes somer ende lente. Wes des herdinkech, die viant verweet den Heere ende donwise volc vergramde dine name. En levere <den> beeste niet die ziele die dijnre belihet, ende dijnre armer zielen en verghete int ende niet. Aensich

in dijn testament, want die sijn vervult, die verdonkert sijn der erden, van husen der quaetheit. Die oetmoedege en worden niet af gekeert met scamenessen, die arme ende die mate sullen dine name loven. Stant op, God, vonnesse dine sake; <wes> herdinkech dijnre verwite, van dien die vanden onwisen sijn al den dach. En vergete niet die stemme dijnre vianden; haer <hoverde> die di haten, gaet op mi int ende.

LXXIV

Wi selen di belihen, God, wi sullen di belien ende dine name anroepen. Wi sullen dine wondere vertellen. Alsic den tijt ontfaen sal, soe sal ic gherechticheden vonnessen. Die erde smalt ende alle diere in wonen; ic maecte hare columnen vast. Ic seide den ongerechten: <En> wilt niet ongerechteleec doen, ende den ghenen die mesdaden: En wilt den <horen> niet verheffen. En wilt uwen horen inthoghe niet verheffen, en wilt jegen Gode niet spreken ongerechtigheit. Want noch van Oesten, noch van Westen, noch vanden wilden berghen, want God es die rechtere. Desen vernedert hi, ende desen verheft hi, want ints Heeren hant es die kelc vul geminct van starken wine

. Ende hi heldenne van dat in dat; nochtan en es sine moeder niet alte niete worden; alle die sondaren van ertrike selens drinken. Maer ic salt ewelec boetscapen, ic sal Jacobs Gode singen. Ende ic sal alder sondaren horen breken ontwee, ende des gherechtes horne sullen worden verheven.

XXV

In Judea es God bekint, in Israhel es sine name groet, ende sijn stat es ghemaect in payse ende sine woninghe in Syon. Daer brac hi die macht ontwee vanden <boge>, den scilt ende tswert ende den strijt. Du best verlichtende <wonderlic> vanden eweleken berghe, alle donwise van herten worden gestoert. Si sliepen haer slaep ende alle die manne van rijcheden en vonden niet in haer handen. Jacobs God, van dinen berespenen so worden vakerech alle die op paerden saten. Du best ververlec, ende wie saldi weder staen? van doe dan dine gramscap. Du dades vanden hemele tfonnesse horen; die erde bevede ende gherustede, als God op stont in den vonnesse, om dat hi behouden maken soude alle die sachtmoedeghe vander welt. Want smenschen gepens sal di belihen, ende die overblive van den gepense selen di feesteliken dach doen

. Beloeft ende geldet den Heere uwe God; alle <die> allommendomme hem bringt giften. Den vervarleken God ende hem die der princen geest of neemp, den onsachgeleken God vore den coninghen van artrike.

LXXVI

Met mijnre stemmen riepic toten Heere; met mijnre stemmen riepic tote Gode, ende hi verstont tote mi. In den daghe mijns vernois soe versocht ic Gode, met minen handen <snachs> jegen hem, ende ic en wert niet bedrogen. Mine ziele verontwerde vertroest te wordene, ic wert Gods herdinkende ende hadde ghenoechte ende ic oefende mi, ende mijn geest ghebrac. Mijn oeghen daden vor wakinghen; ic was gestoert ende ic en sprac niet. Ic pensde die oude dage, ende die eweleken jare hadde ic in mijn gedachte, ende ic pensde snachs met miere herten, ende ic oeffende ende suverde mine geest. En sal God niet eweleec versteken, ofte en sal hiere niet toe doen dat hi noch bat gepait werde? Ofte sal hi sijn ontfermicheyt in tende of corten vanden geslachte intgeslachte? Ofte sal God vergeten tontfermenne, of sal hi in sijnre gramscap sine ontfermicheit onthouden? Ende ic seide: Nu beghinne ic; dits die wandelinghe des alre hogest rechthant

. Ic was herdinkech sHeeren werke, want ic sal herdinkech wesen van den beghinne diere wondere; ende ic sal pensen in alle dine werken, ende ic sal worden geoeffent in alle dine <versieringhe>. God, in den heylighen es dijn wech; wie es soe grote God als onse God? Du bes God, die wondere does. Du makes cont in den volken dine cracht, du verloestes dijn volc in dijn arm, Jacobs ende Josephs kindere. Die watere sagen di, God, die wateren sagen di ende ontsaghen, ende die afgronde worden verstor. Die menechte vanden water geluude, die wolken gaven luut. Want dine ghescutten liden over; die luut dijns donreslaghes es inden wiele. Dine blexemme verlichten die rontheyt der werelt, ende die erde wert beruert ende bevende. In die zee es dijn wech ende dine pade in vele wateren, ende dine voetstappen en selen niet worden bekint. Du beleedes dijn volc als scape, in Moyses ende Aarons hant.

LXXVII

Mijn volc, verstaet mine wet; heldet neder u ore in den <waerde> mijns monts. Ic sal mine mont ontdoen in parabolen; ic sal spreken <die> vort bringhingen vanden beghinne,

also groet also wise ghehort hebben ende wise weten, ende also ons onse vaders vertelt hebben. Si en sijn niet verborghen van hare kinderen, ende in dander geslachte, vertellende sHeeren love ende sine crachte ende sine wondere die hi ghedaen heeft. Ende hi heeft orconscap <verwect> in Jacob ende wet geset in Israhel. Hoe grotelec hi onse vader beval, dat sise bekint maken soude hare kindere, datse dander gheslachte bekinnen mach. Die kindere die geboren worden, selen op staen, si selense hare kindere vertellen, om dat si in Gode haren hope leggen selen ende om datsi sHeeren werke niet vergeten en sullen ende datsi sijn gebode sueken sullen, om datsi niet gelijc worden en sullen haer vaders quaet geslachte ende verontwerdende, tgeslachte dat sijn herte niet en beleede; ende hare geest en es met Gode niet gheloeft. Effraims kindere, spannende ende <sendende> den boghe, worden bekeert inden daghe des strijts. Si en wachten Gods testament niet, ende si en wouden in sinen wet niet wandelen, ende si vergaten sijnre weldaden ende sijn wondere die hi hem togede

. Vore hare vaders dede hi wondere inden lande van Egypten, intvelt van Thaneos. Hi dor scoerde die zee ende leedese dore ende hi settede die watere als in tonnen. Ende hi geleedese inden wolke des dages ende alden nacht in verlichte van viere. Hi scoerde den steen ontwee inder wildernessen, ende hi drenketse in vele als afgronde, ende hi dede water comen uten steene ende hi dede water uut comen ghelijc revieren. Ende si dadenre hem noch toe te sondeghen; si verporrenden den hoeschsten in gramscapen in steden sonder water, ende si becorden Gode in haer herten, soe dat si iesschen spise te haren zielen behoef. Ende si spraken qualec van Gode; si seiden: En sal God niet moghen gereeden die tafele inder wildernessen? Want hi sloech den steen, ende daer <vloyde> water ende reviere liepenre of over, ende hi sal niet broet mogen geven, ofte die tafle sine volke bereeden? Hier omme horet die Heere ende beider mede; ende vier ontstac in Jacob ende die gramscap quam op in Israhel, om datsi niet en geloefden in Gode, noch niet en hoepten in sijn behouder. Ende hi beval den volke boven ende ontdede

die doren des hemels, ende hi reggende hem manna broet tetene, ende hi gaf hem hemelsch broet. Die mensche at der inge broet; hi sant hem spise in overvloyenthede. Hi brachte over den zudenne wint vanden hemele ende hi brachter in siere cracht den wint die ute den Zuden wayt, ende hi reggende op hem [vleesch] als ghemul, ende ghelijc den zande vander zee geveederde gevogelte. Ende si vielen in die middewert van haren getelden, ontrent hare tenten, ende si aten ende si worden ghesaedt alte zeere ende hi brochte hem haer begerte toe, ende van hare begerten <en> worden si niet gehoent. Noch waren hare spise in haren mont, ende Gods gramscap quam op hem, ende hi doede haer vette ende hi belette die uut vercoerne van Israhel. In allen desen soe sondechten si noch, ende sine geloefden in sine wonderen niet. Ende hare daghe gebraken in ydelheyden ende hare jare met haesticheyden. Doe hise <doede, sochten> sine, ende si keerden weder ende in der dageraet quamen si te hem

. Ende si worden herdacht dat God hare helpere es ende dat die hoghe God hare verlossere es. Ende si mindene in haren mont, ende in hare tonghe logen si hem, want haer herte en es niet rechte met hem, ende si en waren niet ghetrouwe in sinen testamente. Maer hi es ontfermech ende hi sal goedertieren worden hare sonden, ende hi en salse niet verderven. Ende hi was overvloyech soe dathi sine gramscap of keerde, ende hi en <ontstac> sine gramscape niet, ende hi wert herdacht dat <si> vleesch waren, gaende geest, ende niet weder kerende. Hoe menichwerven verontwerden sine in der wildernessen ende verporrenden in gramscepen in droge steden? Ende si bekeerden ende becorden Gode ende verontwerden den heylighen van Israhel. Sine hande en worden niet herdacht, vanden dage dat hise verlosse van tgeens hande diese moyde, also als hi settede sine teekene in Egypten ende sine wondere <int> velt van Chanaos. Ende hi verkeerde hare reviere in bloede ende hare regen, om dat sise niet drinken en souden. Hi sant in hem die honts vliegen, ende <hi> atse, ende den vorse, ende hi verdervetse. Ende hi gaf den

rupsenen haer vrucht ende hare pine spelthanen. Ende hi doedde hare <wijngerde> in den hagele ende hare moerbome in den rime, ende hi leverde den haghele haer vee ende den viere haer possessie. Hi sant in hem die gramscap sijnre onwerdicheyt ende gramscap ende vernoy, in sendinghen bi quaden inglen. Hi maecte wech den pade siere gramscap, hine spaerde niet vander doet hare ziele, ende hare vee besloet hi in die doet. Ende hi sloech elc eerst gheboert intlant van Egypten, deerst van al hare pinen in Chams woninghe. Ende hi droech sijn volc wech als scaep ende hi geleedese als een cudde inder wildernessen. Ende hi geleedese in hopen, ende si ontsaghen hem niet; ende hare viande overdecte die zee. Ende hi leedese in den berghe sijnre gheheylicheit, in den berghe die sine rechte hant bejaghede. Ende hi dede wonen in haer woninghen die gheslachten van Israhel. Ende si becorden ende verontwerden den hogen God, ende sine wachten sine orconscap niet, ende si keerden hem af ende en hielden niet die belofte; [als] haer

vaders worden si verkeert in eenen quaden boghe. Si porrenden in gramscappen in haer hovele, ende si verwectene te torne in haren af gode. God horet ende verontwerdet, ende brachte Israhel te niete zeere, ende hi verstiet die tabernacule in Sylo, sijn tabernacule, daer hi woende inden menschen. Ende hi leverde in gevangenessen haer cracht, ende haer scoenheyt in haer viants hande. Ende hi besloet sijn volc inden swerde, ende hi verontwerde sine eefachticheit. Tfier at hare jonghelinghe, ende haer magede en weenden niet. Ende die Heere wert ghewect als een slapende, als een mechtich die zeere gedranct es van wine. Ende hi sloech sine vianden in hare eendden, hi [gaf hem] <eweleken> lachter. Ende hi verstiet Josephs tabernaculen ende hi vercoes niet Eframs geslachte, maer hi vercoes Judas gheslachte, den berg van Syon, dien hi minde. Ende hi stichte sine sanctuarie als der een horne intlant, dat hi eweleec gefondeert heeft. Hi vercoes Davidt sine knecht, ende hi nammen vander scapen cudden, ende hi ontfinckene van dien die achter gebaren,

om te voedene Jacob, sine knecht, ende Israhel, sine eefachticheit. Ende hi voedese in donnoselheyt siere herten ende hi geleedese inden verstantnessen siere handen.

LXXVIII

God, die heydenen quamen in diere erfachticheit, si besmetten dine heylighen tempel, si setten Iherusalem in die wachte van appelbomen. Si leiden doede lichame dijnre knechten spise den voglen des hemels, diere heylighe vleesch den beesten van den lande. Si storten haer bloet ute als water al ommendomme Iherusalem, ende nieman en was diese groef. Wi sijn gemaect te lachteren <onsen> geburen, verontwerden ende bespotten den ghenen die alommendomme ons sijn. Hoe langhe, Heere, selstu int dende gram worden; sal dine toren <ontsteken> als vier? Storte ute dijn gramscap inde heydenen die di niet en kinnen, ende in den <riken> die dine name niet an en <roepen>, want si hebben Jacob geten ende sine stat bedroeft. En her\dincke [niet] onser ouder mesdaden, haesteleec moeten ons dine <ontfermicheide> vorcomen, want wi sijn zeere arm worden

. Help ons, God onse behouder, ende om die glorie dijns namen, Heere, verlosse ons ende wes goedertieren onse sonden om dine name, datsi niet masscien in den heydenen [seggen]: Waer es haer God? Ende het moet kinlec worden vor onse ogen die wrake van dine knechten bloede, dat uut ghestort es; in dinen aenscouwenne comen der gevanghen versuchten. Na die groetheit dijns armes besitte der gedoedder kindere. Ende <gelde> onse geburen sevenvoudich in hare scoet hare verwijt dat sidi verweten hebben, Heere. Want wi sijn dijn volc ende <die> scaep dijnre weyden, wi selen di eweleec belihen; int geslachte ende tgeslachte selen wi dinen lof boetscapen.

LXXIX

Die Israhel regeert, verstant; die Joseph beleedts als een scaep, die sit op Cherubin, worde geopenbaert vor Effraim, Benjamin ende Manasse. Herwecke dine mogentheit, ende com, dattu ons behouden maects! God, bekeere ons ende tone ons dijn aensichte, ende wi selen behouden wesen. Heere, God der doghede, hoe langhe seltu gram wesen op dijns knechts bedinghe? Du selts <ons spisen>

met broede der tranen, ende du selts ons drinken gheven in tranen in maten. Du heefts ons geset in weder segginghen onse ghebure, ende onse vianden verontwerden ons. God der dogede, bekeere ons ende toech ons dijn aensichte, ende wi sullen behouden sijn. Du bracht over den wijngaert van Egypten, du verdreefts die heydenen ute ende plantestene. Du waerts die leitsman vanden wege in <sijn> aenscouwenne ende plantes <sine> wortele ende vervults tlant. Sine scaduwe overdeckte die berghe ende sine scote Gods cedren; hi spreede sine ranken ute toter zee ende toter revieren sine scoten. Waer om heefstu des wijngerts beluke te broken ende alle die bi den weghe gaen, lesene? Die ever vanden woude heefftenne gedestruert, ende een sonderlinghe wilde dier heeftene vertoerden. God der dogede, worde bekeert, scouwe vanden hemele ende visenteerne dese wijngaert, ende vulmakene die dine rechte hant <gheplante>, ende op den sone [des menschen], die du vaste ghemaect heefts. Dat verdorren es vanden viere ende ongeroert, die sullen vervaren vanden berespene dijns aensichten

. Dine hant moet comen op den man dijnre rechte hant ende op des menschen sone, dien du di vaste gemaect heves. Ende wi en gaen niet van di, du selts ons levende maken, ende wi selen dine name aenroepen.

LXXX

Verblijdt Gode onsen helpere, jubileert Jacobs Gode. Neempt den salm ende geeft die tamburen, die vrolic santerie metten cytolen. Blaset in die neomenia metter trompen <inden> daghe der sollempnijtheyt. Want in Israhel es ghebod ende vonnesse Jacobs Gode. Hi settede die orconscap in Joseph; als hi ghinc uten lande van Egypten, so horde hi die tonge die hi niet en conste. Hi keerde sinen rugge vanden laste; sine handen dienden in den botten. In vernoye aneriepstu mi ende ic verlost di, ende ic gehorde die in die hemelicheyte vanden tempeeste; ic proefde di ten watere ter wedersegginghen. Hore, mijn volc, ic sal di orconscap gheven; Israhel, is dattu mi horts, sone sal negeen god nieuwe in di sijn, noch dune selts ne geen vreemde god anebeden. Want ic ben die Heere dijn God, die di uten lande van Egypten leede; ontdoch wide dine mont ende ic salne vervullen. Ende mijn volc en horde

mijn stemme niet ende Israhel en verstont mi niet. Ende ic lietse na hare begherte van herten, si sullen gaen in hare versieringen. Hadde mijn volc mi ghehort, hadde Israhel in mine wege ghewandelt, om niet haddic masscien haer viande veroetmoedicht ende ic soude mijn hant hebben gesteken op die gene diese quellen. sHeeren viande loghen hem, ende hare tijt sal wesen inden eweliken. Ende hi spisedse vander tarwen marge ende uten steene sade hijse met honeghe.

LXXXI

God stont inder vergaderinghe vanden goden, maer in midden ondervonnest hi die gode. Hoe lange vonnest <ghi> ongherechticheit ende ontfaet der sondaren aensichte? Vonnest den maten enten weesen; geeft gherechticheit den oetmoedegen ende den armen. Bescarmpt den armen ende verlost den maten van tsondaers hant. Si en wisten niet, noch en verstonden, si wandelen in donkerheyden; alle die fundamente der erden selen worden beruert. Ic seide: Gode sijt ghi ende des hogestes Gods kindere alle, want gi selt sterven als menscen ende als een vanden princhen seldi vallen

. Stant op, God, ende vonnesse tlant, want du selts eefachticheit hebben in allen heydenen.

LXXXII

God, wie sal dijns gelijc wesen? En swige niet, noch en worde niet bedwonghen, God. Want sich, dine vianden maecten gheluuut, ende die di haten, verhieven haer hoeft. Si maecten quaden raet op dijn volc ende si peinsden jegen dine heilighen. Si seiden: Compt ende verdrivewise uten lande, ende Israhels name en worde vortmeer niet herdacht. Want si pensden alle eens; si micten te gader jegen di een overeendraghen, diere van Ydumea ende van Ismaels tenten, die van Moab ende die van Agaar, Gebal ende Amon ende Amalech, vreemde gheborne metten ghenen die te Tyron wonen. Want Assur quam oec mettien; si worden in de helpe Lothts kindere. Doch dien als Madian ende Sisare, also alstu Jabin daedts in die reviere Sison. Si verdorven in Endor, si worden gemaect als vulnesse der erden. Sette haer princen alstu daedts Oreb ende Zeb ende Sebee ende Salmana. Alle hare princen seyden: Laet ons in eefachticheyden besitten <Gods> sanctuarie. Mijn God, lech die als een rat ende

als stoppelen vore des wints aensichte. Ghelijc den viere dat ene bosch verberrent, ende als een vlamme die de berghe verberret, also <selstuse> persequeren in dinen tempeeste ende in dine gramscap selstuse verstoren. Vervulle haer aensichte met scanden, ende si sullen dine name sueken, Heere. Si moeten hem scamen ende worden ghestoert in dewelicheit der ewicheit, ende si moeten confuus worden ende vervaren.

LXXXIII

Hoe gemint sijn dine tabernaculen, Heere der dogeden, mijn ziele begert ende gebrect ints Heeren vrijthove. Mijn herte ende mijn vleesch verbliden in den levenden God. Want die mussche vint te haren behoef huus, ende die tortele enen nest te haren behoef, der si hare jonge in leggen mach; dine outare, Heere der dogeden, mijn coninc ende mijn God. Salich sijn si die wonen in dinen huse, Heere; si sullen di loven in dewicheyden der ewicheyt. Salech es die man, wies <hulpe> van di es; hi heeft op clemminge gheminct in sijn herte <in> die valleye der tranen in die stat die hi beleit heeft. Want die wet gevere sal die benedixie gheven; si sullen van dogeden in dogeden gaen; God der gode sal worden in Syon gesien

. Heere, God der dogeden, ghehore mijn orisoen; begrijpt metten oren, Jacobs God! God, onse bescermere, aensich ende scouwe in dijns Cristus aensichte, want in dinen vrijthove es beter een dach boven dusentegen. Ic vercoes versteken te sine in mijn Gods huus meer dan te wonenne in der sondaren woninghe. Want God mint donfermicheyt ende die Heere sal geven die waerheyt der glorie. Hi en sal niet beroven van goede die gene die wandelen in onnoselheyden; Heere der dogeden, salich es die mensche die hoept in di.

LXXXIV

Heere, du benedihes dijn lant, du keres af Jacobs ghevangenesse. Du verliets dijns volc ongherechtigheyt, du overdeckes al hare sonden. Du versachtes alle <dine> gramscap, du best of gekeert vander gramscap dijnre onwerdicheit, Bekeere ons, God onse behouder, ende keere af dine gramscap van ons. Selstu ewelic ons vergrampt wesen, of selstu dine gramscappe vort strecken vanden gheslachte intgeslachte? God, alstu <bekeret> best, soe selstu ons levende maken, ende dijn volc sal in di verbliden. Toghe

ons, Heere, dine ontfermicheit ende gef ons dine behoudere. Ic sal horen wat die Heere God in mi spreken sal, want hi sal pays spreken in sine volke ende op sine heyligen ende in die ghene die bekeeren ter herten. Want biden genen die [hem] ontsien, es sine salicheit, om dat glorie in onsen lande wonen sal. Ontfermicheyt ende die waerheyt quamen deen dander in ghemoete; die gherechticheyt ende pays custen. Die waerheyt es uter erden gheboren, ende die gherechticheyt scouwede vanden hemele. Want die Heere sal goedertierheit gheven ende onse lant sal sine vrucht geven. Die gherechticheit sal vor hem gaen, ende [hi sal] setten in den wech sine screden.

LXXXV

Heere, helde neder wert dijn ore ende ghehore mi, want ic ben mate ende arm. Behoede mine ziele, want ic ben heylech; mijn God, make behouden dine knecht, die in di hoept. Ontferme mijns, Heere, want ic hebbe alden dach an di geroepen; verblide dijns knechts ziele, want, Heere, ic hebbe te di mine ziele op geheven. Want, Heere, du beste suete ende sachmoedich ende van vele ontfermicheyden al den ghenen die di anroepen

. Begrijpt metten oren mijn orisoen ende verstant ter stemmen miere bedinghen. Inden daghe mijns vernoys riep ic te di, want du gehores mi. Heere, dijns en es geen gelijc in den goden, ende en geen en es na dine werke. Alle die liede die du ghemaect heves, si selen comen ende anebeden vor di, Heere, ende si selen dine name loven, want du best groet ende wonder doende, du best God alleene. Gheleede mi, Heere, in dine wech ende ic sal comen in dine waerheit; mijn herte sal verbliden, dattet dine name ontsiet. Heere mijn God, ic sal di belien in al mijn herte ende ic sal ewelec dine name loven, want dine ontermicheit es groet op mi ende du heefst mine ziele bescarmt vander nederster hellen. God, <dongerechtighe> stonden op jeghen mi ende der mechtiger vergaderinghe sochte mine ziele, ende si en setten di niet in haren aenscouwenne. Ende du, Heere God, ontfermere ende ontfermech, gedoechsam ende van vele ontfermicheden ende <warachtich>, sich in mi ende ontferme mijns, gef dine kinde dijn ghebod ende make behouden dijnre diernen sone

. Doch met mi teken in goede, dattet sien die mi haten ende datsi confuus worden, want Heere, du heefst mi gheholpen ende heefst mi vertroest.

LXXXVI

Hare fundamente sijn in den heylichen berghe, ende die Heere mint die porte van Syon boven alle Jacobs tabernaculen. Glorieusen dinghen sijn van di geseit, Gods stat. Ic sal <herdachtich> wesen Raabs ende Babilonien, diere die mi weten. Siet, vreemde gheborne ende Thirus ende tfolc van Ethiopen, dese waren daer. En sal Syon niet seggen: Mensche, ende een mensche es in hare geboren, ende hi, dalre hogeste, <stichtese>? Die Heere sal vertellen in der volke scrifture ende <der> princen, van dien die in hare waren. Ghelijc alder geenre die verbliden, soe es die woninghe in di.

LXXXVII

Heere, God <mire> salicheit, <ic riep> in den daghe ende snachs vor di. Mijn orisoen moet comen in dijn aenscouwen; helder neder dijn ore te mijnre bedinghen, want mine ziele es vervult met quade ende mijn leven es ter hellen genaect. Ic ben geacht metten genen die neder dalen in den laec; ic ben worden als een vri mensche onder den doeden sonder helpe,

als gewonde die slapen in den grave, vanden welken vort meer ne gheen herdinken en es, ende <si> sijn verstoten van dijnre hant. Si leyden mi in den nedersten putte, in donkerheyden ende in scaduwen der doet. Op mi es dijn toren vaste gemaect ende du heefts alle dine vloede op mi bracht. Du daedts verre van mi die ghene die mi kinden; si setten mi hem in verontwerden. Ic wort geleverd, ende ic en quam niet ute; mijn oeghen quelden van breken. Heere, ic riep tote di, alden dach stackic mijn hant te di wert ute. En selstu den doden niet wondere doen, ofte sullen die meesters verwecken ende di belihen? Sal yeman in den grave dine ontfermicheit vertellen ende dine waerheyt in verliesen? Ende en sullen si niet bekinnen in den donkerheyden dine wondere, <ende> es dine gherechticheit in den lande der vergetelheit? Ende Heere, ic riep an di, ende mine bedinghe sal vroech vor di comen. Waer bi, Heere, versteects du mine bedinghe ende keers dijn aensichte van mi? Ic ben arm ende in pinen van mijnre joncheyt, want ic ben verheven ende veroetmoedecht

ende ghestoert. In mi leede dine gramscap over, ende dine anxte verstoerden mi. Si omginghen mi als water alden dach; si omginghen mi te gader. Du verlingest van mi <minen> vrient ende <minen> naesten [ende] die mi kinden vander keytivicheyt.

LXXXVIII

sHeeren ontfermicheit sal ic ewelic singen. Inden geslachte ende geslachte sal ic dine waerheit boetscapen in minen mont. Want du seyts: Dontfermicheit sal ewelec worden ghesticht inden hemelen; in hem sal dine waerheit bereet worden. Ic settede mijn uutvercoren belofte, ic swoer David minen knecht: Tote in den eweleken sal ic dijn saet bereden. Ende ic sal stichten in den gheslachte ende tgheslachte dine sietse. Heere, die hemele sullen dine wondere belihen ende oec dine waerheit in der heyligher kerken, want wie sal inden wolken den Heere ghelijc worden ende Gode ghelijc wesen in den Gods kinderen? God, die gheloeft wert in der heyligher raet, hi es groet ende vervaerlec boven alle die ghene die al ommendomme hem sijn. Heere, God der dogede, wie es dijns ghelijc? Du best mechtech, Heere, ende dine waerheit

es alommendomme di. Du heefst heerscapie boven die macht vander zee, want du <saechts> tferporren van haren vloeden. Du veroetmoedeghes den hoverdighen als een gewondde, in den arm <dire> cracht verdreeftu dine viande. Dine sijn die hemele ende dine es die erde, du fundeerts die rontheit der werelt ende hare vulheyt, du scieps Noorden ende de zee. Thabor ende Hermon selen in <dine> name verbliden, dine arm met mogentheden. Dijn hant moet vaste worden ende dijn rechte hant moet verheven werden; gherechticheyt ende vonnesse es bereeden dijns setels. Ontfermicheit ende die waerheit sullen vor dijn aensichte gaen, salich es <dat volc dat> can verbliden. Heere, si sullen wandelen in <den> lichte dijns aensichten, ende si sullen alden dach verbliden in dine name ende in dine gherechticheyt selen si worden verheven. Want du best die glorie hare doget ende in dine goede wille sal onse horne worden verheven, want sHeeren es onse ontfanghen ende Israhel ons heylichs coninx. <Doe> spraecstu in visioenen dine heilighen ende seits: Ic hebbe helpe gheset in den machtighen ende ic hebbe eenen uut

vercoren van minen volke verheven. Ic hebbe vonden David minen cnecht; met mijnre heyligher olyen hebbe ickene ghesalvet. Want mijn hant salne helpen ende mijn hant salne vaste maken. Die viant en sal geen macht hebben jeghen hem ende die sone der ongherechticheit en salre niet toe doen hem te derenne, ende ic sal van sijn aensichte sijn viande slaen, ende diene haten, sal ic ter vlocht doen keeren. Ende mine waerheit ende mine ontfermicheyt es met hem, ende in mine name sal sijn horen worden verheven. Ende ic sal in die zee sijn hant setten ende in den reviere sine rechthant. Hi sal mi aenroepen: Du best mijn vader, mijn God, ende dontfanger mijnre salicheit. Ende ic salne setten eerst geboren, hoghe boven die coninghen der werelt. Ewelic salic hem mine ontfermicheit houden. Ende ic sal setten sijn saet in dewicheit der ewicheit, ende <sijn> troen sal sijn als die hemels daghe. Maer ist dat sine sone mine wet laten ende si niet en wandelen in minen vonnessen, eest datsi mine gherechticheit verontwerden ende si mine ghebode niet en wachten,

so sal ic hare ongerechticheit visenteren in <den roeden> ende hare sonden in slaghen, maer mine ontfermicheit en sal ic van hem niet trecken, noch en sal hem niet deren in mijnre waerheyt, noch ic en sal mine belofte niet te niete doen, ende ic en sal niet te niete maken dat ute mine leppen gaet. Ic swoer eens in minen heylighen: Icken sal David niet lieghen, sijn saedt sal eweleec gheduren. Ende sijn throen es als die sonne in minen aenscouwenne ende ghelijc der vulre manen ewelic, ende hi es getrouwe orconde inden hemel. Du heefstene versteken ende versmaedt ende <dinen> Cristus over ghedreghen. Du heefst dijns knechts belofte om gekeert, du heefst sine sanctuarie in der erden vrontwert. Du heefst alle sine tune om loken te broken, du heefst sine stercheyt ghesett anxt. Si roefden alle die bi den weghe leden; hi es worden sijnre gheburen lachter. Du heefst der geenre rechthant verheven diene tonder doen; du heefst alle sine viande verblidet. Du heefst af ghekeert die helpe dijns sweerts, ende du en holps hem niet in stride

. Du heefstene ghedestruert van suveringhen, ende du heefst sine siedse ter erden ghestoten. Du heefst ghemindert die daghe sijns tijts, du heefstene over stort met scamenessen. Hoe langhe, Heere, keerstu of intende? Sal dine gramscappen ontsteken als vier? Herdinke wat mijn substancie es, want en heefstu niet ydeleec <geset> alle der menschen kindere? <Wie> [es] die mensce die leven sal ende die doet niet sien en sal, ende sine ziele bescermen sal vander hellen hant? Heere, waer sijn dijn oude ontfermichede alsostu David ghesworen heefst in dijnre waerheyt? Heere, wes herdechtich dijnre knechten lachter, dien ic onthouden hebbe in mine scoet, van vele lieden, dat dine vianden, Heere, verweten, dat si verweten die wandelinghe dijns Cristus. Ghebenedijt si die Heere eweleec; dat moet waer sijn, dat moet waer sijn.

LXXXIX

Heere, du best ons toe vlocht gemaect vanden gheslachte int gheslachte. Eer die berghen worden, ofte eer die erde ende die werelt wert geformeert, vanden beginne ende in den eweliken bestu God. En keere den mensce niet af in dese

oetmoedicheit, ende du seits: Wert bekeert, menschen kindere. Want dusentich jare sijn vor dijn oeghe als die dach van gisteren die verleden es. Ende die huede inder nacht diemen over niet heeft, sullen diere selvere jare wesen. Vroech also truuut overliden sal, vroech saelt bloyen ende overliden. Savonts vallet neder ende verstijft ende sal verdroeghen. Want wi ghebraken in dijnre gramscap ende in dinen torne worden wi gestort. Du settes dine ongerechtichheyden in dinen aenscouwenne onse werelt inden verlichtene dijns aensichten. Want alle onse daghe gebraken ende in dijnre gramscap gebraken wi. Onse jare salmen prisen als eene spenne; die dage onser jaren in hen lxx jaer. Maer sijnt inden machtighen lxxx jaer ende vortmeer eest haer pine ende rouwe. Want die sachtmoedeghe compter op ende wi selen worden berespt. Wie weet die macht dijnre gramscap, ofte wie can midts diere vreesen dijn gramscap vertellen? Make aldus dine rechthant cont ende die gheleerde van herten in wijsheyt. Heere, werde bekeert saen ende wes te verbliden op dine knechte.

Wi sijn vroech vervult van dine ontfermicheit; wi verbliden <ende> sijn in ghenoechten alle die daghe ons levens. Wi sijn verblijd over die daghe daer du ons in veroetmoedeges, over die jare daer wi quaet in saghen. Scouwe in dine knechte ende in dine werke, ende beleede haere kindere. Ende sHeeren ons Gods claarheit moet boven ons sijn ende die werke van onsen handen <beleede> op ons ende beleede twerc van onsen handen.

XC

Die wandelt in alre hogest helpe, hi sal woenen in Gods vanden hemele bescermenesse. Hi sal seggen den Heere: Du best mijn ontfaenre ende mijn toevloecht, mijn God, ic sal in hem hopen. Want hi sal mi verlossen vander jaghen strecken ende vanden scarpes swerde. Met sinen scouderen sal hi di over decken ende onder sine vlogele selstu hopen. Met enen scilde sal di sine waerheit omgaen; du en selts niet sien van der nacht vreesen. Vanden gescutte dat vlieget inden dach, vanden orbore diere dore wandelt in den donkerheiden, van oploepe ende vanden middageliken duvel. Van dijnre ziden sullenre dusentich vallen ende x^m van dijnre rechter siden, mer hi en sal te di niet ghenaken,

maer nochtan selstu merken met dinen oghen ende selts sien der sondaren loen. Want, Heere, du best mijn hope, du hevest dine toe vloecht alre hogest geset. Tote di en sal tquade niet comen, ende die geselle en sal niet naken dine woninghe, want hi heeft sine ingele bevolen van di, datsi di behoeden sullen in alle dine wege. Si sullen di draghen in den handen, dattu messcie niet en stoets dine voet an eenen steen. Du selts gaen op die aspide ende tcokentris, ende du selts verterden den leeu ende den drake. Om dat hi in mi hoepte, soe sal icken verlossen; ic salne bescermen, om dat hi mine name kinde. Hi riep an mi, ende ic salne gehoren; met hem ben ic inden vernoye; ich salne verlossen ende verbliden. Ic salne vervullen met lancheden van daghen ende ic sal hem togen mine zalicheyt.

XCI

Het es goet, den Heere [te] belihen ende te singenne dine name, alre hogeste, om te boetscappene vroeck dine <ontfermicheyte> ende dine waerheyt bi nachte, inde santorie van tiencorden met sanghe in die cytole.

. Want, Heere, du daedts mi <ghenoechte> hebben in dijn werc, ende ic sal verbliden in den werke van dinen handen. Hoe zere groet sijn dine werken, Heere! dine ghepense sijn alte diepe gemaect. Donwise man en saelts niet verkinnen ende die sot en saelts niet verstaen. Als die sondare verrisen sal sijn ghelijc hoye, ende si alle openbaren sullen die ongerecht werken, so datsi vervaren in dewicheit der ewicheyt, maer Heere, du best alre hogest ewelijc. Want siet, dine viande, Heere, want siet, dine viande selen vervaren, ende alle die ongerechticheit werken, sullen bijster worden. Ende mijn horen sal worden verheven als <eens> een horens, ende mine outheyt in overvloyegher ontfermicheyt, ende mijn ogen veronwerden mine vianden, ende vanden quaden die jeghen mi op verresen, sal mine ore horen. Die gherechteghe sal bloyen als die palmboem ende hi sal worden ghemenichfoudich als die sedre van Libanus. Die gheplant sijn in sHeeren huus, si sullen bloyen in den vrijthove van ons Gods huus. Noch selen si worden ghemenichfoudicht in overvloyegher outheyt ende si selen wel gedoechsam sijn, dat sijt boetscapen sullen,

want die Heere ons God es gherecht, ende ongerechticheit en es niet in hem.

XCII

Die Heere regneerde ende heeft scoenheyt aen gedaen ende heeft hem boven gegordt. Want hi heeft vast ghemaect die rontheit der erden, die niet en sal worden beruert. Dijn siedse es bereed van doe; du best van ewelicheit. Heere, die revieren hieven op, die revieren hieven op hare stemme. Die revieren hieven op hare vloede, vanden lude van vele wateren. Die op heffinghe vander zee sijn wonderlic, ende die Heere es te verwonderen in den hoghen. Dijn <orconscappe> sijn te zeere loeflic worden; Heere, dijn huus betaempt heylicheit in lancheit van dagen.

XCIII

God der wraken es die Heere, God der wraken heeft vrileec ghedaen. Werde verheven die de werelt vonnest; gelde den <hoverdegen> hare loen. Heere, hoe langhe sullen die sondaren, hoe langhe sullen die sondaren verbliden? Si selen seggen ende spreken quaetheyt; si sullen spreken alle, die ongherechticheit werken. Heere, si hebben dijn volc veroetmoedicht ende hebben dine eerfachticheit gequelt. Si doden <de wedewe> ende den toe comelinc, ende si sloegen doet die weesen,

ende si seiden: Die Heere en salts niet sien, noch Jacobs God en sals niet verstaen. Verstaet, ghi onwise, in den volke, ende gi sotte, ghesmaect een luttel. Die de ore plante, sal hi niet horen? Ofte die de oeghen maecte, sal hi niet merken? Die de liede berespt, sal hijt niet lachteren, die den mensce const leert? Die Heere weet der menscen ghepense, want si sijn ydel. Salich es die mensche, die du leers, Heere, ende hem leers van dijnre wet, dat dune mogest versueken van quaden daghen, tote dat den sondare ene gracht wert ghegraven. Want die Heere en sal sijn volc niet versteken ende hi en sal sine eerfachticheit niet laten, tote diere tijt dat gherechticheit sal worden verkeert in vonnessen, ende wie sijn neven gherechticheit alle die gerecht sijn van herten. Wie sal met mi op staen jegen die quade? ofte wie sal met mi staen jegen die ghene die ongerechticheyt werken? En ware dat mi gheholpen heeft die Heere, mijn ziele soude een lettelt hebben in de helle gewoent. Alsic seide: Mijn voet es beruert, Heere, soe help mi dine ontfermicheyt. Na die menechte

mijnre rouwen in mijnre herten, <dine> vertroestingen verblijdden mine ziele. En sal an di niet hanghen die ziedse der ongerechtigheit, die pine versiers inden gebode? Si vinghen in des gherechts ziele, ende si sullen onnosel bloet verdoemen. Ende die Heere es mi gemaect in toevloecht, ende mijn God in helpen mijnre hopen. Ende hi sal hem gelden haer ongerechtigheit ende in hare quaetheit sal hise verderven; die Heere onse God salse verderven.

XCIV

Compt, verblide wi den Heere, <vervroyde> [wi] Gode onsen behouder; veronledege wi sijn aensichte in belihenne; in salmen laet ons hem vervroyen. Want God es een groet Heere ende een groet coninc boven allen goden. Want in sijn hant sijn alle denden der erden ende die hoecheit der berghen sijn sine, want sine es die zee ende hi gemakese, ende tdroege formeerden sine hande. Compt ende laet ons aenbeden ende neder vallen ende weenen vorden Heere, die ons ghemaect heeft, want hi es onse God, ende wi sijn tfolc siere weyden ende die scaep siere handen. Eest dat <ghi> heden sine stemme hoert, en wilt ure herte niet verherden,

als inden verontwerdene na den dach der becoringhen in der wildernessen. Daer beorden mi uwe vaders, si pruefden [mi] ende saghen mine werke. Viertich jaer wasic dijn gheslachte verbolghen ende ic seyde: Si dolen altoes met herten. Ende dese en bekinden mine weghe niet, dien ic swoer in mijnre gramscap: Si en sullen in mijn rike niet comen.

XCIV

Singt den Heere nieuwe sanc, singt den Heere, al die erde. Singt den Heere ende benedijt sine name, boetscap van daghe te daghe sine salicheyt. Boetscap onder die heydenen sine glorie, in alle volke sine wondere. Want die Heere es groet ende zeere te lovene boven allen gode. Want alle der heydenen gode sijn duvelen, maer die Heere maecte die hemele. Belihen ende scoenheyt es in sijn aenscouwen; heylicheyt ende groetheit es in sijn heylicheit. Bringet den Heere, ghi lantscap der heydenen, bringet den Heere glorie ende eere, bringet den Heere glorie sijns namen. Nemt hostien ende gaet in sinen vrijthove; anebeed den Heere in sijn heyligen vrijthove

. Alle tlant moet van sijn aensichte worden beruert; seit in den heydenen dat die Heere regneert. Want hi corregeerde die rontheit der erde die niet beruert worden sal, hi sal <die> volke <vonnessen> in ghestadicheit. Die hemele moeten verbliden ende die erde vervroyden, die zee ende haer vulheyt moet worden beruert; die velde ende datter in es, moeten verbliden. Dan sullen verbliden van sHeeren aensichte alle die houte vanden bossche, om dat hi comt, want hi comt die werelt vonnessen. Hi sal die rontheit der werelt vonnessen in ghestadicheyden ende die volke in sijnre waerheyt.

XCVI

Die Heere regneerde, die erde verblide, vele eylande moeten vervroyen. Wolken ende donkerheit alomdomme hem; gherechticheit ende vonnessen es die correxie sijnre siedzen. <Tfier> sal <vore> hem gaen, ende het sal alomdomme sine viande verberren. Sine blexemme verlichten die rontheit der werelt; die erde saget ende wort beruert. Die bergen vloyden als was van sHeeren aensichte, al die erde van sHeeren aensichte. Die hemele boetscapen sine gerechticheit, alle volke sagen sine glorie. Alle moeten

si confuus worden, die af goden aen beden ende die glorieren in haere beelden. Alle sine ingele, aenbeden; Syon horet ende wort verblijdt, ende die dochtere van Juda verbliden om dijn vonnesse, Heere. Want du best die hogeste Heere boven alle die erden, du best alte zeere verheven boven allen <goden>. Die den Heere mint, hatet tquaet; die Heere behuet <sire> heylighe ziele, hi salse verlossen van des sondaren hant. Den gherechtighen menschen es licht verresen ende den gherechtighen van herten bliscap. Ghi gherechtighe, verblijdt in den Heere, ende belihet den herdinkene sijnre <heylicheit.>

XCVII

Singet den Heere nieren [sanc], want hi heeft wondere gedaen. Te sinen behoef <behilt hi> sine rechthant ende sijn helich arm. Die Heere heeft cont ghemaect sinen behouder; inder heydenen aenscouwene heeft hi sine gerechticheit ondeckt. Hi es herdeckt sijnre ontfermicheyt ende sine waerheit den huse van Israhel. Alle denden der werelt sagen ons Gods [behouder]. Jubileert den Heere alle die erde, singet, verblijdt ende loeft. Singet den Heere inder cytolen, in der cytolen ende in lude des salms; in

gheslegghen trompen ende in lude van horne. Jubileert in sHeeren sconinx anscouwene. Die zee ende hare vulheyt moet worden beroert, die rontheit der werelt ende diere in wonen. Die revieren moeten te gader slaen metter hant, die berghe sullen verbliden van aenscouwenne [sHeeren], want hi comt die werelt vonnessen. Hi sal vonnessen die rontheit der werelt in gherechticheyden ende die volke in ghestadicheden.

XCVIII

Die Heere regneerde, die volke moeten vergrampt worden; die sittet op cherubin, die erde moet beruert worden. Die Heere es groet in Syon ende hoghe boven alle volke. Si moeten dine grote name belihen, want hi es ververlec ende heylech, ende sconinx eere mint vonnesse. Du bereedes beledinghe, du daedts vonnesse ende gherecheit in Jacob. Verheft den Heere onse God, ende aenbeed <tbancken> siere voeten, want het es heylich. Moyses ende Aaron sijn in sine papen, ende Samuel onder die gene die sine name aen roepen. Si aen riepen den Heere ende hi ghehoredse; in eenre wolke columme sprac hi tote hen. Si wachten sine orcon

scappen ende tghebod dat hi hem gaf. Heere, ons God, du ghehoerse, God, du waers hem goedertieren ende wrekende in allen hare verseringhe. Verheft den Heere onse God, ende ane beedt in sinen heylighen berghe, want heylich es die Heere onse God.

XCIX

Jubileert den Heere, al tlant, dient den Heere in bliscapen. Gaet in sinen aenscouwenne in vrouden. Ghi selt weten dat die Heere selve God es, hi heeft ons ghemaect, ende wi niet ons selven, sijn volc ende die scaep sijnre weyden. Gaet in sine porte in belihenne, sine vrijthove in loven, so loeftene, loeft sine name, want die Heere es suete, ewelijc es sine ontfermicheyt <ende> sine waerheyt tote inden gheslachte ende den gheslachte.

C

Ontfermicheit ende vonnesse salic di singen, Heere; ic sal singhen ende verstaen [in] ombesmette weghe, wanneer du te mi comen seels. Ic dorwandelde in onnoselheyden mijnre herten, in midden mijns huus. Ic en settede vor mijn oeghen niet <ongerechtighe> dinc; die overdaet daden, die haetic. An mi en hinc niet tquade herte; dien quade die hem van mi keerde, en kindic niet

. Die heimelic sinen naesten quaet spreken, achter dien queldic. Metter hoverdeger oghen ende metter onversaedder herten, mettien en atic niet. Mijn oeghen sijn op die getrouwe vanden lande, datsi met mi sitten; die wandelt in onbesmetten weggen, dese <diende> mi. Die hoverde doet, hi en sal niet wonen in midden mijn huus; die ongerecheit spreect, hi en beleede hem niet in mijn ogen anscouwenne. In die morghenstonde soe doedic alle die sonders vanden lande, om dat ic verderven soude ute sHeeren stat alle die ongerecheit doen.

CI

Heere, ghehoere mine bedinghe ende mijn <roep moete> tote di comen. En keere dijn aensichte niet van mi; in soe wat daghe dat ic in vernoye ben, helde neder dijn ore te mi. Want mijn daghe sijn te niete worden gelijc den roeke ende mijn beenre sijn verdroget als een brade. Ic ben ghesleggen als thoy ende mijn herte es verdroget, want ic vergeten <hebbe> mijn broet tetene. Vanden lude mijns versuchtens soe cleefde mijn been ane mijn vleesch. Ic <ben> ghemaect ghelijc den pellicane vander wildernessen; ic ben worden als een vlienachtre in den huse

. Ic hebbe ghewaect, ende ben worden als ene eneghe mussce inden dake. Alden dach soe <verweten mi> mine viande, ende die mi presen, si sworen jeghen mi. Want ic at asscen als broet ende minen dranc mingdic met gheweene vanden aensichte der gramscap dijnre onwerdicheyt, want op heffende stietstu mi. Mijn daghe sijn af gegaen als eene scaduwe, ende ic ben droghe worden als een hoy. Maer, Heere, du geduers eweleec in dijn herdinken intgeslachte ende tgheslachte. Heere, du op verrisende sels Syons ontfermen, want hets tijt haers <ontfermens>, want die tijt comt. Want dine cnechten ghenoechde hare steene, ende si sullen hare <ontfermen> lants. Ende die heydenne, Heere, sullen ontsien dine name ende alle die coninghe vander werelt dine glorie, want die Heere stichte Syon ende men salne sien in sine glorie. Hi aensach inder oetmoedegher orisoen ende hi en verontwerde hare bedinghe niet. Dese dinghe moeten worden gescreven in den anderen gheslachte, ende tfolc dat gescepen sal worden, sal den Heere loven, want hi ansach van sinen heiligen

hoghe; die Heere sach vanden hemele in derde, dat hi horen soude der ghevanghenen suchten, om dathi <telivereeren> soude die verslegender kindere, om datsi boetscapen sullen in <Syon sHeeren> name ende sinen lof in Iherusalem, in te vergaderen die volke in een ende die coninghe, datsi den Heere dienen sullen. Hi antworde hem in den weghe sijnre [doghet]: De lettelheit van minen <dagen> boetscape mi. En roep mi niet weder in die middewert van minen daghen; intgheslachte ende tgeslachte sijn dine jare. Heere, in den beghinne fondeerstu die erde ende die hemele sijn die werke van dinen handen. Si selen vervaren, ende du geduers; ende si selen alle <out werden> als een cleet. Ende als een overdecsel selstuse verwandelen, ende si sullen verwandelt worden; maer du best die selve, ende dine jare en selen di niet ghebreken. Dine knechte kindere sullen woenen <ende> haer saet sal worden in dewicheyt.

CII

Mine ziele, <ghebenedie> de Heere, ende alle die binnen mi sijn sijn heylighe name. Mijn ziele, <gebenedie> den Heere ende en wille niet vergeten alle sine loene, die goedertieren

wort alle dine ongherechtichede, die <ganst> alle dine siechede, die dijn leven verlost van verdervenessen, die di croent <in> ontfermicheit ende ontfermicheyden, die in goede dijn begherte vervult; dine joncheit sal worden verniewet als <eens arens>. Die Heere es doende dontfermicheyden ende vonnesse alden ghenen die ongherechticheit doghen. Hi dede Moyses sine weghe kinlic ende Israhels kindere sine wille. Die Heere es ontfermere ende ontfermech, ghedoechsam ende zeere ontfermech. Hi en sal niet ewelic gram wesen, noch hi en sal niet eweleec dreghen, noch hi en heeft ons niet gedaen nae onse sonden, noch na onse ongherechticheit en heeft hi ons niet gegouden. Want na die hoecheit shemels vander erden soe heeft hi sine ontfermicheyte vaste ghemaect op die gene diene ontsien. Also verre als der sonnen op ghange es tote hare ondergange, also verre heeft hi onse ongherechteit van ons gedaen. Also die vader sijnre kindere ontfarmt, also es die Heere ontfarmt den ghenen diene ontsien, want hi bekint onse cranct ghestichte, hi es herdacht dat wi ghemul sijn. Die mensche,

als hoy sijn sine daghe, als die bloeme vanden ackere also sal hi verdelluen. Want die geest sal in hem overliden, ende hi en sal vort meer sine stat niet bekinnen. Want sHeeren ontfermicheit es van eweleec ende tote in deweleec op die ghene diene ontsien, ende sine gherechticheit inde kindere der kindere den ghenen die sine belofte houden ende die herdinkech sijn sijnre ghebode om die te doene. Die Heere heeft in den hemel sine siedse bereet ende sijn rike sal boven alle creaturen hebben. Ghebenedijt den Heere, alle sijn ingele, die machtech sijn van crachte, die sijn waert doet, om te horne <die> stemme sijnre waerde. Ghebenedijt den Heere, alle sine virtute, sine knechte, die sine wille doet. Ghebenedijt den Heere, alle sine werke, in elker stat daer hi boven Heere es, mijn ziele, ghebenedie den Heere.

CIII

Mijn ziele, gebenedie den Heere; Heere, mijn God, du best anxteleec groet worden. Belihen ende scoenheit heefstu an gedaen, om gaen metten lichte als met eene cleede, die den hemel ute sprechts als een vel, die sine bovenste bedect met water. <Die> sets een

wolken dijn op vaert, die wandelts op die vloghele der wenden, die dijn ingle maects geeste ende dine dieninghen berrende vier. <Die> funders die erde op hare gestadicheit, sine sal niet worden ghenedert in dewicheit der ewicheit. Dafgront es hare omcleet als een cleet; op die berghe selen die watere staen, van dinen berespen selen <si> vlien, vanden lude dijns donres selen si ontsien. Die berghe gaen op ende die velde neder dalen in die stat, die du hem ghefundeert heefts. Du heefts hem termijn gheset, dien si niet overgaen en sullen, noch si en selen niet keeren dlant <toverdeckene>. Die in den valleye fonteine ute sendts, tusschen midden den berghen selen die watere overliden. Alle die beesten des ackers selen drinken; die wilde ezele sullen ontbeiden in hare dorste. Daer boven sullen wonen die vogle des hemels; van midden den steenen sullen si luut geven. Die de berghe verversscet van sinen hogesten; vander vrucht dijnre werke sal die erde gesaedt worden. Die ute brings hoy [den] vee ende trruut [te] smenschen dienste, om dattu broed selts doen comen uter erden, ende die wijn sal smenschen herte verbliden,

om dat daensichte verbliden sal in olien, ende tbroet sal smenschen herte versterken. Die houte vanden velde ende die cedre van Libano die hi gheplant heeft, sullen worden ghesaedt; daer sullen die musschen nesten. Herodes huus es hare leetsman, <die> hoghe berghen sijn den herten, die steen es toe vloecht den ertsen. Hi maecte die mane in tide, die sonne bekint haer onderganc. Du settes die donkerheyden ende het wort nacht; in den nacht sullen alle die beesten vanden bossce dorliden. Der leeuwe wolpine brisscende om hare proye te vane, om datsi van Gode te haren behoef spise sueken sullen. Die sonne rees op ende si worden vergadert, ende si sullen worden gheleit in hare nesten. Die mensce sal ute gaen <te sinen> werke, ende te sinen werkenne toten avonde. Heere, hoe groet sijn dine werke. Du heeftse alle in wijsheiden ghemaect, dlant es vervult met dijnre possessien. Die groet zee ende wijd den handen, daer <sijn> crupende diere daer ne geen getal of en es; cleene diere metten groten; daer selen die scepe dor liden. Dese drake

die du formeers om hem te bespottenne. Si ontbeiden alle van di dattu hem spise gheven selts in den tiden. Alstut hem geefts, so sullen si vergaderen; alstu dijn hant ontdoest, so sullen si vervult worden met goetheyden. Maer alsdu dijn aensichte of keeren seles, soe sullen si worden ghestoert; du selt hare geest nemen, ende si selen ghebreken ende si sullen weder keeren in haer gemul. Sende ute dine geest, ende si sullen worden gescepen, ende du selts verniewen daensichte der erden. sHeeren glorie moet ewelec wesen; die Heere sal verbliden in sine werken, die de erde aensiet ende doetse beven, die de berghe tast, ende si roeken. Ic sal den Heere singen in mijn leven; ic sal mine God singhen also langhe als ic ben. Vroylic moet hem sijn mijn sprake, want ic sal ghenoechte hebben in den Heere. Die sondare moeten ghebreken van den lande, ende die ongerechtighe also dat si niet sijn en moeten. Mine ziele, <benedie> den Heere.

CIV

Belihet den Heere ende aenroep sine name, boetscap onder die heidene sine werke. Singet hem ende loeftene, vertelt alle sine wondere. Werd ghepresen in sijn heilighe name; der geenre herten moeten verbliden, die den Heere sueken

. Suet den Heere ende wort vast, suet sijn aensichte altoes. Herdincke sijnre wondere die hi ghedaen heeft, sine teeken ende die vonnesse sijns monts. Abrahams saedt, sine knechte, Jacobs sonen sijn sijn uutvercorne. Hi es die Heere onse God, in alt lant sijn sine vonnessen. Hi was ewelec herdachtich sijnre beloften, dies worts dathi ontboden heeft in dusenteghen gheslachte, dat hi beloefde toet Abrahamme, ende sijns eedts tote Ysaac, ende hi sette dat Jacob in geboet ende Israelle in eweliken belofte, <seggende>: Di salic gheven tlant van Chanaan, ter linen uwer eerfachticheyt. Doe si cort in getale waren, al te lettel ende erdtwenne dies lants, ende si leden over vanden heydenen in de heydenen ende van den <rike> tanderen <volke>, hi en liet en genen mensche hen deren ende hi berespte om hare wille die coninghe. En wilt mine cristuse niet ghenaken ende in mine propheten en wilt geen quaet doen. Ende hi riep den hongher opt lant ende hi brac al die vastheyt van broede, hi sant vor hem eenen man, in eenen dienstnecht

wert Joseph vercocht. Si <veroetmoedechden> in veteren sine voete, yser doer ghinc sine ziele, tote dat sijn wort quam; sHeeren spraken ontstaken, die coninc sant ende teliverreerdenne, die prince van den volke, ende hi lietene. Hi maectenne heere van sinen huus ende prince van alle sine goede, om dat hi leeren soude sine princen ghelijc hem selven ende dat hi sine ouders wijsheyt leeren soude. Ende Israhel ginc in Egypten ende Jacob was erdtwene in Chans lant, ende hi dede sijn volc wassen anxteleec, ende hi maectene vast boven sine viande. Hi keerde hare herte, datsi sijn volc haten souden ende datsi loesheyt daden in sinen knechten. Hi sant Moysesse, sine knecht, Aaron dien hi vercoes. Hi sette in hen lieden die warde sijnre tekene ende sijnre wondere in Chans lant. Hi sant donkerheyden ende maecte donker, ende hi verontwerde sine worde niet. Hi verkeerde hare watere intbloet ende hi doedde hare vissche. Ende haer lant gaf vorskce in hare coninghe binnensten husen. Hi seit, ende

die <hontvlieghe> quam ende de moysien in allen haren lande. Hi sette hare regene hagelsteene, berrende vier in haer lant. Ende hi sloech hare wijngerde ende hare vijchboeme, ende hi brac ontwee thout van hare lande. Hi seit, ende die spelt hane quam ende die rupseme, daer ne geen getal of en was, ende het at al thoy in hare lant ende het at alle die vrucht van hare lande. Ende hi sloech alle deerste gheborne in haren lande, die vorbarechste van al hare pine. Ende hi leydese ute met silvere ende met goude, ende in hare gheslachte en was geen sieke. Egypten wert verblijd in haren wech tidenne, want hare vreesse lach op hem. Hi spreede een wolken in hare bescermenesse, ende vier om dat hem lichten soude bi nachte. Si hiescent, ende tfelthoen quam, ende hi sadese met hemelschen brode. Hi scoerde den steen ende die watere vloyden daer ute, die vloede gingen wech intdroeghe, want hi was herdinkech sijns heylichs wordts dat hi hadde tote Abrahamme, sinen kinde

. Ende hi leede uut sijn volc met bliscapen ende sijn uutvercorne in vroyden, ende hi gaf hem der heydene lantscape, ende si besaten der volken pinen, om datsi wachten sullen sine gherechtichede ende datsi sine wet versueken selen.

CV

Belihet den Heere, want hi es goet, want in dewelicheit es sine ontfermicheit. Wie sal spreken sHeeren mogentheit, wie sal doen horen alle sine love? Si sijn salech, diet tfonnesse wachten ende die gherechticheit doen in alder tijt. Herdinke ons, Heere, in dijns volcxs ghenoechlicheyt, visentere ons in dine behoudere, om te siene inder goetheit van dine uutvercorne, om te verbliden in bliscap dijns volcx, dattu gheloeft moets worden met dijne eerfachticheit. Wi hebben gesondecht met onse vaders, wi hebben ongherechtlec ghedaen ende quaet gewracht. Onse vaders en verstonden in Egypten dine <wondere> niet, sine waren niet herdachtich der menechte dire ontfermicheit, ende si vergramdenne op gaende in die zee, in die Rode zee. Ende hi verlostese om sine name, om dat hi kinlec maken soude sine macht

. Ende hi verwayde die Rode zee ende si wert droghe, ende hi geleedetse in den diepheidē als in der wildernessen. Ende hi verlostese van der geenre hant diese haetten, ende hi verlostese van haers viants hant. Ende twater overdeckte die ghene diese quelden, een van dien en bleef niet over. Ende si gheloefden sine worden ende si loefden sine lof. Si dadent haesteleec, si vergaten sijnre werke, sine ghedoechden sine raet niet, ende si begerden begerten in der wildernessen, ende si beorden Gode in die stat sonder water. Ende hi gaf hem haren heesch, ende hi sant gesaedtheit in hare zielen, ende si vergramden Moyses in den getelden ende Aaron, sHeeren heylich. Die erde ontdede hare ende verswalch Dathanne, ende si overdeckten boven Abyrons vergaderinghe. Ende vier ontstac in hare vergaderinghe, die vlamme verberne die sondaren. Ende si maecten een calf in Oreb ende aenbeden dien afgod, ende si verwandelden hare glorie in ghelikenesse eens calfs, dat hoy eet. Si vergaten God, diese verlostē, die grote dinghen dede in Egypten, wondere

in Chams lant ende vervaerleke dinghen in die Roede Zee. Ende hi seide dat hise verderven soude, en hadde Moyses sijn uutvercorne niet ghestaen om te verbrekene in sijn aenscouwenne, om dat sine gramscap of keeren soude, dat hise niet en verdorve, ende si hadden over niet begerlic lant. Sine gheloefden sijns words niet ende si murmureerden in hare tenten; sine ghehoerden sHeeren stemme niet. Ende hi hief op sine hant op hen, dat hise verslaen soude in der wildernessen ende dat hi haer saet verdriven soude in den gheslachte ende dat hise verderven soude in den conincriken. Ende si offerden Belfegor ende si aten der doedder sacrificien. Ende si vergramdenne in hare verseringhe, ende die val wert in hem gemenichfoudicht. Ende Phinees stont ende ghepayset, ende die plaghe hilt op, ende het wert hem gherekent ter gerechticheit van tgeslachte intgeslachte eweleec. Ende si vergramdene te watere ter wedersegginghe, ende Moyses wert op hem gequelt, want si verontwerden sine geest. Ende hi ondersciet in sine leppen; si en verderfden die heidenen niet, die hem de Heere

seide, ende si worden gemingelt onder die heydene ende si <leerden> hare werke. Ende si dienden hare af gode, ende het wert hem te scanden. Si offerden hare sone ende hare dochtere den duvele, ende si storten donnosel bloet ute, hare sone ende hare dochtere bloet, datsi offerden den afgoden van Chanaan. Ende dlant wert gedoedt in den sonden, ende si wert besmet in hare werken, ende si worden vernoyeert in hare verseringhe. Ende die Heere wert gram met torne jegen sijn volc ende hi verontwerde sine eefachticheit, ende hi levertse in der heiden hande, ende si worden heere boven hem diese haten. Ende hare vianden queldese, ende si worden veroetmoedich onder hare hande; dicwile verlost hise. Maer si verontwerden in haren rade, ende si worden <veroetmoedecht> in hare quaetheit. Ende hi saget alsi worden gequelt, ende hi gehorde hare bedinghe ende hi was herdachtich sijnre beloften ende hem berous na die menechte sijnre ontfermicheit. Ende hi gafse in ontfermicheiden in alre der geenre aenscouwen diese gevaen hadden

. Verlosse ons, Heere ons God, ende vergadere ons uten gheslachte, dat wi moghen loven dine heylighe name ende dat wi moghen verbliden in dinen love. Ghebenedijt si die Heere God van Israhel van ewelike tote in deweliken ende alle tfolc sal seggen: Dat moet waer sijn, dat moet waer sijn!

CVI

Belihet den Heere, want hi es goet, want in dewelicheit es sine ontfermicheit. Si seggent, die verlost sijn vanden Heere, die hi verlost van haers viants hant; uten conincrike vergaderde hise, vander sonnen opgange ende haer ondergange, van Norden ende vander zee. Si doelden inder wildernessen in die stat sonder water, sine vonden niet den wech vander stat woninghen, hongher hebbende ende dorstich sijnde soe gebrac hare ziele van hem. Ende si riepen te hem, doen si in vernoye waren, ende van hare noetdorstighe verlost hise. Ende hi geleeddese in rechten wech, dat si gaen <souden> inder stat der woningen. Den Heere moeten <sine> ontfermicheit belihen ende sine wondere der menschen kinderen. Want hi sade die ydele ziele ende die hongereich ziele saedde hi van goede. Die sitten in donkerheyden ende in die scaduwe der doet, ghebonden in armoeden

ende in ysere. Want si verontwerden Gods sprake ende si vergramden des alre hogeste raet. Ende haer herte es veroetmoedicht in pinen ende si worden cranc ende nieman en was, die help. Ende si riepen ten Heere, doe si in vernoye <waren>, ende van hare nodorsteghen verlost hise, ende hi leeddese ute den donkerheyden ende ute der scaduwen der doet, ende hi brac hare bande ontwee. Die Heere moeten belihen sine ontfermicheiden ende sine wondere der menschen kinderen, want hi brac die mottalen porte ende die yseren grendele brac hi. Hi ontfinse vanden weghe haere quaetheit, want om hare on\gherechticheit werden si veroetmoedicht. Alle spise verontwerde hare ziele ende si naecten tote der porten der doet. Ende si riepen ten Heere, doe si in vernoye waren, ende van hare nodorfte verlost hise. Hi sant sijn <waert> ende ghenasse, ende hi verlosse van hare bedervenesse. Den Heere moeten belihen sine ontfermicheden ende sine wondere der menschen kindere, ende si sullen offeren offerande van love ende boetscapen sine werken in vrouden. Die neder gaen in die zee in scepe,

die werc daden in vele wateren, si sagen sHeere werke ende sine wondere in der diepheit. Hi seit, ende die wint der vlaghen stont ende hare vloyde werden verheven. Si varen op toten hemele ende dalen neder tote in die diepheyden, hare ziele smalt intquade, si worden ghestort ende beruert als een dronkenne, ende alle hare wijsheit wort verswolgen. Ende si riepen ten Heere, doe si in vernoye waren, ende van hare nodorftegen leedde hise ute, ende hi settede hare vlaghe in lucht ende hare vloede hielden op. Ende si worden verblijdt, om datsi ghestilt waren, ende hi geledese in die havene haers willen. Den Heere moeten belihen sine ontfermicheden ende sine wondere der menscen kindere, ende si moeten verheffen in de vergaderinghen des volcx ende si moetene loven in der ouders zetele. Hi settede die reviere in wildernessen ende gange van watere in dorsten, drachteghe lant in southeit vander quaetheit der geenre diere in woenden. Hi settede die wildernesse in lavoren van wateren ende tlant sonder water in uutganghe van wateren

. Ende hi setteden daer die hongerich waren ende si maecten een stat in te wonenne, ende si saiden die ackers ende si planten de wijngaerden ende si maecten vrucht der geborten. Ende hi benedide hen ende si worden zeere gemenichfoudicht ende hi en minnerde hare vee niet. Ende si worden lettelt ghemaect ende si worden ghequelt vander quader vernoye ende van rouwen. Ghescilt wort ute gestort op die princen ende hi deedse dolen buten weghe ende niet in den wech. Ende hi help den armen vander breken ende settede die familien als scaep. Die gherechteghe selent sien ende selen verbliden, ende alle ongerechticheit sal haren mont sluten. Wie es wijs ende sal dit wachten? Ende hi sal sHeeren ontfermicheit verstaen.

CVII

Mijn herte es ghereet, God, mijn herte es gereet, ic sal singhen ende loven in mijnre glorien. Stant op, santorie ende cytole, ic sal in die dageraet op staen. Ic sal di inden volke belien, Heere, ende ic sal di loven inden gheslachte, want boven die hemele es dine ontfermicheit groet ende toten wolke dine waerheit. Werde verheven boven die

hemelen, God, ende boven alle die werelt dine glorie, ende dine uutvercorne mogen worden verlost. Make mi behouden met dijnre rechterhant. God heeft ghesproken in sinen heylighen: Ic sal verbliden ende deelen Siccimam, ende ic sal die valleye vander tabernaculen [meten]. Mine es Galaad ende mine es Manasses, ende Effraim es dontfaen mijns hoefts, Judas es mijn coninc, Moab es die ketel mijnre hopen, in Ydumea sal ich mijn gescoyte ute spreeden, die vreemde ge\borne sijn mijn vriende. Wie sal mi geleeden in die vaste stat, wie sal mi geleeden tote in Ydumaem? En selstu niet, God, die ons verstoten heefts, ende en seltu niet ute gaen, God, in onsen dogeden? Gef ons helpe van vernoye, want smenschen salicheit es ydel. In Gode sullen wi doget doen ende hi sal onse viande te niete bringhen.

CVIII

God, en swijch minen lof niet, want des sondaren mont ende des loes menschen mont es jeghen mi ondaen. Si spraken jeghen mi met loser tonghen ende met redenen van hattien stonden si om mi ende vervochten mi al willens. Over dat si mi souden minnen, so spraken

si mi quaet achter, maer ic beede. Ende <si setteden> jeghen [mi] quaet over goet ende hatie over mijn minne. Sette boven hem die sondare, ende die <duvele moete> staen van sijnre rechter side. Alsmen vonnest, so moet hi utgaen verdoempt ende sine bedinghe moet worden in sonden. Sine daghen moeten lettelt worden ende sijn biscopdom moet een ander ontfaen. Sine kindere moeten worden weesen ende sijn wijf weduwe. <Wankelende> moeten sine kindere worden wech ghevoert ende moeten breke hebben, si moeten worden verdreven ute haer woninghe. Die persemir moet al sijn goet ondersoeken ende die vreemde moeten sine pine roven. Hem en moet ne geen helpere sijn, noch nieman en moete ne sijn die sijnre weesen ontfermt. Sine kindere moeten worden in verdervenisse, in eenen geslachte moet sijn name worden af ghedaen. Sijnre vadere ongherecheit moet in herdinken comen in sHeeren anscouwenne ende sijnre moeder <sonde> moet niet worden af gedaen. Si moeten altoes jeghen den Heere wesen ende haer herdinken moet vervaren vanden lande, om dat hi niet herdacht en was haer ontfermicheit <te doene>, ende hi moeyde

den maten mensche ende den armen ende hi pijnde hem te doden den bedroefden van herten. Ende hi minde maledixie ende si sal hem comen, ende hi en woude niet de benedixie, ende si sal van hem ververret worden. Ende hi dede die maledixie ane als een cleet, ende si ginc in sinen binnensten als water ende als olye in sinen beenren. Si moet hem worden als een cleet daermen mede ghecleed wort, ende als een gordel daermen altoes mede wort boven ghegort. Dits hare werc die mi quaet spreken vore den Heere ende die quaet spreken vore mine ziele. Ende du, Heere, Heere, doch met mi om dine name, want dine ontfermicheit es suete. Verlosse mi, want ic ben mate ende arm ende mijn ziele es binnen mi gestoert. Ghelijc eene scaduwe die vergaet, soe ben ic wech gevoert ende ic ben af gescudt als spelthanen. Mine cnien sijn ghecrant van vastene ende mijn vleesch [es] verwandelt om dolie, ende ic ben dien te lachter worden; si sagen mi ende roerden hare hoofde. Helpe mi, Heere, mijn God, verlosse mi om dine ontfermicheyt. Ende si moeten weten dat dit dijn hant es, ende Heere, du heeftse gemaket.

. Die selen vloeken, ende du sels benedihen; die jeghen mi op staen, moeten confuus worden, maer dijn knecht sal verbliden. Die mi quaet spreken, moeten gecleedt worden met scaempen ende si moeten worden overdect met scanden als met enen <ghevoederden> cleede. Ic sal seere den Heere belihen in minen mont ende in die middewert van vele lieden salickene loven, die <bistont> van des arms rechter side, om dathi behouden maken soude mijn ziele vanden ghenen diese quellen

CIX

Die Heere seide mijn Heere: Sitte te mijnre rechter side, tote dat ic setten sal dine vianden een banxken dijnre voeten. Die roede dijnre cracht sal die Heere senden ute Syon; hebbe heerscapie in midden dijnre vianden. Met di es tbegin inden daghe dijnre doget inder heyliger clærheyden; uten buke ende vore Lucifer wannic di. Die Heere heeft gesworen, ende hem en sals niet berouwen: du best pape eweleec na die ordinancie van Melchisedech. Die Heere es van dijnre rechter side; in den dage sijnre gramscap brac hi die coninghen ontwee. Hi sal vonnessen inden gheslachten ende hi sal die valle vervullen; hi sal vele lieden hoofde an die erde stoten. Hi sal in den wege [van] der revieren drinken; daer om sal hi thoeft verheffen.

CX

Ic sal di belihen, Heere, in al mijn herte, inder <gherechter> raet, in haer vergaderinge. sHeeren werke sijn <groet>, ute gesocht in allen sine wille. Belihen ende <groetheit> es sijn werc, ende sine gherechticheit geduert in dewelicheit der ewicheit. Hi maecte herdinken sijnre wondere, <de> ontfermech ende de ontfermere Heere, hi gaf spise diene ontsagen. Hi sal ewech herdinkech wesen

sijnre beloften; die cracht van sine werken hi sal sine volke boetscapen, om dathi dien geven sal der heydenen eefachticheit; die werke sijnre handen sijn waerheyte ende vonnesse. Alle sijn gebode sijn getruwe, vast ghemaect in dewelecheit der ewicheit, gedaen in waerheyden ende in ghestadicheiden. Hi heeft sine volke verlossenesse gesonden, hi heeft eweleec beloeft sine beloften. Sine name es heylech ende ververlec; tbegin van wijsheyden es sHeeren vreesse. Het es een goet verstantnessen alle den genen die sHeeren vreesse maken; haer lof geduert in dewelicheit der ewicheit.

CXI

Salich es die man die den Heere ontsiet; hi moet zeere willen in sijn gebode. Sijn saet sal mechtech wesen intlant; der <gerechteger> gheslachte sal worden gebenedijt. <Glorie> ende rijcheyden sijn in sijn huus, ende sine gerechticheit geduert in dewelicheit der ewicheit. In donkerheden es verresen licht der gerechtigere: dontfer\mech ende donfermere ende gerechtegere. Het es een vrolic mensche, die ontfermt ende leent; hi sal besitten in den redenen sine vonnesse, want hi en sal nemmermeer worden beruert. Die gherechtege sal sijn in eweleken herdinkene; vanden quaden torne

en sal hi niet ontsien. Sijn herte es bereet te hopene in den Heere, sijn herte es vast gemaect; hine sal niet worden beruert vor dat hi sijn viande <smaden> sal. Hi stroyde ende gaf den armen; sine gerechticheyt duert in dewelecheit der ewicheyt, sine horen sal verheven worden in glorien. Die sondare salt sien ende gram worden, ende hi sal grensen metten tanden ende smelten; der sondaren begerte sal vervaren.

CXII

Kindere, loeft den Heere, lovet sHeeren name. sHeeren name moet sijn ghebenedijt, van nu tote in den eweleken. Vander sonnen op gange tote haer nederganghe es sHeeren name te lovene. Die Heere es hoge boven alle die lieden, ende boven die hemele es sine glorie. Wie es gelijc den Heere onse God, die in den hoghen woent ende die nederheyden scouwet in den hemel ende inder erden? Die vander erden den maten op verheft ende vanden drecke den armen doet verrisen, om dat hine setten sal metten princen, metten <princen> sijns volx, die woenen doet een ontdrachtighe inthuis, <verblidende> moeder der kinderen.

CXIII

Inden uutganc Israhels van Egypten, Jacobs huus uten barraben volke,

doe wert Judea sine heylicheit, Israhel sine macht. Die zee saget ende vloede; [die] Jordane keerde achterwert. Die berghe verblide als ramme ende die hovele als lammere van scapen. Wat es die, zee, dattu vloes, ende du, Jordane, dattu achterwert keeres, berge, dat ghi verblijdt als ramme, ende die hovele als lammere van scapen? Van sHeeren ansichte wert die <erde> beruert, van Jacobs Gods aensichte, die verkeerde den steen in servoren van wateren ende die roke in fonteyne van wateren. Niet ons, Heere, niet ons, maer gef dine name glorie, op dine ontfermicheit ende dine waerheit, dat die heydenen nemmermeer seggen en moghen: Waer es haer God? Want onse God es inden hemel; al so wat dathi wilde, heeft hi gemaect. Der heydenen af gode sijn selver ende gout, werke vander menschen handen. Si hebben mont, ende sullen niet spreken, si hebben oegen, ende sullen niet sien, si hebben oren, ende sullen niet horen, si hebben nazeloken, ende sullen niet rieken, si hebben handen, ende en sullen niet tasten, si hebben voeten, ende en sullen niet wandelen, sine sullen niet roepen in hare strotten. Si moeten dien gelijc worden diese maken, ende alle die in hen betrouwen

. Thuus van Israhel hoepte in den Heere, hi es haer helpere ende haer bescermere, Aarons huus hoepte inden Heere, hi es haer helpere ende hare bescermere. Die den Heere ontsien, si hoepten in den Heere, hi es haer helpere ende haer bescermere. Die Heere was ons herdinkech ende benedide ons, hi benedide den huse van Israhel, hi benedide Aarons huus, hi benedide alden ghenen die den Heere ontsien, vanden cleenen toten groten. Die Heere moet daer toe doen op u, op u ende op uwe kindere. Ghi sijt ghebenedijt vanden Heere, die hemel ende erde maecte. Die hemel des hemels es sHeeren, maer die erde heeft hi gegheven der menschen kindere. Die dode en sullen di niet loven, Heere, noch alle die ghenen die neder gaen in der hellen, maer wi, die leven, benedien den Heere, vandeser tijt ende nu tote in dewelicheyte.

CXIV

Ic minde, want die Heere sal gehoren die stemme miere bedinghen. Want hi heeft te mi wert neder gehelt ende in minen daghe sal ickene aenroepen. Mi hebben omgaen die pinen der doet ende die vreesse der hellen hebben mi vonden. Ic hebbe vonden tribulacie

ende vernoy ende ic aenriep sHeeren name. O, Heere, verlost mine ziele, ontfermech Heere ende gerecht, ende ons God ontfermt. Die Heere es behoedende die cleine ende ic wert veroetmoedecht ende hi heeft mi verlost. Mijn ziele, keer weder in dine ruste, want die Heere heeft di wel gedaen. Want hi heft mine ziele verlost van der doet ende mijn oeghen van tranen ende mine voete van valle. Ic sal den Heere genoeghen in der levender lantscap.

CXV

Ic geloefde, om dat ic sprac, want ic ben te seere veroetmoedecht. Ic seide in mijn op ghenomenheit: Elc mensche es logenachtich. Wat sal ic den Heere weder gheven over al dat hi mi gegeven heeft? Ic sal ontfaen den kelc der salicheyt ende ic sal sHeeren name aenroepen. Ic sal mine beloften vor den Heere gelden vor alle sijn volc; precieus es in sHeeren anescouwenne sijnre heylighe doet. O Heere, ic ben dijn knech, ic ben cnecht, dijnre dierne sone. Du heefst mine bande ontwe te broken, ic sal di offeren offerande des loefts ende ic sal sHeeren name an roepen

. Ic sal mine belofte den Heere gelden, in alle sijns volx aenscouwene inden vrijthove van sHeeren huus in midden di, Iherusalem.

CXVI

Loeft den Heere, alle heidenen, loeftene, alle volke, want op ons es sijn ontfermicheit vaste gemaect ende sHeeren waerheit geduert eweleec.

CXVII

Belihet den Heere, want hi es goet, want in dewelecheit es sine ontfermicheit. Nu segge Israhel: Want God es goet, want in dewicheit es sine ontfermicheit. Si seggen nu, die den Heere ontsien: Want in dewecheit es sine ontfermicheit. Vanden vernoye aenriepic den Heere, ende die Heere gehorde mi in die wijtheit. Die Heere es mijn helpere; ic en sal niet ontsien, wat mi de mensche doen sal. De Heere es mijn helpere ende ic sal mine viande versmaden. Het es beter inden Heere te betrouwene dan in den mensce te betrouwene; het es beter in den Heere te betrouwene dan in den princhen te betrouwene. Alle heidenen om leiden mi ende int sHeeren name, want ic ben in hem gewroken. Omringende so om leiden si mi ende in sHeeren name want ic ben in hem gewroken

. Si om ghinghen mi als bien ende si bornden als vier in dornen, ende in sHeeren name want ic ben gewroken in hen. Ic wert gestoten ende om gekeert, dat [ic] vallen soude, ende die Heere ontfinc mi. De Heere es mijn stercheit ende mijn lof ende hi es mi ghemaect in salicheit. Stemme der bliscap ende der salicheit inder gherechtiger woninghen. sHeeren rechte hant maecte die cracht; sHeeren rechter hant heeft mi verheven, sHeeren rechte hant maecte die cracht. Ic en sal niet sterven maer leven, ende ic sal sHeeren werke vertellen. <Castihende> castijtde mi die Heere, [ende hi] en leverde mi die doet niet. Ontdoet mi die porte der gerechticheit; als icker in gegaen ben, soe sal ic den Heere belihen; dits sHeeren porte, die <gerechtege> selenre in gaen. Ic sal di belihen, Heere, want du heves ghehoert ende du best mi ghemaect in salicheit. Den steen, die verstaken die ghene die stichten, hi wert gemaect inthoeft vanden hornecke. Dit es vanden Heere ghedaen, ende het es te verwonderne in onsen oegen. Dit es die dach die de Heere maecte; verblide wi ende vervroye wi in hem

. O Heere, maect mi behouden, o Heere, hebbe wel vortganc; ghebenedijt si hi die compt in sHeere name. Wi benedien u van sHeeren huus, God, Heere, ende hi verlichte ons. Sette enen feesteleken dach in die digheden, tote horecke vanden outaer. Du best mijn God ende ic sal di belihen, du best mijn God ende ic sal di verheffen. Ic sal di belihen, want du heves mi ghehort ende du best mi gemaect in salicheyt. Belihet den Heere, want hi es goet, want in dewicheit es sine ontfermicheit.

CXVIII

Salich sijn die ombesmette inden weghe, die wandelen in sHeeren wet. Salich sijn si die ondersoeken sine orconscapen; in al hare herte versueke sine. Want die ghene die quaet doen, en wandelen niet in sinen weghe. Du heefts geboden dine ghebode te zeere te hoedene. Vergave God dat mine weghe moeten worden beleet, om te wachene dine gerechtigheden. Dan en sal ic niet worden confuus, als ic dorscouwen sal in alle dine gebode. Ic sal di belihen int beleeden der herten, in dien dat ic leerde <dine> vonnesse dijnre gerecheit. Dijn gerechtichede sal

ic wachten; en late mi niet ewelijc.

In wien betert die jonghe mensche sijn wech? Inte wachtene dine worde. In al mijn herte hebbic di gesocht; en verstoet mi niet van dinen gebode. In mijn herte verbargic dine sprake, om dat ic di niet sondegen sal. Ghebenedijt bestu, Heere, leer mi dine gerechtichede. In minen leppen seidic alle die vonnesse dijns monts. In den wege dijnre orconscap haddic genoechte als in allen rijcheyden. Ic sal mi oefenen in dinen gebode ende ic sal dine wege merken. In dinen gherechticheden so sal ic peinsen, ic en sal dine worde niet vergeten.

Gelde weder dinen knecht, maect mi levende ende ic sal dine worde wachten. Ontdecke mijn oeghen, ende ic sal wondere merken van dijnre wet. Ic ben lantwenne intlant; ic en verbarch van mi dine geboden niet. Mine ziele begerde te begerne dine gherechticheden in allen tiden. Du berespes die hoverdege; vermalendijt sijn si die hem keeren van dine gheboden

. Nem van mi lachter ende onwerde, want ic hebbe dine orconscap ondersocht. Want die princen saten ende spraken jegen mi, maer dijn knecht oeffende hem in dijn gherechticheden, want dine orconscappe es mijn gepens ende mijn raet es dine gherechticheit.

Mijne ziele cleefde ant pavement; maect mi levende na dijn wort. Ic boetscapte mine wege, ende du gehores mi; leere mi dine gerechtichede. Leere mi dinen wech van dine gherechticheden, ende ic sal mi oeffenen in dine wondere. Mijn ziele wort slapende van verdriete; maect mi vast in dinen worden. Nem van mi den wech der ongerechticheit ende na dine wet ontferme mijns. Den wech der waerheyt vercoesic; ic en vergat dine vonnesse niet. Ic hilt mi an dinen orconscappen, Heere, en wil mi niet confuus maken. Ic dorliep den wech van dinen geboden als du mijn herte wides.

Heere, sette mi wet, den wech van dine gherechticheden, ende ic salse altoes versoeken. Gef mi verstantnesse, ende ic sal dine wet ondersoeken ende ic salse wachten in al mijn herte. Ghelede

mi in den weghe van dinen ghebode, want dien woudic. Helde neder mijn herte in
dijn orconscappe ende niet [in] vrecheyde. Keer of mijn ogen, datsi geen ydelheyt
en sien; maect mi levende in dine weghe. Sette dijn cnech dijn sprake in dijnre
vreesen. Cort of mine lachter, dien ic qualike wane, want dine vonnesse sijn vroe.
Sich, ic begerde dine gebode, in dijnre gerechticheit maect mi levende.

Ende dine ontfermicheit moet op mi comen, Heere, dine salicheit na dine sprake.
Ende ic sal den genen die mi lachteren, antworten een wort, want ic hoepte in dinen
redenen. Ende en nem nemmermeer van mine monde dwort der waerheit, want in
dinen vonnesse hebbic gehoept. Ende ic sal dine weth altoes wachten in dewicheit
ende in dewicheit der ewicheit. Ende ic wandelde in wijtheit, want ic ondersochte
dine gebode. Ende ic sprac in dinen orconscappe inder coninghen aenscouwene, ende
en wert niet confuus. Ende ic pensde in dinen ghebode die ic gemint hebbe. Ende ic
hief mijn hande op te dinen gebode die ic minde,

ende ic sal mi oeffenen in dinen gherechticheyden.

Wes herdinkech dine knech dijns words, daer du mi hope in gegeven heefts. Dese hope vertroeste mi in mijnre oetmoedicheit, want dine sprake maecte mi levende. Die hoverdege daden ongerechteleec vaste vort, maer ic en keerde mi niet van dijne wet. Ic was herdinkech van eweleken dijne vonnessen, Heere, ende ic wert vertroest. Ghebrekelicheit <hielt> mi, over die sondare die dine wet laten. Dine gherechticheiden waren mi lovelec in die stat van mijnre peregrimagen. Snach herdachtich dijns namen, Heere, ende ic huede dine wet. Dese wet es mi gemaect, want ic ondersochte dine gerechticheit.

Mijn deel, Heere, ic seide te wachtere dine wet. Ic aenbede dijn aensichte in al mijn herte, ontferme mijns na dine sprake. Ic pensde mine wege ende ic bekeerde mine voete in dinen orsconscape. Ic ben ghereet, ende ic ben niet gestoert, om dat ic wachten sal dine gebode. Der sondaren corden hebben mi om wonden, ende

ic en hebbe dijnre wet niet vergeten. Te middernacht stont ic op om di te lovene, om die vonnesse dijnre gerechticheit. Ic ben deelachtich alden ghenen die di ontsien ende die wachten die gebode. Heere, tlant es vul van dijnre ontfermicheit, leere mi dine gherechticheit.

Goetheit heeftstu gedaen met dine cnechte na dijn worde. Goetheit ende discipline ende const leere mi, want ic geloefde dine gebode. Eeric veroetmoedich wert, soe mesdadich, daer om wachtich dine sprake. Du best goet ende in dine goetheit leere mi dine gherechticheit. Der hoverdegheer ongerechticheit es op mi ghemenichfoudich, maer ic sal in al mijn herte onderzoeken dijn gebode. Haer herte es te gader geronnen als melc, maer ic pensde dine wet. Mi es goet, dattu mi veroetmoedecht heefst, om dat ich dine gerechticheit leeren sal. Mi es goet die wet dijns monts boven dusentegen gouts ende selvers.

Dine hande maecten mi ende sciepen mi; gef mi verstantnesse, op dat ic dine gebode leeren mach

. Die di ontsien, sullen mi sien ende worden verblijdt, want in dine worden hebbic ghehoept. Ic bekinne, Heere, dat gerechticheit dine vonnesse sijn ende in dijnre waerheit heeftstu mi veroetmoedecht. Dine ontfermicheit moet gescien, datsi mi troeste in dine worde dine cnecht. Dine ontfermicheide moete mi comen, ende ic sal leven, want dijn wet es mijn gepens. Die hoverdeghe moeten confuus worden, want ongerachtelec daden si ongerechticheit jegen mi, maer ic sal worden gheoeffent in dine gebode. Si moeten worden gekeert, die di ontsien ende die dine orconscappen bekinnen. Mijn herte moet worden ombesmet in dine gerechticheiden, dat ic niet confuus en worde.

Mijn ziele gebrac in dine salicheit ende in dine worde hoeptic. Mijn oegen ghebraken in dijnre spraken, seggende: Wanneer selstu mi vertroesten? Want ic ben worden als een tonne in rijm; ic en hebbe niet vergeten dine gherechticheden. Hoe vele sijn dijns cnechts daghe, wanneer selstu vonnesse doen vanden genen die mi quellen? Dongerechtege vertelden mi sagen, maer sine waren niet als dine wet

. Alle dine gebode sijn waerheit, dongerechtighe quelde mi, helpe mi! Wel na endden si mi inder erden, maer ic en liet dine gebode niet. Na dijnre ontfermicheit make mi levende ende ic sal wachten dorconscappe dijns monts.

Eweleec, Heere, geduert dijn word in den hemel. Inde geslachte ende tgeslachte geduert dine waerheit; du fondeerts die erde ende si geduert. Na dijnre ordinancien gheduert den dach, want alle dinghen dienen di. En ware dat <dijn> wet mijn gepens es, masscien haddic dan bedorven in miere oetmoedicheit. Nemmermeer en sal ic vergheten dine gherechtichede, want in dien heeftstu mi levende gemaect. Ic ben dine, make mi behouden, want dine gherechticheide verstoent ic. Die sondare ontbeiden mi om mi te verliesene, ic verstont dine orconscappen. Ic sach tende van elke vuldoene, dijn gebod is zeere wijt. Hoe mindic dine wet, Heere! Si es al den dach mijn gepens. Boven mine viande makestu mi vroet met dinen gebode, want het es mi eweleec

. Ic verstont boven alle die mi leerden, want dijn orconscap es mijn gepens. Boven douders verstont ic, want ic versochte dine gebode. Ic verboet mine voeten van allen quaden wege, om dat ic dine worde wachten sal. Ic en keerde mi niet van dine vonnesse, want du heefts mi wet geset. Hoe suete es dijn sprake mine kinnebackene, boven honege mine monde! Ic verstont van dine gebode, daer omme hatic alle weghe der ongerecheit.

Dijn wort es licht mijn voeten ende licht mijn paden. Ic swoer ende <mickede> te wachtere die vonnessen dijnre gerechticheit. Ic ben veroetmoedech al dore, Heere, make mi levende na dijn wort. Die willecheiden mijns monts make genoegelec, Heere, ende leere mi dine vonnessen. Mijn ziele es in minen handen altoes ende ic en hebbe dijnre wet niet vergeten. Die sondaren leyden mi eenen strec ende ic en doelde niet vanden geboden. Ic bejaechde dine orconscap in eerfachticheit ewelec, want si sijn die bliscap mijnre herten. Ic helde mijn herte neder om ewelec dijn gerecheit te doen om den loen

Dongerechtighe hatic in hatien ende ic minde dine wet. Du best mijn helpere ende mijn ontfaenre, ende in dijn wort hebbic ghehoept. Gaet van mi, ghi quade, ende ic sal mijns Gods ghebode ondersoeken. Ontfanc mi na dijn wort ende ic sal leven ende en bescame mi niet van mijnre ontbeidinghen. Helpe mi, ende ic sal behouden wesen ende ic sal altoes peinsen in dine gerechticheden. Du versmaedts alle die wech gaen van dine gherechticheden, want hare gepens es ongherecht. Ic achte den sondare vanden lande overdadich, hier om soe mindic dine orconscappen. Dorstec mijn vleesch met dijnre vreesen, want ic ontsach van dine vonnessen.

Ic dede vonnesse ende gerechticheit; en levere mi niet den ghenen die mi quellen. Ontfanct dine cnecht in goet; die hoverdige en moeten mi niet moyen. Mijn oegen ghebraken in dine salicheit ende in den worde dijnre gherechticheit. Doch met dinen cnecht na dine ontfermicheit ende leere mi dine gerechticheit

. Ic ben dijn knecht, gef mi verstantnesse, dat ic weten mach dine orconscappen. Tijt van doene, Heere, si hebben <dine> wet gescrede. Hier om mindic dine gebode sonder gout ende topasion. Daer omme wordic beleedt tallen dinen gebode; alle ongerechtiche wech haddic in haettien.

Dijn orconscappe sijn wonderleec, Heere, daer omme ondersochtse mine ziele. Die verclaringhen van dinen redenen verlicht, ende gef den cleinen verstantnesse. Ic ontdede mine mont, ende ic trac den adem in, want ic begerde dijn ghebode. Anscouwe ende ontferme mijns na tfonnesse der geenre die dine name minnen. Beleede mine screde na dine worden, ende ne geene ongeraetheit en sal machtech boven mi wesen. Verlosse mi vander menschen quellinghen, dat ic dine ghebode wachten mach. Verlichte dijn aensichte op dine knecht ende leere mi dine gerechtichede. Uteganghe van wateren bracht mijn oegen vort, want sine wachten dine wet niet.

Du best gherecht, Heere, ende dijn vonnesse

es gherecht. Du heefts bevolen dine gherechticheit ende dine orconscappe ende dine waerheyt al te zeere. Mijn toren dede mi quellen, want mine viande vergaten dine worde. Dine sprake es anxtelec vierich ende dijn cnecht minde die. Ic ben een jongelinc ende ic ben versmaedt, icken vergat dine gerechticheit niet. Dine gherechticheyt es ewelic gerechticheit ende dine wet es die waerheyt. Tribulacie ende vernoy vonden mi, dine <ghebod> es mine ghepens. Dine orconscap sijn gereet eweleec, gef mi verstantnesse, ende ic sal leven.

Ic riep in al mijn herte: Ghehore mi, Heere, ic sal dine gherechticheyt versueken. Ic riep te di: Make mi behouden, dat ic dine ghebode wachten mach. Ic quam vore in rijpheyden ende riep, in dinen worden hoptic. Mijn ogen quamen in die dageraet te di, om dat ic dine worde pensen soude. Hore mine stemme, Heere, na dine ontfermicheit, ende na dijn vonnesse make mi levende. Die mi quelden, naecten der ongerecheit, maer si worden verre van dijnre wet. Wes

bi, Heere, ende alle dine weghe sijn waerheyt. Inden beginne bekindic van dinen orconscapen, want du heeftse eweleec fondeert.

Sich mine oetmoedicheit ende verlosse mi, want ic en hebbe dijnre wet niet vergeten. Verre es vanden sondaren salicheit, want si en versochten dine gherechticheit niet. Heere, dine ontfermecheit sijn vele, na dijn vonnesse maect mi levende. Vele essere, die mi jagen ende quellen, ic en keerde mi niet van dine orconscapen. Ic sach doverdadeghe ende ic quelde, want sine wachten dine worde niet. Sich dat ic dine ghebode minde, Heere, in dijnre ontfermicheyt maect mi levende. Dbeginsel dijnre worden es die waerheit, eweleec sijn alle die vonnessen dijnre gerecheit. Die princen jagede mi al willens, ende van dine worden ontsach haer mijn herte. Ic sal verbliden op dine worde als eene die vele roeve vint. Ongherechticheit hatic in haettien ende veronwerdese, want ik minde dine wet. Sevenwerven seydic di binnen

den daghe lof op die vonnessen dijnre gherechticheit. Vele pays den ghenen die dine wet minnen, ende [dien] en es ne gheene scande. Ic ontbeide dine salicheit, Heere, ende ic minde dine gebode. Mijn ziele wachte dine orconscappe ende minnese enxteleec. Ic hilt dine gebode ende dine orconscap, want alle mine weghe sijn in dinen aenscouwene.

Mine bedinghe, Heere, moet naken in dinen aenscouwenne, na dijn wort gef mi verstantesse. Mijn eesch moet comen in dinen anscouwene, na dine sprake verlosse mi. Mine leppen selen lof ute <gheven> als du in dine gherechticheiden leren sels. Mijn tonge sal spreken dijn wort, want alle dine ghebode sijn gerechticheit. Dine hant moet worden dat si mi <behoude>, want ic hebbe dine gebode vercoren. Ic begerde dine salicheit, Heere, ende dijn wet es mijn gepens. Mine ziele sal leven ende ic sal di loven ende dine vonnesse sullen mi helpen. Ic doelde als een scaep dat verloren was, sueke dine cnecht, want dine gebode en hebbic niet vergeten.

CXIX

Toten Heere riep ic, doen ic was in vernoye, ende hi gehorde mi. Heere, verlosse mijn ziele van quade lippen ende vander boser tongen. Wat mach men di geven of wat machmen di toe leggen ter boser tonghen? Eens machtichs gescutte sijn scerp, met woestende colen. Ay mi, want mijn ellende es ververret; ic woende metten ghenen die woenden te Sedar; mijn ziele was seere oeffende int dlant. Metten genen die den pays haten, was ic te vergeefts paysivel; alsic hen sprac, so anvochten si mi al willens.

CXX

Ic hief mijn oegen op in den berghe dane dat mi helpe comen sal. Mijn hulpe es vanden Heere, die hemel ende erde maectte. Hine moet dine voet niet gheven in berueren, noch hine moet niet slapen, die di wacht. Sich, hi en sal niet slapen noch vakeren, die Israhel behuedt. Die Heere behuedt di, die Heere es mijn bescermere op dine rechthant. sDaechs en saldi die sonne niet berren noch die mane bi nachte. Die Heere

behuedt di van allen quade, die Heere moet dine ziele behoeden. Die Heere moet behoeden dine inganc ende dinen uitganc, van deser tijt nu ende in dewelicheyd.

CXXI

Ic ben verblijdt in dien dat mi geseyt es: in sHeeren huus sullen wi gaen. Onse voete waren staende in dinen vrijthove, Iherusalem. Iherusalem, diemen sticht als een stat, wies <deelachticheit> es in datselve. Want der wert voren op tgeslachten, sHeeren geslachte; Israhels orconscap om sHeeren name te belihene. Want daer saten die siedsen inden vonnessen, die siedtzen boven Davidts huus. Bidt dat te Iherusalems payse es, ende overvloyetheit es den ghenen die di minnen. Pays moete gescien in dinen cracht, ende overvloyentheyden in dinen toren. Om mine broeders ende mine naeste soe sprac ich pays van di. Om sHeeren ons Gods huus so sochtich di goet.

CXXII

Mine oegen hievic op te di, die woenes in den hemel. Siet, ghelijc als der dienstknechte ogen in hare heeren hande, ghelijc als eene dierne oeghe in hare vrouwen hande, also sijn onse ogen ten Heere, onse God, tote dat hi ons ontfermen sal

. Ontferme ons, Heere, ontferme ons, want wi sijn vervult van versmaetheden, want onse ziele es zeere vervult; <een> lachter den overvloyenden ende <verontwerden> den <hoverdighen.>

CXXIII

En ware dat die Heere in ons [was], segt nu Israhel, en ware dat die Heere in ons was, als die <menschen> op stonden jegen ons, mascien hadden si ons levende verswolghen; als haren toren in ons vergramt was, mascien hadde ons twater verswolghen. Onse ziele leed over die reviere, mascien hadde onse ziele dorleden <onverdrachlec> water. Ghebenedijt den Heere, die ons niet en gaf in gevangenessen hare tanden. Onse ziele es verlost als een mussce vander vogeleren strecke; de strecke es te broken ende wi sijn verlost. Onse helpe [es] in sHeeren name, die maecte hemel ende erde.

CXXIV

Die betrouwen in den Heere als die berch van Syon, hine sal eweleec niet wesen beruert die woent in Iherusalem. Die berghe sijn alommendomme haer, ende die Heere es alommendomme sijns volx, van deser tijt nu ende tote in deweleken. Want die Heere en sal der sondare roede

niet laten op der gerechtgher lot, om dat die gerechtghe niet en sullen haer hande uut steken ter ongerechticheyt. Doech wel, Heere, den goeden ende den gherechten van herten. Want die hem of keeren in <verbendingen>, sal die Heere toe leeden metten ghenen die ongerechticheit werken. Pays in Israhel.

CXXV

<In te> bekeerne, Heere, de gevangenesse van Syon, so sijn wi worden als vertroeste. Dan wert onse mont vervult met vroyden ende onse tonghe met bliscapen. Dan sullen si seggen onder die heydene: Die Heere hevet gemerret met hem te doene. Die Heere hevet ghemerret met ons te doene, wi sijn worden verblidende. Bekeere, Heere, onse vangesse als een reviere intSuden. Die sayen in tranen, si sullen in bliscapen mayen. Gaende gingen si ende <weenden>, hare sade worpende, maer comende sullen si comen met <vroyden>, bringende haer santen.

CXXVI

En si dat die Heere thuus sticht, so pijnden si ydelec diet stichten. En si dat die Heere die stat wacht, so waect hi te vergeefts diese wacht. Het es u ydelheyt vor

den lichte op te stane; staet op als ghi geseten hebt, die etet tbroet <der> rouwen, als hi sinen uutvercornen geeft den slaep. Siet, sHeeren eefachticheit der kinder loen es die vrucht des buucs. Ghelike als die gescutten in eens meches hant, also sijn der af gescudden kindere. Salech es die man die van dien sine begerte vervult heeft; hine sal niet worden confuus, als hi sine viant an spreken sal inder porten.

CXXVII

Salich sijn si alle, die den Heere ontsien, die wandelen in sine wege, want du selts eten die pine dijnre handen; du best salech ende di sal wel sijn. Dijn wijf es als een overvloeyende wijngaert inden horecken dijns huus. Dijn kindere sijn als nieuwe scoten van oliven alommendomme dine tafele. Sich, dus sal die mensche gebenedijt worden, die den Heere ontsiet. Die Heere moete di benedien ute Syon, ende du moets sien tgoet van Iherusalem alle die daghe dijns levens. Ende du moets sien dijnre kinder kindere pays op Israhel.

CXXVIII

Dicwile vervochten si mi van miere joncheit, wantsi en mochten mi niet. Die sondare sloeghen op mine rugghe, si verlingden haer quaetheit

. Die gerechte Heere sal slaen der sondare necke; si moeten alle worden confuus ende achterwert gekeert, die Syon haetten. Si moeten worden als hoy vanden dake, dat eer verdroecht danment ute trect, vanden welken dathi sijn hant niet vullen en sal diet gaderen sal, noch sine scoet die de scove vergaderen sal. Ende si en seiden niet diere voren leden: sHeeren benedixie si op u, wi benedijdden u in sHeeren name.

CXXIX

Vanden diepheiden soe riep ic te di, Heere: Heere, ghehore mine stemme. Dine oeren moeten worden verstaende inde stemme miere bedingen. Oftu die ongerechticheiden onthouts, Heere, Heere, wi salt gedoghen? Want met di es die goedertierenheyt ende om dine wet beidic di, Heere. Mijn ziele ontbeide in sijn wordt, mijn ziele hoepte inden Heere. Vanden morghen wachten toter nacht soe moet Israhel hopen inden Heere. Want metten Heere es ontfermicheit ende groet verlossenesse es met hem, ende hi sal Israhel verlossen van allen sinen ongerechticheit.

CXXX

Heere, mijn herte en es niet verheven, noch mijn oegen en sijn niet verhoverdecht, noch ic en wandelde niet in den

groten, noch inden wondere boven mi. Oftic niet oetmoedelec en ghevoelde, maer verhievic mine ziele; als een gespent kint [es] op sine moeder, alsoe es die loen in mijn ziele. Israhel moet hopen in den Heere, van deser tijt nu ende tote in deweleken.

CXXXI

Herdinke, Heere, Davidts ende alle sijnre sachtmoedicheyt. Also hi den Heere swoer, hi beloefte beloefden Jacobs Gode: Oftic ga in den woninghen <mijns> huus, [ofte] ic ga int bedde mijnre bedstat, oftic slaept geve mijn oeghe ende minen wentbreewen ruste, ende ruste mine tide, tote dat ic <vinden> sal stat den Heere, een <tabernacule> Jacobs Gode. Siet, wi hordene in Efrata, wi vonden in den velde des bosch. Wi sullen gaen in sinen tabernaculen, wi sullen aen beden in die stat daer sine voete stonden. Stant op, Heere, in dinen ruste, du ende die arcke dijnre heylicheyt. Dine papen moeten gerechticheit an doen, dine heiligen moeten verbliden. Om David dinen knecht soe en keer niet of dijns cristus aensichte. Die Heere hevet gesworen David waerheit, ende hi en sals hem niet breken: vander vrucht

dijns buucs salic setten op dine siedze. Eest dat dine kindere wachten mine beloeftē ende mine orconscapē, dese die ic hem leeren sal, ende haer kindere oec sullen tote in dewelicheit sitten op dine siedze. Want die Heere vercoes Syon, vercoesse te sinen behoef in woningen. Dits mine ruste in dewelicheit der ewicheit; hier salic wonen want ic hebse vercoren. Hare wedewe salic benedien, haer arme sal ic saden van brode, hare papen sal ic cleeden met salicheden ende hare helighen sullen verbliden met bliscapen. Derwert salic leeden Davids horen, ic hebbe bereet een licht <minen> cristo. Sine viande salic cleeden met scanden, maer op hem sal mine geheylicheit vloyen.

CXXXII

Siet, hoe goet ist ende hoe vroy, dat broeders in een wonen. Als die salve op thoeft [die] nederloep inden baert, in Aarons baert, die neder loep in die lijste van sine cleede, als die dau van Hermon, die neder compt op den berch van Syon. Want die Heere ontboet daer die benedixie ende tleven tote in dewelecheyt

CXXXIII

Siet, nu benedijt den Heere, al sHeeren knechte, die staet in sHeeren huus, int sHeeren ons Gods huus vrijthove. Inden nachten so heeft uwe handen op inden heylighen ende benedijt den Heere. Die Heere van Syon moet di benedien, die maecte hemel ende erde.

CXXXIV

Lovet sHeeren name, loeft gi knechte den Heere, die staet int sHeeren huus, int sHeeren ons Gods huus vrijthoven. Lovet den Heere, want die Heere es goet, singet sine name, want hi es suete, want die Heere vercoes te sinen behoef Jacob, Israhel in sijnre possessien. Want ic bekinne dat die Heere groet es ende <onse> God boven allen gode. Also wat dat die Heere wilde, heeft hi ghemaect in den hemel ende inder erden ende in die zee ende in allen haren diepheyden, ute bringende die wolke vanden utersten der erden; die blexemme maecte hi in regennen, die ute sinen tresoren de wende bringt, die versloech deerste gheborne van Egypten, <vanden> mensche toten vee. Hi sant ute tekene ende wondere in midden di, Egipten, ende [in] Pharaone ende in allen sine knechten,

die vele heydenen versloech ende starke coninghe doede: Seon, den coninc van Amorreen, ende Og, den coninc van Basan, ende alle die rike van Chanaan, ende hi gaf hare lant te eefachticheyden Israhel, sine volke. Heere, dine name es in dewicheit, Heere, dijn herdinken es intgeslachte ende tgheslachte. Want die Heere sal sijn volc vonnessen ende in sinen knechten sal hi worden aenbeed. Der heidenen af gode sijn selver ende gout, der menschen hande werke. Si hebben mont, ende si en sullen niet spreken, ende si hebben oegen, ende en sullen niet sien, si hebben oren ende en sullen niet horen, noch in hare mont en es geen geest. Dien moeten si gelijc worden, diese maken, ende alle die in hen hopen. Huys van Israhel, benedijt den Heere, Aarons huus, benedijt den Heere, huys <van Levi>, benedijt den Heere; <die> den Heere ontsien, benedien den Heere. Ghebenedijt si die Heere van Syon, die woent in Iherusalem.

CXXXV

Belihet den Heere, want hi es goet, in dewelicheyt es sine ontfermicheit. Belihet Gode der gode, want. . . Belihet den Heere <der> heeren, want. . . die groet wondere alleene

doet, want. . . Die Heere maecte [die hemele] in verstandenesse, want. . . die de erde vaste ghemaect boven die watere, want. . . Die de grote lichte maecte, want. . . die sonne in den macht vanden daghe, want. . . die mane ende die sterre in de macht vander nacht, want. . . die Egypten sloech met haren eerst gebornen, want. . . die Israhelle van midden hen ute leede, want. . . in machtigher hant ende hoeghen armen, want. . . die de Roede Zee sciet in deylinghen want. . . ende hi leede Israhel midden dore, want. . . ende hi verderfte Pharaone ende sine cracht in die Roede Zee, want. . . die sijn volc leede dor die wildernesse, want. . . die de grote coninghe versloech, want. . . die de sterke coninghe doede, want. . . Seon, den coninc van Amorreen, want. . . ende Og, den coninc van Basan, want. . . ende hi gaf haer lant te eefachticheyden, want. . . teefachticheyden Israhel, sine knech, want. . . want in onser oetmoedicheit herdachte hi ons, want. . . ende hi verlost ons van vianden, want. . . die spise geeft alle vleesche, want. . . Belihet Gode des hemels, want. . .

Belihet den Heere der heeren, want. . . in dewelicheit es sine ontfermicheit.

CXXXVI

Op die reviere van Babilonien daer saten wi ende weendden, als wi Syons herdachte. In haren wilghen in midden haer hinghen wi ons orgelen, want daer vraechden si ons, die ons ghevanghen leeden, die worden vanden sanghe; ende die ons wech leeden: Singet ons lof van Syons sangen. Hoe sullen wi ghesinghen sHeeren sanc in vreemde lande? Eest dat ic dijns vergete, Iherusalem, soe moet mijn rechthant te vergetelheit gegeven worden, mine tonghe moet cleven ane mijn strote, of ic dijns niet en herdinke, of ic niet vort en sette Iherusalem intbeginsele miere bliscap. Wes herdinkech, Heere, der kindere van Edon in Iherusalem daghe, die seggen: Verydelt, verydelt toten fundamente in hare. Die dochter van Babilonien es kativech; salech es die man die di gelden sal dinen loen, die du ons gaefs. Salech es hi diet houden sal ende hare clene kindere stoten sal jegen den steen.

CXXXVII

Ic sal di belihen, Heere, in al mijn herte, want du heefts gehoert die worde mijns monts

. Inder ingelen aenscouwenne sal ic di singhen, ic sal beden te dinen heylegen tempel wert ende ic sal dine heylige name belihen. In so wat daghe dat ic di an roepe sal, ghehore mi, du selts menechfoudegen in mijn ziele de doget. Die moeten belihen, Heere, alle die coninghen der werelt, wansi hebben ghehoert alle die worde dijns monts, ende si moeten singen in sHeeren weghe, want sHeeren glorie es groet. Want die Heere es hoghe ende scouwet die neder dinghen, ende die hoge dinghen bekint hi van verre. Eest dat ik wandele in midden vernoye, so seltstu mi levende maken, ende op die gramscap miere vianden staecstu dijn hant vort ende dine recht hant maect mi behouden. Die Heere salt gelden over mi, Heere, dine ontfermicheit es in dewelicheit; <en> versmade die werke van dinen handen niet.

CXXXVIII

Heere, du proeves mi ende bekinnes mi, du bekinnes mine sittinghe ende mine verrisenesse, du verstonst mine gepense van verre, du ondersochts mine wech ende mine line, ende du versages alle mine weghe, want in mine tonghe

en es geen redenen. Siet, Heere, du bekinnes alle dachterste ende die oude dingen, du formeres mi ende leidts dine hant op mi. Dine const es wonderlec gemaect ute mi, si es vast worden ende ic en sal te hare niet vermoghen. Werwert sal ic gaen van dinen geeste, ende waer sal ic vlien van dijn aensichte? Eest dat ic op vare in den hemel, du best daer, dalic neder in der hellen, du best daer oec, nemic mine vlogle in der dageraet ende wandelic intachterste vander zee, daer sal mi oec dijn hant gheleeden ende dine rechthant sal mi houden. Ende ic seide: Masscien sullen mi die donkerheyden verterden, ende die nacht es mijn verlichten in minen welden. Want die donkerheyden en sullen van di niet verdonkert worden ende die nacht sal worden verdonkert ende die nacht sal worden verlicht als die dach; ghelijc dat sijn donkerheyden sijn, also es oec sijn licht. Want du besaets mine lindenen, du ontfincs mi van mijnre moeder buke. Ic sal di belien, want du best anxteleec groet, dine werke sijn te verwonderne ende mine ziele sal te zeere kinnen

. Mijn mont en verbarch niet van di dattu mi daets in heymeliken, ende mijn goet es int nederste vander erden. Mine onvulmaectheit saghen dijn oeghen, ende alle liede sullen in dijn boeke worden ghescreven; die daghe sullen worden gheformeert, ende nieman in hem. Want mi sijn seer eerlic ghemaect, God, dine vrienden, haer heerscapie es seere vast worden. Ic salse tellen, ende si sullen worden ghemenichfoudich boven tsant; ic ben op verresen, ende ben noch metti. Oftu, God, den sondare doets, ghi, manne der sonden, so gaet van mi, want ghi segt in ghepense, ghi selt ontfaen in ydelheyden hare steden. Heere, en hatic niet die ghene die di haten, ende op dine viande haddic onwerdicheit? Met vulmaecter hatien haticse, si sijn mi viande worden. Proeve mi, God, ende du selts weten mijn herte; vraghe mi, ende bekinne mine weghe, ende besich of die wech der ongerechticheit in mi es, ende gheleede mi in ewelichen wech.

CXXXIX

Verlosse mi, Heere, vanden quaden mensche, van den ongherechtighen man verlosse mi. Die ongherechtigeyden pensde intherte, alden dach

setten si stride. Si scarpden hare tonghe als serpente, aspiden venijn es onder hare leppe. Wachte mi, Heere, van des sondaren hant, van den ongherechtighe mensche verlosse mi, die pensden mine screden tonscrinkelne, die hoverdeghe borghen mi den stric ende si spreiden zeele uten stroe, neven den wech leyden si mi een an stoten. Ic seide den Heere: Du best mijn God, ghehore, Heere, die stemme miere bedinghen. Heere, Heere, cracht miere salicheit, du bedecse boven mijn hoeft in den daghe des strijts. En levere mi niet, Heere, van mijnre begerten den sondare; si pensden jeghen mi; en late mi niet, datsi mascien niet en worden verheven. Thoeft haers omgancs, de pine hare leppen salse overdecken. Colen sullen op hem vallen, du seltse worpen int vier; si en selen in den keytivicheyden niet bliven staende. Een clappachtich man en sal niet worden betrocken in den lande; quade dinghen sullen den ongherechtichen man vaen in der verdervenissen. Ic bekinne dat die Heere doen sal des maets vonnesse ende der armer wrake,

want die gerechtige sullen dine name belihen ende die gherechtige sullen woenen met dijn aen schine.

CXL

Heere, ic riep te di, ghehore mi, verstant te mijnre stemmen, alsic tote di roepe. Mine bedinghe moet werden ghevoert in dinen aenscouwen als wiroc; dopheffen mijnre handen es davont offerande. Heere, sette wachte <minen> monde ende een dore der onghesceedicheit minen leppen. En helde mijn herte niet in worden van malicien om tonsculdighen in sonden metten menschen die ongerechticheyt werken, ende ic en sal ne geen gemeenscap hebben met hare uutvercorne. Die gherechtige sal mi berespen in ontfermicheyden ende begripen mi, maer des sondaren olye en sal mijn hoeft niet vet maken. Want noch ende mine bedinghe sal sijn in genoechlicheyden; de rechters steen sijn te gader verswolghen. Si sullen mine worde horen, want si mochtent; ghelijc dat der erden vetheyt ute broken es boven der erden. Onse beenre sijn gesceeden neven die helle, want, Heere, te di wert sijn mijn oeghen; ic hoepte in di, en doech mine ziele niet wech

. Behoude mi vanden strecke die si mi settede, ende vanden scanden der geenre die quaet doen. In hare netteken sullen die sondare vallen; ic ben <sonderline>, tote dat ic over varen sal.

CXLI

Met mijnre stemmen riepic toten Heere, <met mijnre stemmen> beedic toten Heere. Ic storte ute in sijn aenscouwenne mine bedinghe ende ic sal seggen vor hem mijn vernoy. In tegebekene ute mi minen geest, ende du bekinnes mine weghe. In desen wech daer ic in wandelde, soe <bergen> si mi strecken. Ic mercte ter rechter siden ende ich sach, ende niemen en was die mi bekinde. Die vlocht es van mi verloren, ende niemen en es die mine ziele hersuect. Ic riep tote di, Heere, ic seide: Du best mijn hope, mijn deel inder levender lant. Verstant te mijnre bedinghen, want ic ben te zeere veroetmoedich. Verlosse mi van den ghenen die mi quellen, want si sijn starc worden boven mi. Leed ute vanden ghevangenesse mijn ziele om dinen name te belihene; mi ontbeyden die gherechtighe tote dattuut mi gelden selts

CXLII

Heere, ghehore mine bedinghen, ontfanc metten oren mijn orisoen, in dine waerheit ghehore mi in dine gherechticheit, ende en ganc niet intvonnesse met dinen knecht, want ne geen levende mensche en sal gherecht worden in dinen aenscouwen. Want die viant jaegde mine ziele, hi vernederde intlant mijn leven, hi settede mi in donkerheyden ghelijc den doden der werelt ende mijn geest in anxtenen op mi; in mi wert mijn herte bedroeft. Ic was herdachtich der ouder daghe; ic hebbe gepenst in allen dinen werken, in den daden dijnre handen mediteerde ic. Ic stac mijn hande ute te di, mijn ziele es di als erde sonder water. Haestelec ghehore mi, Heere, mijn geest es te broken, en keer dijn aensichte niet van mi ende ic sal wesen gelijc den ghenen die gaen inden laec. Doch mi vroech horen dine ontfermicheyte, want ic hoepte in di; doch mi cont den wech daer ic in wandelen mach, want ic hief op te di wert mijn ziele. Verlosse mi van minen vianden, Heere, want ic ben tote di gevloghen; leere mi <te> doene dine wille, want du best mijn God. Dijn goede geest sal mi

gheleeden int gerechte lant; om dine name, Heere, selstu mi levende maken in dijnre gerecheit. Du selts leeden uten vernoye mine ziele, ende in dine ontfermicheit selstu <mine> viande verdriven. Ende du seltse alle verliesen, die mine ziele quellen, want ic ben dijn knecht.

CXLIII

Ghebenedijt si den Heere mijn God, die mine hande leede ten stride ende mine vinghere ten ghevechte. Mijn ontfermicheit ende mijn toe vloecht, mijn ontfaenre ende mijn verlossere, mijn bescermere, ende ic hoepte in hem die mijn volc nu <tonderdoet>. Heere, wats die mensche, dattu hem bekens, ofte des mensce sone, dattune achts? Die mensche es ghelijc worden der ydelheyt, sine daghe liden over als eene scaduwe. Heere, helde dijn hemele ende com neder, taste die berghe ende si sullen roeken. Lichte die blexemen, ende du seltse sceeden; sende ute dine scutten, ende du seltse verstoren; stec ute dijn hant van hoghen, ende verlosse mi ende bescerme mi van vele wateren ende vander vremder kinder hant, welcher mont sprac ydelheyt ende haer rechte hant es rechte hant <der> ongerechticheit |129|. God, ic sal di nieuwe sanc singhen, ic sal di singhen in een santorie met x corden. Die den coninghen salicheyt geefs, die David, dinen knecht, verloestes, verlosse mi vanden quaden swerden, ende verlosse mi vander vreemder kinder hant, <welker> mont sprac ydelheyt, ende haer rechte hant es rechte hant der ongerechticheyt, welcher kindere sijn als nieuwe planten in hare joncheit. Haer dochtere sijn gepareert, <omchiert> als die ghelike vanden tempele. Haer kelders sijn vul, ute gevende van dit in dat. Haer scaep sijn drachtich, overvloyende in haren uutganghe; haer coye sijn vet. Der omloke en es geen val, noch overlijd, noch geen gheroept in hare straten. Si seiden: <Salech es> tfolc, dien dese dingen sijn, salech es tfolc, wies die Heere haer God es.

CXLIV

Ic sal di verheffen, coninc, mijn God, ende ic sal dine name benedien in dewelicheit ende in dewelicheit der ewicheit. Tallen daghen sal ic di benedien ende ic sal dine name loven in dewecheit ende in dewicheit der ewicheit

. Die Heere es groet ende zeere te lovene ende sijnre groetheit en es geen ende. Tgeslachte ende tgeslachte sal loven dine werke ende si sullen seggen dine mogentheit. Si sullen spreken die <groetheit> der glorien van dijnre heylicheit ende si sullen vertellen dine wondere. Ende si selen seggen die cracht van dinen vervaerlicheyden ende si sullen dine <groetheit> vertellen. Si sullen uut geven therdinken der overvloyentheyte van dijnre suetheit ende [in] dine gerechticheit selen si verbliden. Die Heere es ontfermere ende ontfermech, gedoechsam ende zeere ontfermech. In allen dinghen es die Heere suete ende sine <ontfermicheide sijn> boven alle sinen werke. Heere, di sullen belien alle dine werke ende dine heylige moete di benedien; si moeten seggen <die> glorie dijns riken ende si moeten dine mogentheit spreken; datsi cont maken moete der menschen kindere dine mogentheit ende dine glorie der gerecheit van dinen rike. Dijn rike es rike van allen werelden ende dine heerscapie in allen gheslachte ende tgeslachte. Die

Heere es ghetrouwe in allen sinen worden ende heylech in allen sine werke. Die Heere heeft op alle die gene die vallen, ende recht op alle die ghene die ter neder gestoten sijn

. Alre creaturen ogen hopen in di, Heere, ende du geefs dijn spise in tameliken tide. Du ontdoes dijn hant ende vervuls elc dier met benedixien. Die Heere es gherecht in alle sine weghe ende [heylich in] alle sine werke. Die Heere es bi al den ghenen <diene> an roepen, aldie ghene diene an roepen in waerheyden. Hi sal der geenre wille doen dien ontsien, ende hi sal hare bedinghe ghehoren ende hi salse behouden maken. Die Heere behoed alle die gene diene minnen, ende hi sal alle sondare verderven. Mijn mont sal spreken sHeeren lof ende alle vleesch moet sine heylighe name belyen in dewelicheit ende in dewelicheit der ewicheit.

CXLV

Mijn ziele love den Heere, ende ic sal den Heere loven in minen leven, ic sal mine Gode singen also langhe als ic leven sal. En wilt niet betrouwen in den prince, der menschen kindere, daer ne geen salicheit in en es. Sijn geest sal ute gaen ende keere weder in sijn lant; in dien daghe sullen alle hare gepense vervaren. Salech es hi, wies Jacobs God sijn helpere es; sijn hope es in den Heere sinen God, die maecte hemel ende erde, die zee ende al datter in es

. Die wacht die waerheit in dewelicheit, hi doet vonnessen den ghenen die ongherechtigheyt ghedoghen, hi geeft spise dien dat hongert. Die Heere liverert die ghevanghene, die Heere verlicht die blende. Die Heere recht op die ghene die ter neder ghestoten sijn, die Heere mint die gerechtghe. Die Heere <behoet> [die] toecomelinghe, hi sal ontfaen die weesen ende die wedewen ende hi sal der sondaren weghe verderven. Die Heere sal in ewelicheyden regneren, dijn God, Syon, intgeslachte ende tgheslachte.

CXLVI

Loeft den Heere, want [die] salm es goet; onse Gode <moet> sijn blide ende scone lovinghe. Die Heere es stichtende Iherusalem, Israhels ghestroytheit sal hi vergaderen. Die geneest die bedroefde van herten ende hi bendt tote hare bedroefheyden, die telt die menechte vanden sterren ende hen allen soe noempt [hi] bi namen. Groet es <onse> Heere ende groet es sine cracht, ende sijnre wijsheyden en es geen ghetal. Die Heere es ontfaende die sachtmoedeghe, maer hi es veroetmoedech den sondaren toter erden. Singet den Heere vore in <belihen>, singet onse Gode inder cytolen

. Die den hemel overdect met wolken, ende hi bereet der erden regen, die inden berghe hoy vort brinct ende tcruut ter menschen dienste, die den vee geeft hare spise ende der raven jonghe, diene anroepe. Hi en sal geene wille hebben in des paerts stercheit, noch hem en sal wel bequame wesen in der mannen dien. Die Heere es wel ghenoechlec op die ghene diene ontsien, ende inden ghenen die hopen in sinen ontfermicheyte.

CXLVII

Love, Iherusalem, den Heere, love dinen God, Syon. Want hi heeft vaste ghemaect die slote van dinen porten, hi heeft in di dine kindere ghebenedijt. Die dinen ende pays gheset heeft, ende hi saedt di metten marghen van tarwen, die sijn wordt ute sendt der werelt, haestelec loep sine [redene], die den snee geeft als wolle, hi sprayt den nevel als asschen, hi sendt sijn cristael als brocken. Wie sal gedoghen vor dansichte sijnre coude? Hi sal sijn wordt ute senden ende salse don smelten; sijn geest sal wayen, ende si sullen water vloyen, Die Jacobe [boetscap] sijn wordt, sine gherechticheiden ende sine vonnessen Israelle.

Hi en heeft aldus niet gedaen elken geslachte, ende hi en hevet [hem] sine vonnesse niet vertoeget.

CXLVIII

Lovet den Heere vanden hemele, loefden in den hoghen. Loeftene alle sine ingele, loeftene alle sine virtute. Loeftene, sonne ende mane, loeftene alle sterre ende licht. Loeftene, hemel der hemele, ende die watere die boven den hemele sijn, moeten sHeeren name loven. Want hi seidt, ende si worden ghemaect, hi geboedt, ende si worden gescepen. Hi settetse in dewelicheit ende in dewelicheit der ewicheyt, hi settede tgebod, ende en sal niet overgaen. Lovet den Heere vander erden, water condute ende alle diepheyde, vier, hagel, snee, ijs, went der vlaghen, die sijn wordt doet, berge ende alle hovele, alle boemen die vrucht draghen, ende alle cedren, beesten ende alle vee, serpente ende alle [ghevloegelde] vogele, de coninge der werelt ende alle volke der princhen ende alle die rechters vander werelt, jongelinghe ende mageden, doude metten jonghe moeten sHeeren name loven, want sijn name es alleene verheven

. Sijn belihen es boven den hemel ende der erden ende hi sal verheffen den horen [sijns] volx. Lof es alle sijn heylighe, sijn kinderen van Israhel, den volke dat hem naect.

CXLIX

Singet den Heere nieuwen sanc, sijn lof es in der heyligher vergaderinge. Israel moet hem verbliden in dien diene maecte, ende die dochtere van Syon moeten verbliden in haren coninc. Si moeten sine name loven in den stive, ende inder tamburen ende in die santerie moeten si hem singen. Want die Heere es wel ghenoechlec in sinen volke ende hi sal die sachtmoedige verheffen in salicheit. Die heylighe selen verbliden in glorien, si sullen vervroyen in hare bedde. Gods bliscappe sijn in hare strote, ende swerde in beide side snidende in hare handen, om te doene wrake inden gheslachte, berespinge in den volke, om hare coninghe te gader te spannenne in boyen ende haer edel liede in hant yseren, om dat si in hem doen sullen tgescreven vonnesse, dese glorie es alle sijn heylighen.

CL

Loef den Heere in sine heylighen, loeftene in den firmamente sijnre cracht

. Loeftene in sine crachte, loeftene in die menechte sijnre [groetheyt]. Loeftene in den luut vanden trompen, loeftene in santerien ende inder cytolen, loeftene in den tamburen ende inder stiven, loeftene in den corden ende in der orgelen, loeftene in wel ludende cymbolen, loeftene in <cymbolen> der vroyden, alle geest moet den Heere loven.